

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W 2016 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF ŚLĄSKIE VOIVODSHIP
IN 2016**

Zespół redakcyjny:
Editorial board:

Przewodniczący
President Aurelia Hetmańska

Zastępca przewodniczącego
Deputy President Grażyna Witkowska

Członkowie
Members Ilona Żurek, Małgorzata Góralczyk, Waldemar Szubert,
Dorota Gwóźdź, Andrzej Marks, Katarzyna Mynarek,
Jolanta Sota, Dorota Doniec, Mirosław Draszczyk,
Małgorzata Widuch, Barbara Żurek, Alina Franczyk,
Joanna Wiczorek

Sekretarz
Secretary Anna Owczarek

Publikację opracował zespół Śląskiego Ośrodka Badań Regionalnych
Publication prepared by team Śląskie Center for Regional Surveys

Skład komputerowy i grafika
Type setting and graphic Agnieszka Kaim, Monika Lichota-Czapla

Projekt okładki
Cover desing Lidia Motrenko-Makuch

Druk
Printing Urząd Statystyczny w Katowicach, ul. Owocowa 3, 40-158 Katowice
tel. 32 77 91 219, poligrafiaKCE@stat.gov.pl

ISSN 2084-7130

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych US
When publishing SO data please indicate the source

Publikacja dostępna w Internecie
Pubication available at website

katowice.stat.gov.pl

Przedmowa

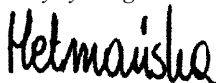
Przekazuję Państwu kolejne wydanie „**Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego**”, prezentującego analizę zjawisk istotnych z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa śląskiego w zakresie m.in.: demografii, rynku pracy, wynagrodzeń, świadczeń społecznych, cen, przemysłu, budownictwa, rolnictwa, rynku wewnętrznego, wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych.

Zakres przedmiotowy informacji, przedstawionych w 14 rozdziałach tematycznych nawiązuje do cyklicznych opracowań Urzędu: miesięcznych „Komunikatów o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” i kwartalnych „Biuletynów statystycznych województwa śląskiego” - zaliczanych do systemu regionalnych opracowań analitycznych. Zwięzły komentarz analityczny wzbogacono tabelaryczną i graficzną formą prezentacji danych w poszerzonej retrospekcji czasowej 2010-2016. Poszczególne kategorie przedstawiono w ujęciu dynamicznym, a także w relacji do kraju. Dla pełniejszego zobrazowania zróżnicowania terytorialnego, wybrane dane prezentowane są również dla podregionów i powiatów.

Na początku opracowania zamieszczono uwagi ogólne oraz opis podstawowych tendencji zachodzących w poszczególnych dziedzinach społecznych i gospodarczych. Część analityczna opracowania wzbogacona została o podstawowe definicje oraz źródła stosowanych pojęć. Ponadto przedstawiono województwo śląskie na tle kraju i pozostałych województw. Aneks do Raportu stanowią tablice przeglądowe prezentujące wybrane dane o województwie śląskim w latach 2005 i 2010-2016 oraz wybrane dane według miesięcy 2015 i 2016 roku.

Wyrażam nadzieję, że opracowanie stanowić będzie cenne źródło informacji przydatnych w procesach decyzyjnych i analizach na szczeblu regionalnym, jak również umożliwi odbiorcom obserwację społecznych i gospodarczych tendencji rozwojowych w województwie.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Katowicach

AURELIA HETMAŃSKA

Katowice, maj 2017 r.

Preface

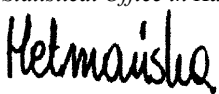
I would like to present the following edition of a “Report on the Socio-economic Situation of the Śląskie Voivodship”, presenting an analysis of occurrences relevant from the point of view of socio-economic development of the Śląskie Voivodship concerning i.a. demography, labour market, wages and salaries, social benefits, prices, industry, construction, agriculture, internal market, financial results of non-financial enterprises.

The range of information presented in 14 thematic chapters refers to cyclical elaborations of the Office such as a monthly “Official Statement on the Socio-economic Situation of the Śląskie Voivodship” and quarterly “Statistical Bulletin of the Śląskie Voivodship”-included in the system of regional analytic publications. A concise, analytic commentary is enriched with tabular and graphic form of data presentation in the extended retrospection 2010-2016. Selected categories are presented in dynamic terms and in relation to the country. Some data are presented in the breakdown by subregions and powiats for a more complete illustration of territorial differentiation.

The publication contains general notes and basic tendencies in social and economic areas. The analytic part of the publication is enriched with basic definitions and sources of applied concepts. What is more, the Śląskie Voivodship is presented on the background of the country and on the background of other voivodships. The Annex to the Report is composed of review tables presenting selected information on the Śląskie Voivodship in 2005 and 2010-2016 and selected data by months of 2015 and 2016.

I hope the publication will prove to be a source of information useful in decision-making processes, analyses on regional level, and it shall enable receivers of statistical data to monitor occurrences in the social and economic sphere of the voivodship.

*Director
of the Statistical Office in Katowice*

AURELIA HETMAŃSKA

Katowice, May 2017

SPIS TREŚCI

Przedmowa .....
Uwagi ogólne .....
PODSTAWOWE TENDENCJE .....
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU .....
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW .....
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA .....
LUDNOŚĆ .....
RYNEK PRACY .....
WYNAGRODZENIA .....
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE .....
CENY .....
ROLNICTWO .....
PRZEMYSŁ .....
BUDOWNICTWO .....
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE .....
RYNEK WEWNĘTRZNY .....
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH .....
NAKLADY INWESTYCYJNE .....
TURYSTYKA .....
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE .....

SPIS TABLIC

Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2016 r. ....
Ludność na podstawie bilansów (2010, 2015, 2016) .....
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności w okresie I-XII (2010, 2015, 2016) .....
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (2010, 2015, 2016) .....
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie śląskim (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2015, 2016) .....
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia (2010, 2015, 2016) .....
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie śląskim (I-III, IV-VI, VII-IX, X-XII 2015, 2016) .....
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale (2010, 2015, 2016) .....
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw (2010, 2015, 2016) .....
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie śląskim (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2015, 2016) .....
Świadczenia społeczne (2010, 2015, 2016) ...
Świadczenia społeczne w województwie śląskim (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2015, 2016)

CONTENTS

	Str. <u>Page</u>
<i>Preface</i>	3
<i>General notes</i>	11
<i>BASIC TENDENCIES</i>	16
<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	20
<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	21
<i>DIVISION AND AREA OF THE VOIVODSHIP</i>	24
<i>POPULATION</i>	25
<i>LABOUR MARKET</i>	31
<i>WAGES AND SALARIES</i>	46
<i>SOCIAL BENEFITS</i>	49
<i>PRICES</i>	53
<i>AGRICULTURE</i>	58
<i>INDUSTRY</i>	65
<i>CONSTRUCTION</i>	70
<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	73
<i>INTERNAL MARKET</i>	79
<i>FINANCIAL RESULTS OF NON- -FINANCIAL ENTERPRISES</i>	82
<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	85
<i>TOURISM</i>	88
<i>PUBLIC SAFETY</i>	93

LIST OF TABLES

	Nr <u>No.</u>	Str. <u>Page</u>
<i>Selected data for Poland and the voivodship in 2016</i>	1	20
<i>Population based on balances (2010, 2015, 2016)</i>	2	26
<i>Vital statistics and net migration per 1000 population in period I-XII (2010, 2015, 2016)</i>	3	28
<i>Average paid employment in the enterprise sector (2010, 2015, 2016)</i>	4	31
<i>Average paid employment in the enterprise sector in the Śląskie Voivodship (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2015, 2016)</i>	5	32
<i>Registered unemployed persons and unemployment rate (2010, 2015, 2016)</i>	6	33
<i>Registered unemployed persons and unemployment rate in the Śląskie Voivodship (I-III, IV-VI, VII-IX, X-XII 2015, 2016)</i>	7	37
<i>Economic activity of population aged 15 and more in the IVth quarter (2010, 2015, 2016)</i>	8	40
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector (2010, 2015, 2016)</i>	9	46
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in the Śląskie Voivodship (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2015, 2016)</i>	10	47
<i>Social benefits (2010, 2015, 2016)</i>	11	49
<i>Social benefits in the Śląskie Voivodship (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2015, 2016)</i>	12	50

SPIS TABLIC (dok.)

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2010, 2015, 2016) .....
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie śląskim (I-III, IV-VI, VII-IX, X-XII 2015, 2016) .....
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (2010, 2015, 2016) .....
Wybrane dane dotyczące rolnictwa (2010, 2015, 2016) .....
Przemysł (2010, 2015, 2016) .....
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie śląskim (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2015, 2016) .....
Budownictwo (2010, 2015, 2016) .....
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie śląskim (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2015, 2016) .....
Budownictwo mieszkaniowe (2010, 2015, 2016) .....
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie śląskim (2015, 2016) .....
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie śląskim (2015, 2016) .....
Dynamika sprzedaży detalicznej (2010, 2015, 2016) .....
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie śląskim (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2015, 2016) .....
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych (2010, 2015, 2016) .....
Nakłady inwestycyjne (2010, 2015, 2016) .....
Wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych (2010, 2015, 2016) .....
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2010, 2015, 2016) .....
Wybrane wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw (2010, 2015, 2016) .....

SPIS WYKRESÓW

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2016 r. ....
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2016 r.
Stopa bezrobocia według BAEL w 2016 r. ....
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r. ....

LIST OF TABLES (cont.)

	Nr No.	Str. Page
<i>Price indices of consumer goods and services (2010, 2015, 2016) .....</i>	13	53
<i>Price indices of consumer goods and services in the Śląskie Voivodship (I-III, IV-VI, VII-IX, X-XII 2015, 2016) .....</i>	14	55
<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December (2010, 2015, 2016) .....</i>	15	56
<i>Selected data on agriculture (2010, 2015, 2016) .....</i>	16	59
<i>Industry (2010, 2015, 2016) .....</i>	17	65
<i>Indices of sold production of industry in the Śląskie Voivodship (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2015, 2016) .....</i>	18	67
<i>Construction (2010, 2015, 2016) .....</i>	19	70
<i>Indices of construction and assembly production in the Śląskie Voivodship (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2015, 2016) .....</i>	20	71
<i>Residential construction (2010, 2015, 2016) .....</i>	21	73
<i>Dwellings completed in the Śląskie Voivodship (2015, 2016) .....</i>	22	75
<i>Dwellings for which permits or registrations with a construction project have been granted in the Śląskie Voivodship (2015, 2016) .....</i>	23	77
<i>Indices of retail sale (2010, 2015, 2016) .....</i>	24	79
<i>Indices of retail sale in the Śląskie Voivodship (I-III, I-VI, I-IX, I-XII 2015, 2016) .....</i>	25	80
<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises (2010, 2015, 2016) .....</i>	26	84
<i>Investment outlays (2010, 2015, 2016) .....</i>	27	85
<i>Occupancy of tourist accommodation establishments (2010, 2015, 2016) .....</i>	28	90
<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings (2010, 2015, 2016) .....</i>	29	93
<i>Selected rates of detectability of delinquents (2010, 2015, 2016) .....</i>	30	95

LIST OF GRAPHS

<i>Natural increase per 1000 population in 2016 .....</i>	1	21
<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2016 .....</i>	2	21
<i>Employment rate by LFS in 2016 .....</i>	3	21
<i>Unemployment rate by LFS in 2016 .....</i>	4	22
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2016 .....</i>	5	22

SPIS WYKRESÓW (cd.)**LIST OF GRAPHS (cont.)**

		Nr No.	Str. Page
Spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2016 r.	<i>Decrease in prices of consumer goods and services in 2016</i>	6	22
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2016 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha of agricultural land in 2016</i>	7	22
Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.	<i>Dwellings completed in 2016</i>	8	23
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2016 r.	<i>Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2016</i>	9	23
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2016 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2016</i>	10	23
Przyrost naturalny na 1000 ludności (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Natural increase per 1000 population (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)</i>	11	27
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Natural increase per 1000 population in the Śląskie Voivodship by subregions and powiats in 2016</i>	12	28
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) ...	<i>Internal and international migration for permanent residence per 1000 population (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) ...</i>	13	29
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Internal and international migration for permanent residence per 1000 population in the Śląskie Voivodship by subregions and powiats in 2016</i>	14	30
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)</i>	15	31
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007 (2010, 2016)	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections (2010, 2016)</i>	16	32
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku (2010, 2016)	<i>Structure of registered unemployed persons by age (2010, 2016)</i>	17	35
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia (2010, 2016)	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level (2010, 2016)</i>	18	35
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy (2010, 2016)	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment (2010, 2016)</i>	19	36
Stopa bezrobocia rejestrowanego (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) ...	<i>Registered unemployment rate (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) ...</i>	20	37
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Registered unemployment rate in the Śląskie Voivodship by subregions and powiats in 2016</i>	21	38
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale (2010, 2016)	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status on the labour market in IVth quarter (2010, 2016)</i>	22	41

SPIS WYKRESÓW (cd.)**LIST OF GRAPHS (cont.)**

		Nr No.	Str. Page
Współczynnik aktywności zawodowej (I, II, III, IV kwartał 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Activity rate (I, II, III, IVth quarter 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	23	42
Struktura pracujących według wieku w województwie śląskim w IV kwartale (2010, 2016)	<i>Structure of employed persons by age in the Śląskie Voivodship in IVth quarter (2010, 2016) .....</i>	24	42
Wskaźnik zatrudnienia (I, II, III, IV kwartał 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Employment rate (I, II, III, IVth quarter 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) ....</i>	25	43
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie śląskim w IV kwartale (2010, 2016)	<i>Structure of unemployed persons by age in the Śląskie Voivodship in IVth quarter (2010, 2016) .....</i>	26	43
Struktura bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy w województwie śląskim w IV kwartale (2010, 2016)	<i>Structure of unemployed persons by duration of job search in the Śląskie Voivodship in IVth quarter (2010, 2016) .....</i>	27	44
Stopa bezrobocia (I, II, III, IV kwartał 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Unemployment rate (I, II, III, IVth quarter 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	28	44
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących (I, II, III, IV kwartał 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons (I, II, III, IVth quarter 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	29	45
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	30	46
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach w 2016 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in selected sections in 2016 .....</i>	31	48
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	32	51
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Indices of average monthly gross retirement and other pension (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	33	51
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Price indices of consumer goods and services (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) ...</i>	34	54
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie śląskim w 2016 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in the Śląskie Voivodship in 2016 .....</i>	35	56
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) ...	<i>Cattle density per 100 ha of agricultural land (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) ...</i>	36	60
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Pigs density per 100 ha of agricultural land (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	37	60
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) [2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016]	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed) [2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016] .....</i>	38	61

SPIS WYKRESÓW (cd.)**LIST OF GRAPHS (cont.)**

		Nr No.	Str. Page
Dynamika skupu mleka krowiego (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Indices of procurement of cows' milk (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)</i>	39	61
Ceny produktów rolnych w skupie (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) ...	<i>Procurement prices of agricultural products (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) ...</i>	40	62
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) ...	<i>Relation of procurement prices of pigs for slaughter to marketplace prices of rye and barley (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	41	63
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016).....	<i>Indices of sold production of industry (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	42	66
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2016 r.	<i>Structure of sold production of industry by PKD 2007 sections in 2016 .....</i>	43	66
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Indices of average paid employment in industry (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	44	68
Struktura przeciętnego zatrudnienia w prze- myśle według sekcji PKD 2007 w 2016 r.	<i>Structure of average paid employment in industry by PKD 2007 sections in 2016 ...</i>	45	69
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Indices of sold production of construction (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	46	71
Dynamika produkcji budowlano-montażowej (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Indices of construction and assembly production (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	47	71
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007 (2010, 2016)	<i>Structure of construction and assembly production by PKD 2007 divisions (2010, 2016) .....</i>	48	72
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Indices of average paid employment in construction (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	49	72
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Indices of dwellings completed (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	50	74
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Dwellings completed per 1000 population (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) ...</i>	51	74
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa (2010, 2016).....	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction (2010, 2016) .....</i>	52	74
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Dwellings completed in the Śląskie Voivodship by subregions and powiats in 2016 .....</i>	53	75
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) ..	<i>Average useful floor area per dwelling completed (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	54	76
Dynamika liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Indices of the number of dwellings for which permits or registrations with a construction project have been granted (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	55	76
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Indices of the number of dwellings started (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	56	77
Dynamika sprzedaży detalicznej (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Indices of retail sales (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	57	80

SPIS WYKRESÓW (dok.)**LIST OF GRAPHS (cont.)**

		Nr No.	Str. Page
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Share of enterprises showing net profit in the total number of surveyed entities (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)</i>	58	82
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Share of revenues of enterprises showing net profit in the revenues from total activity (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)</i>	59	82
Wskaźnik poziomu kosztów (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Cost level indicator (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)</i>	60	83
Wskaźnik rentowności obrotu netto (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Net turnover profitability rate (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)</i>	61	83
Dynamika nakładów inwestycyjnych (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Indices of investment outlays (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)</i>	62	85
Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (2010, 2016)	<i>Structure of investment outlays on fixed assets (2010, 2016) .....</i>	63	87
Struktura turystycznych obiektów noclegowych według rodzajów obiektów (2010, 2016)	<i>Structure of tourist accommodation establishments by type of facilities (2010, 2016) .....</i>	64	88
Struktura placówek gastronomicznych według rodzajów w województwie śląskim (2010, 2016)	<i>Structure of catering establishments by type in the Śląskie Voivodship (2010, 2016) .....</i>	65	89
Struktura turystów zagranicznych korzystających z noclegów według kraju stałego zamieszkania (2010, 2016)	<i>Structure of foreign tourists accommodated by the country of their permanent stay (2010, 2016) .....</i>	66	90
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Occupancy rate of bed places (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	67	91
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Occupancy rate of bed places in the Śląskie Voivodship by subregions and powiats in 2016 .....</i>	68	92
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w województwie śląskim według powiatów w 2016 r.	<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings in the Śląskie Voivodship by powiats in 2016 .....</i>	69	94
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Rates of detectability of delinquents in the Śląskie Voivodship by subregions and powiats in 2016 .....</i>	70	96
Wypadki drogowe i ich skutki w województwie śląskim (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>Road traffic accidents and effects of road traffic accidents in the Śląskie Voivodship (2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) ...</i>	71	96
ANEKS	ANNEX		
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM (2005, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)	<i>SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP (2005, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016) .....</i>	I	97
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (2015, 2016)	<i>SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (2015, 2016) .....</i>	II	101

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2016 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późniejszymi zmianami), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raporcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego w 2016 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

GENERAL NOTES

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In description of voivodship, information regarding the number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as of 31 December 2016.

2. Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments), to replace the formerly applied PKD 2004.

In the publication “The Information on Socio-economic Situation of the Śląskie Voivodship in 2016”, current data are published according to PKD 2007. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. The item “**Industry**” was introduced as an additional grouping including PKD 2007 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

4. Data according to PKD 2007 sections and divisions as well as territorial division are compiled using the **enterprise method**.

5. Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service), on their own account in order to earn a profit.

8. Data presented in the publication cover entities of the national economy regardless of ownership.

9. In the publication data on:

- 1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concern economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 2) **sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;

- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw nie-finansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do sektora przedsiębiorstw prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

- 3) *financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays and newly started investments* refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to PKD 2007), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the enterprise sector is presented as based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation, an enterprise is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. The enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

12. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2015 r. – z lat 2014 i 2015;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
  - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006-2010,
  - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

11. Since 2010 agricultural land owners not engaged in agricultural activities and holders of less than 1 ha of agricultural land engaged in agricultural activities on a small scale (less than certain thresholds) have not been recognized in agricultural surveys.

12. Constant prices were adopted as follows:

- 1) *agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2015 – the prices from 2014 and 2015, are assumed;*
- 2) *sold production of industry:*
  - *2005 constant prices (2005 average current prices) in 2006-2010,*
  - *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.*

13. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of the year, the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.

15. Some data are provisional and may be changed in subsequent editions of the publication.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.

17. The names of some classification levels of PKD 2007 used in the publication have been abbreviated, abbreviations are marked in tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	sekcje <i>sections</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja		Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych		Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>		<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia		Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>		<i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości		Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca		Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

skrót <i>abbreviation</i>	działy <i>divisions</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny		Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>		<i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali		Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
<i>Manufacture of metal products</i>		<i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń		Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep		Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców		Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków		Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej		Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych Głównego Urzędu Statystycznego.

18. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of the Central Statistical Office.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH *SYMBOLS*

- Kreska (–) – zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;
(0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.
- Kropka (•) – zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do publikacji, ust. 17 na str. 13.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the publication, item 17 on page 13.
- * – oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
data revised.
- „W tym” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
„Of which” *indicates that not all elements of the sum are given.*

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

tys.	= tysiąc
<i>thous.</i>	<i>thousand</i>
mln	= milion
	<i>million</i>
zł	= złoty
	<i>zloty</i>
szt.	= sztuka
<i>pcs</i>	<i>piece</i>
g	= gram
	<i>gram</i>
kg	= kilogram
	<i>kilogram</i>
dt	= decytona
	<i>deciton</i>
mm	= milimetr
	<i>millimetre</i>
m ²	= metr kwadratowy
	<i>square metre</i>
ha	= hektar
	<i>hectare</i>
km ²	= kilometr kwadratowy
	<i>square kilometre</i>
m ³	= metr sześcienny
	<i>cubic metre</i>
kw.	= kwartał
	<i>quarter</i>
r.	= rok

MAJOR ABBREVIATIONS

cd.	= ciąg dalszy
<i>cont.</i>	<i>continued</i>
dok.	= dokończenie
<i>cont.</i>	<i>continued</i>
Lp.	= liczba porządkowa
<i>No.</i>	<i>number</i>
nr (Nr)	= numer
<i>No.</i>	<i>number</i>
poz.	= pozycja
p. proc.	= punkt procentowy
	<i>percentage point</i>
tabl.	= tablica
	<i>table</i>
kpl.	= komplet
Dz. U.	= Dziennik Ustaw
m.in.	= między innymi
<i>i.a.</i>	<i>among others</i>
np.	= na przykład
<i>e.g.</i>	<i>for example</i>
tj.	= to jest
<i>i.e.</i>	<i>that is</i>
PKD	= Polska Klasyfikacja Działalności
	<i>Polish Classification of Activities</i>
NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
	<i>Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes</i>

PODSTAWOWE TENDENCJE

W województwie śląskim:

Liczba mieszkańców województwa śląskiego systematycznie zmniejsza się. Rok 2016 był kolejnym, w którym odnotowano spadek liczby ludności (o 11685 osób). Czynnikiem kształtującym stan ludności na koniec 2016 r. był ujemny **przyrost naturalny** (minus 6216) oraz ujemne **saldo migracji na pobyt stały** (minus 4556). Systematycznie zmniejsza się liczba mieszkańców miast (odsetek 77,0%), zwiększa się liczba mieszkańców wsi (odsetek 23,0%). Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny według powiatów w jedenastu powiatach odnotowano przyrost rzeczywisty ludności; w pięciu powiatach był on wynikiem dodatniego przyrostu naturalnego i dodatniego salda migracji na pobyt stały.

Po kilku latach spadku (w skali roku) **przeciętnego zatrudnienia** w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r. przeciętne zatrudnienie było wyższe o 1,5% niż w 2015 r. Przeciętna liczba zatrudnionych ukształtowała się na podobnym poziomie jak w 2010 r.

W końcu 2016 r. **liczba bezrobotnych** oraz **stopa bezrobocia** były niższe niż przed rokiem (odpowiednio o: 19,2% i 1,6 p. proc.). Liczba osób wyłączonych z ewidencji przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych o 28,5 tys. Urzędy pracy dysponowały większą niż w 2015 r. (o 20,6%) liczbą **ofert pracy**. W końcu 2016 r. na 1 ofertę przypadło 11 bezrobotnych, tj. o 6 osób mniej niż przed rokiem.

W IV kwartale 2016 r. w porównaniu z IV kwartałem 2015 r. odnotowano zwiększenie **liczby aktywnych zawodowo** (o 7,2%) oraz **biernych zawodowo** (o 7,1%). Wśród aktywnych zawodowo zwiększyła się liczba pracujących (o 8,5%), natomiast zmniejszyła się liczba bezrobotnych (o 14,2%). Zwiększył się wskaźnik zatrudnienia (o 0,6 p. proc.), obniżyła się wartość stopy bezrobocia (o 1,2 p. proc.), natomiast współczynnik aktywności zawodowej pozostał na niezmiennym poziomie.

Obserwuje się systematyczny wzrost **przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto** w sektorze przedsiębiorstw, w 2016 r. było wyższe niż w roku poprzednim o 1,0% (wobec wzrostu o 2,2% w 2015 r.). Wzrost przeciętnego wynagrodzenia wystąpił we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw, z wyjątkiem górnictwa i wydobywania. W porównaniu z 2015 r. zwiększył się czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw (o 1,5%), wzrosło również przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto (o 1,0%).

W 2016 r. w porównaniu z 2015 r. odnotowano zwiększenie przeciętnej liczby emerytów i rencistów z ZUS i KRUS (o 0,2%). Wzrosła **przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto** wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (o 2,0%), natomiast odnotowano spadek przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto wypłacanej przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (o 0,9%).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie śląskim w 2016 r. w odniesieniu do roku poprzedniego obniżyły się o 0,8% (w kraju o 0,6%). Najwyższy spadek cen odnotowano w grupach odzież i obuwie o 7,2% (w kraju o 4,4%) oraz transport o 4,2% (w kraju o 4,6%). Wzrosły ceny związane z edukacją (o 1,0%). Więcej płacono za żywność i napoje bezalkoholowe (o 0,6%).

Na rynku rolnym w porównaniu z 2015 r. wzrosło pogłowie owiec (o 7,6%) i bydła (o 0,4%), natomiast zmniejszyło się pogłowie drobiu (o 9,6%) i trzody chlewnej (o 1,4%). Zanotowano spadek skupu ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych oraz żywca wieprzowego, natomiast wzrost skupu ziemniaków, żywca drobiowego i mleka. Wzrosły ceny skupu ważniejszych produktów roślinnych (z wyjątkiem ziarna pszenicy) oraz produktów zwierzęcych (z wyjątkiem mleka). W obrocie targowiskowym wzrosły ceny produktów roślinnych (z wyjątkiem ziarna pszenicy). W odniesieniu do poprzedniego roku poprawiła się **relacja cen skupu** żywca wieprzowego do cen żyta na targowiskach (6,4 wobec 6,0) oraz **relacja cen skupu** żywca wieprzowego do cen jęczmienia na targowiskach (6,1 wobec 5,4).

Produkcja sprzedana przemysłu w 2016 r. (w cenach stałych) była wyższa niż w roku poprzednim o 5,5%, przy czym notowany wzrost był mniej dynamiczny niż w 2015 r. Wśród sekcji zaliczanych do przemysłu wyższe przychody ze sprzedaży wyrobów i usług odnotowano jedynie w przetwórstwie przemysłowym o 7,5%, którego udział stanowił 85,1% ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu w województwie. Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku towarzyszył również wzrost wydajności pracy, mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego o 5,3%, przy wzroście przeciętnego zatrudnienia o 0,3% oraz spadku przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia o 0,4%.

W 2016 r. w województwie śląskim odnotowano spadek **przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług w budownictwie** (w cenach bieżących) w odniesieniu do roku poprzedniego o 5,2%. Niższa niż przed rokiem była również wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej o 15,1%. W omawianym okresie odnotowano także spadek wydajności pracy w budownictwie o 1,8%, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia o 3,5%.

W **budownictwie mieszkaniowym** w 2016 r. oddano do użytkowania o 8,6% więcej mieszkań niż w poprzednim roku (oraz o 13,1% więcej niż w 2014 r.). Wzrosła liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Wartość **sprzedaży detalicznej** ogółem w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych w województwie śląskim w 2016 r. była o 8,1% wyższa niż przed rokiem. Obniżyła się natomiast **sprzedaż hurtowa** w jednostkach handlowych o 2,5%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych o 4,7%.

W badanych przedsiębiorstwach niefinansowych w 2016 r. odnotowano wyższy niż przed rokiem **wynik finansowy brutto i netto** odpowiednio o: 62,6% i 82,2%. Odnotowano poprawę podstawowych **wskaźników ekonomiczno-finansowych**. W skali roku wzrósł **wskaźnik rentowności obrotu brutto** (o 1,4 p. proc.) oraz **wskaźnik rentowności obrotu netto** (o 1,3 p. proc.).

Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących poniesione w 2016 r. wyniosły 14660,2 mln zł i w porównaniu z 2015 r. wzrosły o 1,6%. W skali roku wzrosła wartość zakupów inwestycyjnych. Najwięcej środków przeznaczono na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (59,3%). Inwestorzy rozpoczęli realizację większej liczby nowych inwestycji niż w 2015 r. o wyższej łącznej wartości kosztorysowej.

Według stanu w końcu lipca 2016 r. w porównaniu z końcem lipca 2015 r. zmniejszyła się **liczba turystycznych obiektów noclegowych** oraz liczba miejsc noclegowych, którymi one dysponowały (odpowiednio o: 3,9% i 2,4%). Liczba turystów korzystających z noclegów oraz liczba udzielonych noclegów w 2016 r. były wyższe niż przed rokiem (odpowiednio o: 7,9% i 6,5%). Zwiększył się stopień wykorzystania miejsc noclegowych o 2,3 p. proc. do 34,3%.

Liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych była niższa niż przed rokiem o 9,7%. W ogólnej liczbie przestępstw stwierdzonych dominowały przestępstwa o charakterze kryminalnym. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych** był wyższy w porównaniu z poprzednim rokiem o 2,2 p. proc. W 2016 r. doszło do mniejszej liczby wypadków drogowych niż przed rokiem.

BASIC TENDENCIES

In the Śląskie Voivodship:

The **number of population** of Śląskie Voivodship systematically decreased. The 2016 was a subsequent year in which a decrease in the number of population was observed (by 11685 persons). Factor shaping the population at the end of 2016 was a negative **natural increase** (minus 6216), as well as negative **net migration for permanent residence** (minus 4556). The population of urban areas systematically decreased (by 77.0%), whereas the number of population in rural areas increased by (23.0%). Taking into consideration the territorial division by powiats, in eleven powiats actual increase was observed; in five powiats it was the result of positive natural increase and positive net migration for permanent residence.

After a few years of decrease (per year) in **average paid employment** in enterprise sector in 2016 was higher by 1.5 % in relation to 2015. The average number of paid employees was at a similar level in relation to 2010.

At the end of 2016, the **number of unemployed persons** and the **unemployment rate** were lower than a year ago (by 19.2% and 1.6 percentage points respectively). The number of persons removed from unemployment rolls exceeded the number of newly registered unemployed persons by 28.5 thous. More **job offers** were submitted to labour offices than in 2015 (by 20.6%). At the end of 2016, there were 11 unemployed persons per 1 job offer, i.e. by 6 persons fewer than a year ago.

In the IVth quarter of 2016 in comparison to the IVth quarter of 2015, the **number of economically active and passive persons** decreased (by 7.2% and 7.1% respectively). Among economically active persons the number of employed persons increased (by 8.5%), whereas the number of unemployed persons decreased (by 14.2%). The employment rate increased (by 0.6 percentage point), unemployment rate decreased (by 1.2 percentage point), while activity rate was at the same level.

The systematic increase was observed in **average gross monthly wages and salaries** in the enterprise sector in 2016, were higher than in the previous year by 1.0% (against an increase by 2.2% in 2015). The increase in average gross monthly wages and salaries was observed in all sections of the enterprise sector, except Mining and quarrying. In comparison to 2015, there was an increase in worked time in the enterprise sector (by 1.5%), as well as in average hourly gross earnings (by 1.0%).

In 2016 as compared to 2015, there was an increase in the average number of pensioners and retirees from ZUS and KRUS (by 0.2%). The **average monthly gross retirement and other pension** paid by the Social Insurance Institution increased (by 2.0%) while average monthly gross retirement and other pension paid by the Agricultural Social Insurance Fund decreased (by 0.9%).

Prices of consumer goods and services in the Śląskie Voivodship in 2016 were lower by 0.8% in relation to the previous year (in the country by 0.6%). The largest decrease of prices was observed in the clothing and footwear group by 7.2% (in the country by 4.4%) as well as transport by 4.2% (in the country by 4.6%). Increased prices connected with education (by 1.0%). Prices increased in the groups of food and non-alcoholic beverages (by 0.6%).

In the agricultural market, in comparison to 2015, the stock of sheep (by 7.6%) and cattle (by 0.4%) increased, while the stock of poultry (by 9.6%) and pigs (by 1.4%) decreased. There was a decrease in procurement of basic cereals for consumption and feed grains and pigs for slaughter, while an increase in procurement of potatoes, poultry for slaughter and milk. There was an increase in procurement of more important crop output (excluding wheat) as well as animal output (excluding milk). In marketplace turnover, there was an increase (excluding wheat). In comparison to previous year, there was an improvement in **the relation of the procurement price** of pigs for slaughter to prices of rye in marketplaces (6.4 in relation to 6.0), as well as **relation of the procurement price** of pigs for slaughter to the prices of barley in marketplaces (6.1 in relation to 5.4).

Sold production of industry in 2016 (at constant prices) was higher by 5.5% in relation to the previous year, however the recorded growth was less dynamic than in 2015. Higher revenues from the sale of goods and services were observed only in manufacturing by 7.5%, whose share in the total value of sold production of industry in the voivodship was 85.1%. An annual increase in the sold production of industry was accompanied by simultaneous increase in labour productivity, measured by the value of sold production of industry per one employed person, by 5.3%, by the increase in average paid employment by 0.3% and the decrease in average monthly gross wages and salaries by 0.4%.

In 2016 in Śląskie Voivodship decrease in **revenues from the sale of products and services in construction** (at current prices) was observed in relation to previous year by 5.2%. The level of construction and assembly production was also lower as compared to the previous year by 15.1%. In the discussed period a decrease in labour productivity in construction by 1.8% was observed accompanied by decrease in average paid employment by 3.5%.

In **residential construction** in 2016, there were more dwellings completed by 8.6% than a year ago (and by 13.1% in 2014). There was an increase in the number of dwellings for which permits and registrations with a construction projects were granted and in the number of dwellings started.

In 2016, in the Śląskie Voivodship, there was an increase of **retail sales** in trade and non-trade enterprises by 8.1% in relation to the previous year. Wholesale in trade units decreased by 2.5%, of which in wholesale enterprises by 4.7%.

In the surveyed non-financial enterprises in 2016, in relation to previous year, there was an increase in both **gross financial result** and **net financial result** (by 62.6% and 82.2% respectively). There was an improvement in the basic **economic-financial indicators**. There was an increase in **gross and net turnover profitability rates** on annual basis (by 1.4 percentage points and 1.3 percentage points respectively).

Investment outlays of the surveyed enterprises on new capital asset items as well as on the improvement of the existing ones in 2016 equaled 14660.2 mln zł and were higher than in 2015 by 1.6%. There was an increase in the value of investment purchase on annual basis. Most resources were designated for machines, technical appliances and tools (59.3%). Investors started the realization of more new investments than in 2015 at the higher total cost estimate.

As of the end of July 2016 in comparison to the end of July 2015, there was a decrease in the **number of tourist accommodation establishments** as well as the number of bed places in these establishments (by 3.9% and 2.4% respectively). The number of tourists accommodated as well as in the number of nights spent in 2016 increased in relation to previous year (by 7.9% and 6.5 % respectively). The occupancy rate of bed places increased by 2.3 percentage points to 34.3%.

The **number of crimes ascertained** in completed preparatory proceedings was lower than a year ago by 9.7%. Criminal crimes predominated in the total number of crimes ascertained. The **rate of detectability of delinquents in ascertained crimes** was higher as compared to the previous year by 2.2 percentage point. In 2016, the **number of road accidents** was lower than a year ago.

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

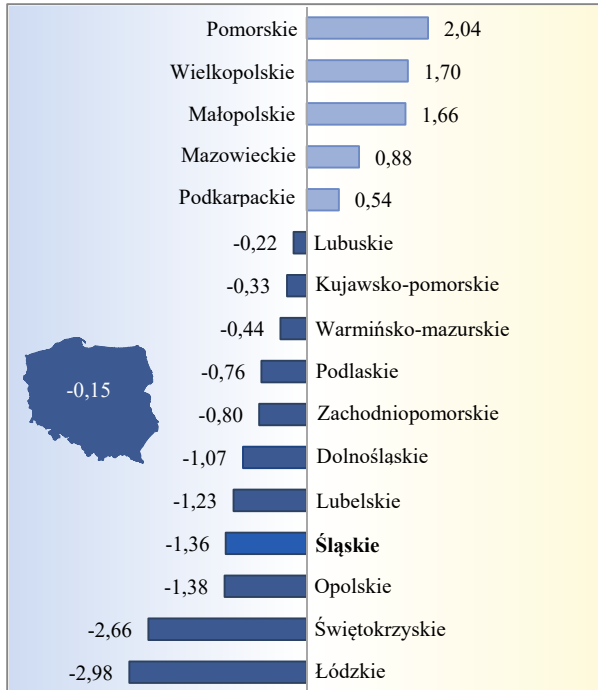
Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2016 r.

Wyszczególnienie	Polska	Śląskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	370
Przyrost naturalny na 1000 ludności.....	-0,15	-1,36
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,04	-1,00
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	56,2	53,3
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	52,8	50,5
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	6,2	5,4
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	4277,03	4372,86
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	2018,48	2477,08
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1182,83	1389,86
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100)	99,4	99,2
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym ^b w ha	10,22	6,49
Obsada bydła ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	41,3	33,4
Obsada trzody chlewnej ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	75,6	67,5
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł	481695	481921
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł	446107	354699
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	4,3	2,4
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^d na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1103	1025
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	24	16
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	81,6	81,1
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,0	96,1
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni = 100, ceny bieżące)	88,5	101,6
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2014 r. w zł	44686	46499

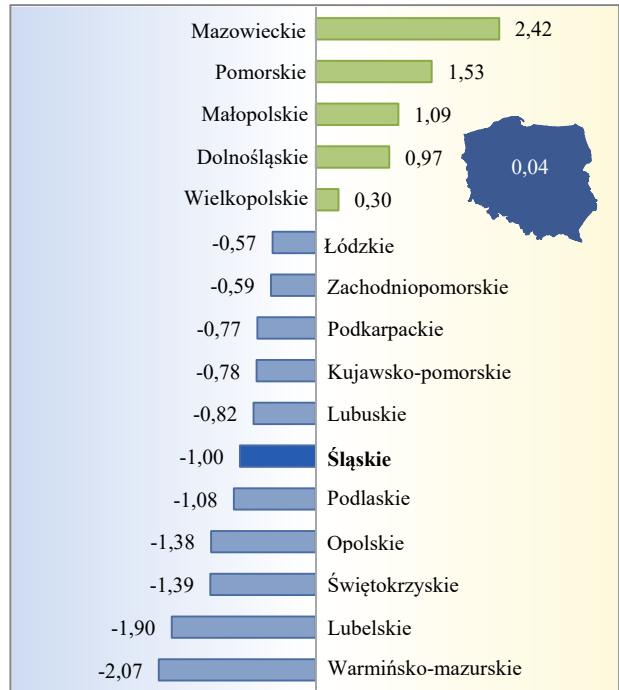
^a Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 r. ^b Dane na podstawie reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych, przeprowadzanego co 3 lata; dane za 2013 r. ^c Stan w czerwcu. ^d Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

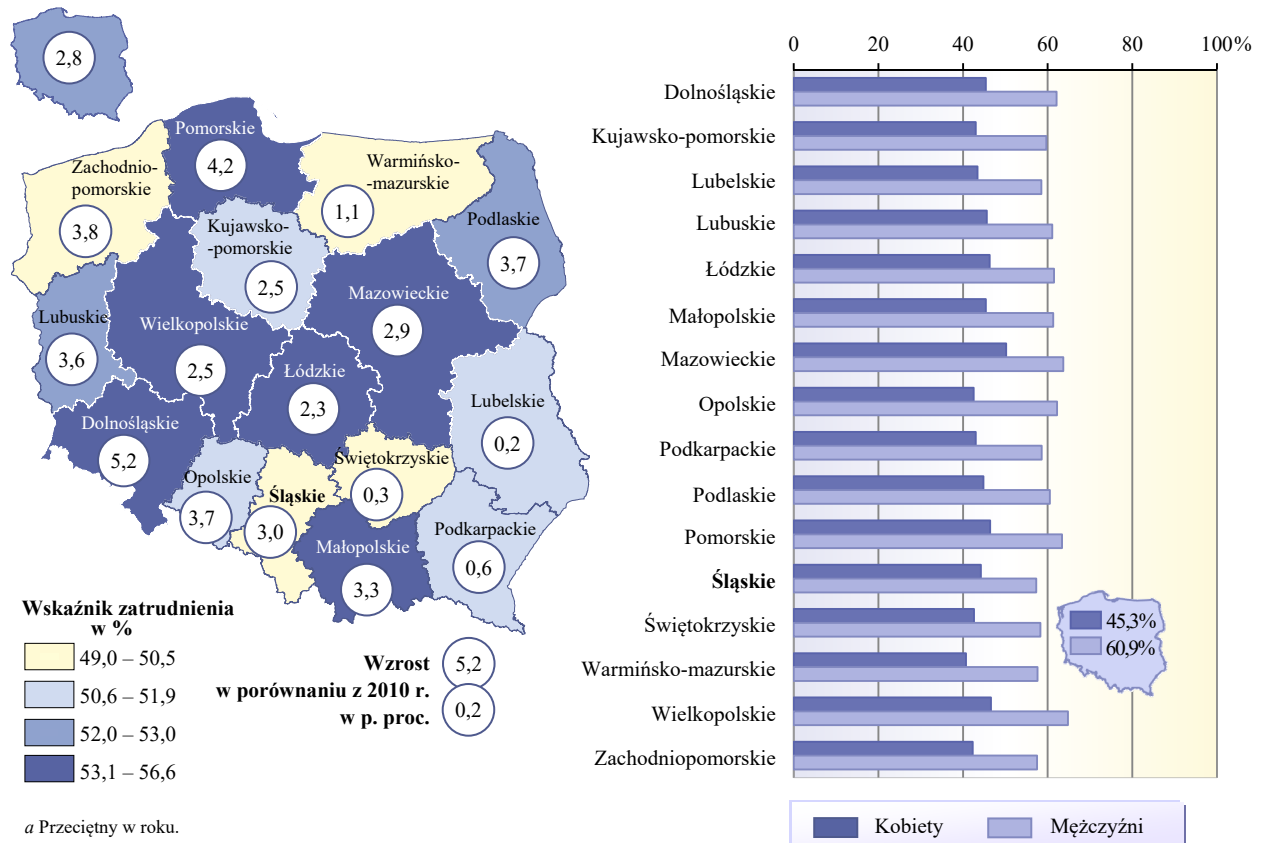
Wykres 1. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2016 r.**

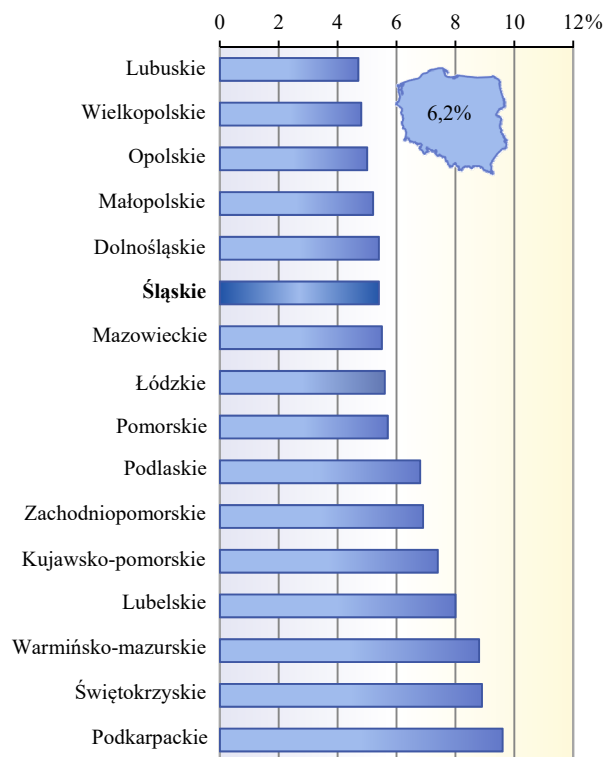
Wykres 2. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.**

Wykres 3. **Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2016 r.**

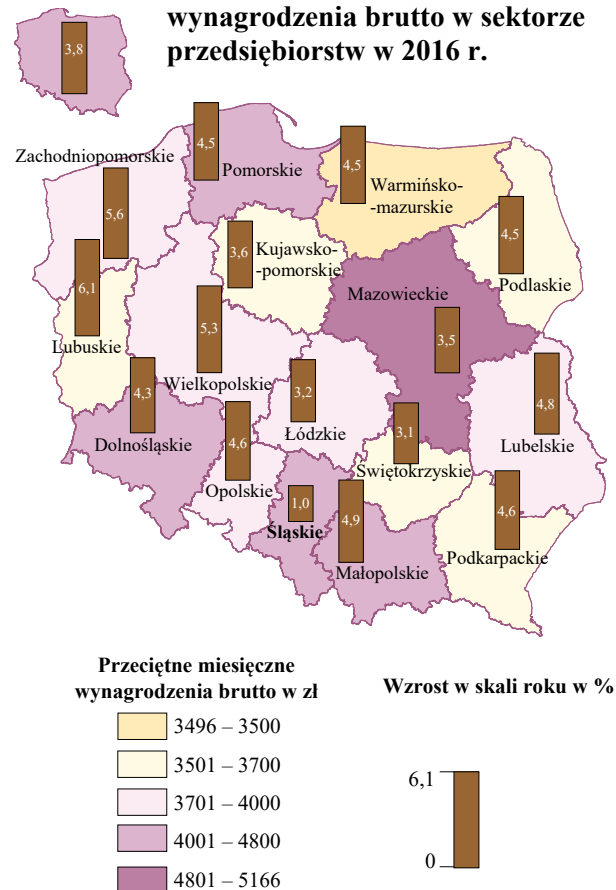

Wykres 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2016 r.

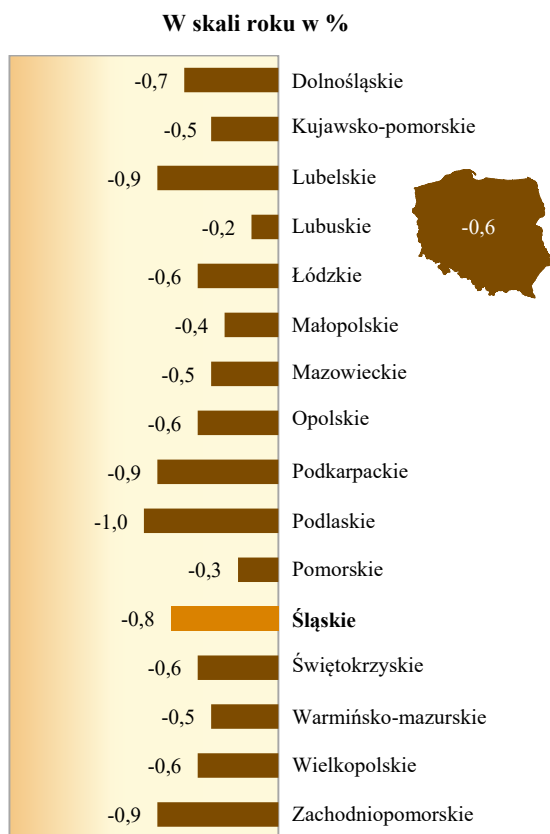

^a Przeciętna w roku.

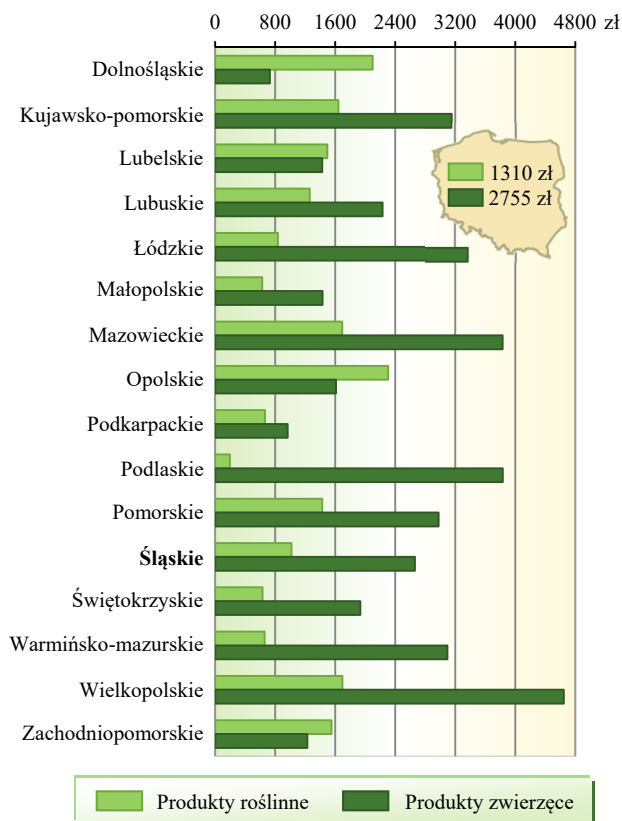
Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r.

Wykres 6. Spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2016 r.

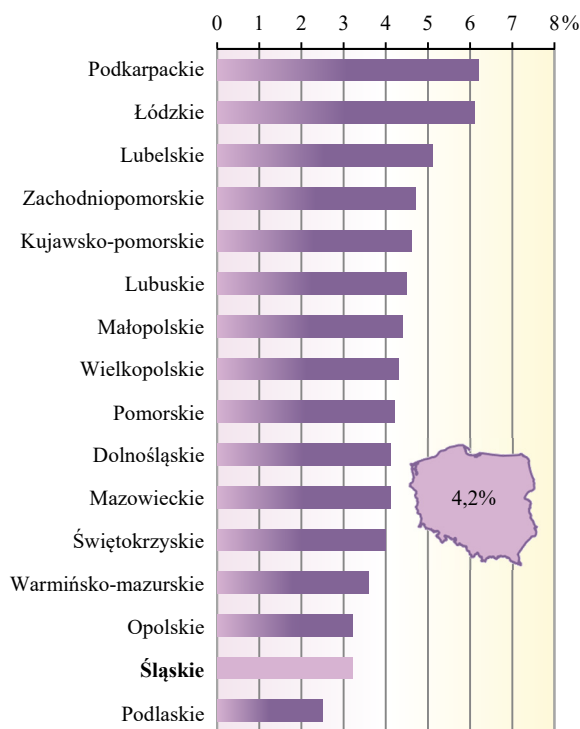
Wykres 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2016 r.

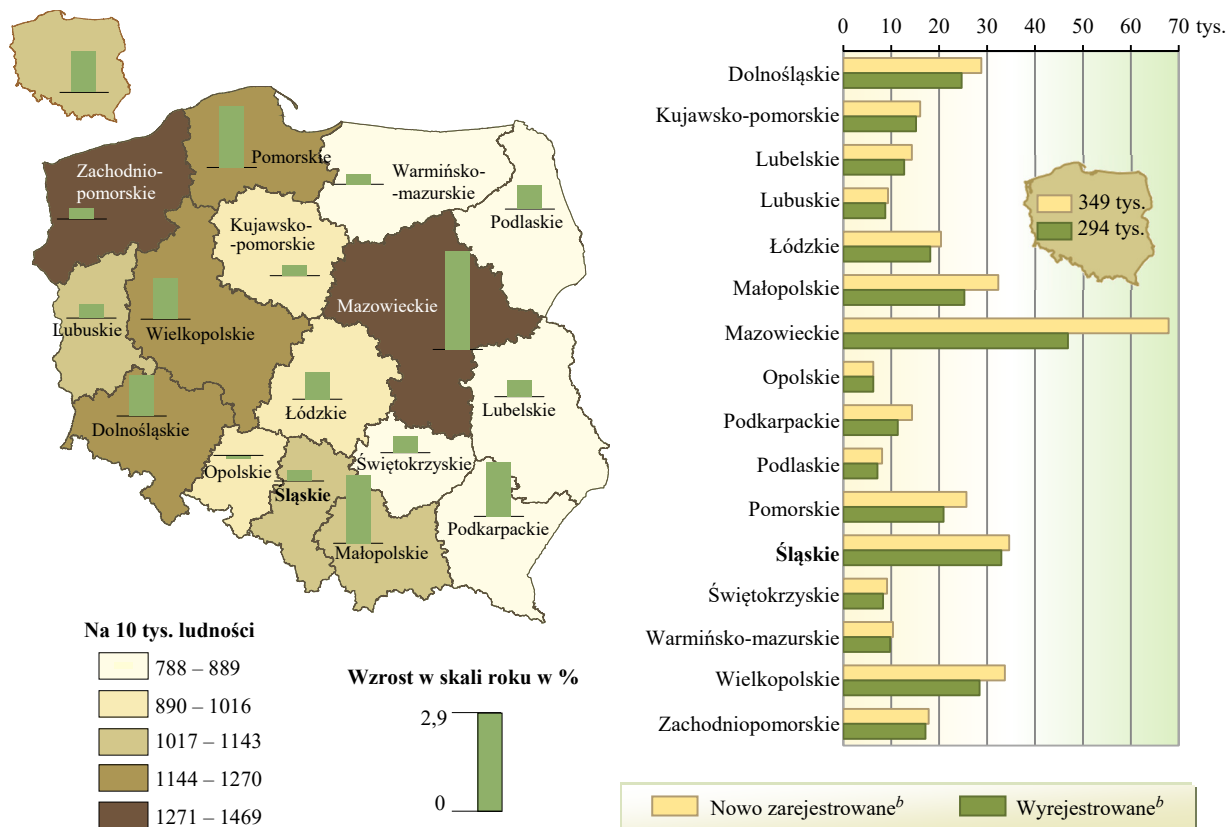
Wykres 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

Wykres 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2016 r.

Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2016 r. Stan w dniu 31 XII

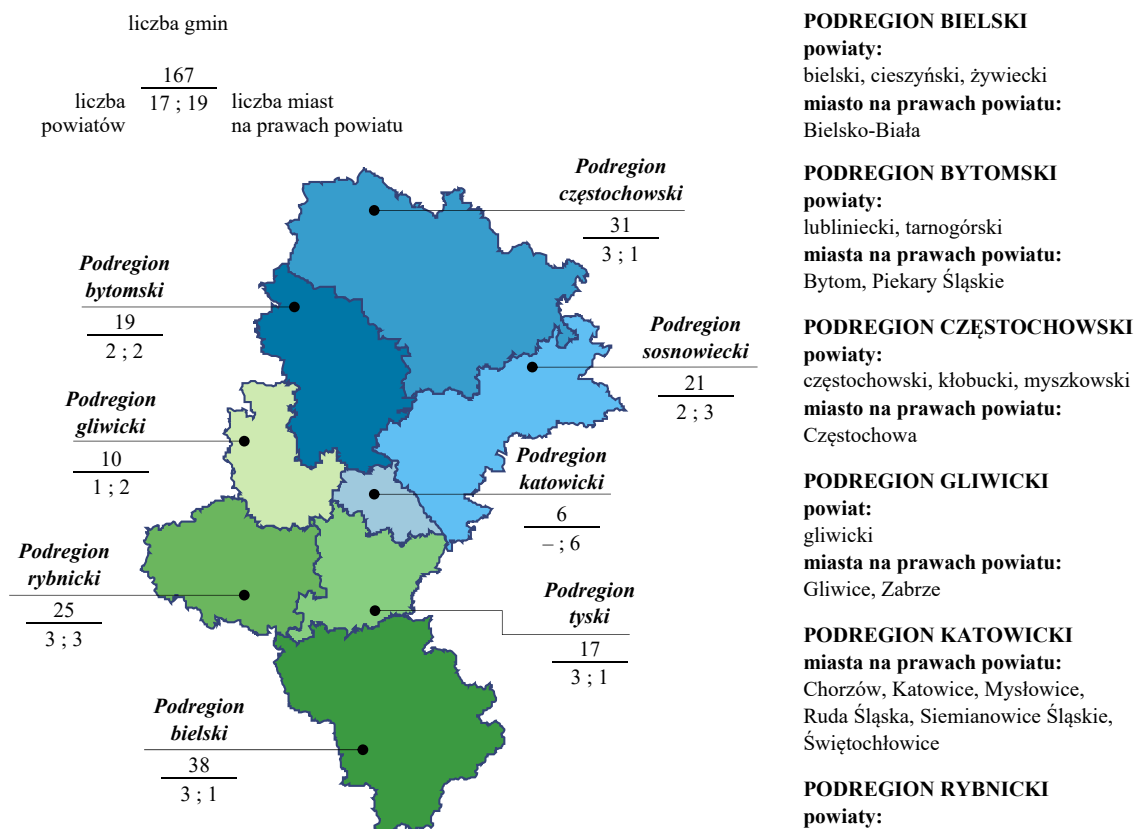

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. ^b W ciągu roku.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CEŁÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

PODREGION BIELSKI

powiaty:

bielski, cieszyński, żywiecki

miasto na prawach powiatu:

Bielsko-Biała

PODREGION BYTOMSKI

powiaty:

lubliniecki, tarnogórski

miasta na prawach powiatu:

Bytom, Piekary Śląskie

PODREGION CZĘSTOCHOWSKI

powiaty:

częstochowski, kłobucki, myszkowski

miasto na prawach powiatu:

Częstochowa

PODREGION GLIWICKI

powiat:

gliwicki

miasta na prawach powiatu:

Gliwice, Zabrze

PODREGION KATOWICKI

miasta na prawach powiatu:

Chorzów, Katowice, Mysłowice, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice

PODREGION RYBNICKI

powiaty:

raciborski, rybnicki, wodzisławski

miasta na prawach powiatu:

Jastrzębie-Zdrój, Rybnik, Żory

PODREGION SOSNOWIECKI

powiaty:

będziński, zawierciański

miasta na prawach powiatu:

Dąbrowa Górnicza, Jaworzno, Sosnowiec

PODREGION TYSKI

powiaty:

bieruńsko-lędziński, mikołowski, pszczyński

miasto na prawach powiatu:

Tychy

	Powierzchnia w ha	Ludność (stan w dniu 31 XII)
ŚLĄSKIE	1233309	4559164
podregiony:		
Bielski	235350	666016
Bytomski	157586	441487
Częstochowski	304960	518686
Gliwicki	87865	472975
Katowicki	38004	739775
Rybnicki	135248	635848
Sosnowiecki	179874	689618
Tyski	94422	394759

Według stanu w dniu 1 I 2016 r. województwo śląskie zajmowało powierzchnię 12333 km² (1233309 ha), co stanowiło 3,9% powierzchni kraju. Według stanu w dniu 31 XII 2016 r. liczba mieszkańców wyniosła 4559164 osób, tj. 11,9% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 370 osób (pierwsza lokata w kraju). Ludność w miastach stanowiła 77,0% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

LUDNOŚĆ

W 2016 r., podobnie jak w latach ubiegłych, w relacji do roku poprzedniego odnotowano w województwie śląskim spadek liczby ludności. Obniżyła się liczba ludności miast, wzrosła liczba ludności wsi. Zanotowano przewagę liczby zgonów nad liczbą urodzeń oraz ujemne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały.

W końcu grudnia 2016 r. ludność województwa śląskiego liczyła 4559164 osoby (11,9% ludności w kraju), mniej niż w końcu 2015 r. i 2010 r. odpowiednio o: 11685 i 75771 osób. Systematycznie obniża się liczba mieszkańców miast, a wzrasta liczba mieszkańców wsi. Ludność w miastach w końcu grudnia 2016 r. wyniosła 3510034 osoby i stanowiła 77,0% ogółu mieszkańców, tj. mniej niż w końcu 2015 r. i 2010 r. odpowiednio o:

15255 i 97462 osoby. Liczba ludności na wsi zwiększyła się do 1049130; w relacji do 2015 r. i 2010 r. odpowiednio o: 3570 i 21691 osób. Udział ludności wiejskiej wyniósł 23,0% i zwiększył się w relacji do stanu w końcu 2015 r. i 2010 r. odpowiednio o: 0,1 p. proc. i 0,8 p. proc.

Prezentowane dane dotyczą ludności w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzypisowych sporządza się metodą bilansową, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie; w 2015 r. dla migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r.

Gęstość zaludnienia w województwie śląskim wyniosła 370 osób na 1 km² (123 osoby/ km² w kraju). Najwyższą gęstość zaludnienia odnotowano w: Świętochłowicach (3805 osób/km²), Chorzowie (3291 osób/km²), Siemianowicach Śląskich (2663 osoby/km²), a najniższą w: powiecie częstochowskim (89 osób/ km²), lublinieckim (93 osoby/ km²), kłobuckim (96 osób/ km²).

Tabl. 2 . Ludność na podstawie bilansów

Wyszczególnienie	2010 ^a	2015	2016
POLSKA			
Stan w dniu 30 VI w tys.	38516,7	38454,6	38426,8
w tym kobiety	19869,1	19847,2	19835,2
Miasta	23448,5	23202,7	23149,3
Wieś	15068,2	15251,9	15277,5
Stan w dniu 31 XII:			
w tysiącach	38529,9	38437,2	38433,0
na 1 km ²	123	123	123
w tym kobiety:			
w tysiącach	19876,7	19839,2	19839,8
na 100 mężczyzn	107	107	107
Miasta: w tysiącach	23429,1	23166,4	23129,5
w %	60,8	60,3	60,2
Wieś: w tysiącach	15100,8	15270,8	15303,5
w %	39,2	39,7	39,8
WOJ. ŚLĄSKIE			
Stan w dniu 30 VI w tys.	4637,5	4577,9	4564,4
w tym kobiety	2397,3	2369,4	2362,7
Miasta	3613,0	3533,9	3517,6
Wieś	1024,5	1044,0	1046,8
Stan w dniu 31 XII:			
w tysiącach	4634,9	4570,8	4559,2
na 1 km ²	376	371	370
w tym kobiety:			
w tysiącach	2396,3	2365,3	2360,3
na 100 mężczyzn	107	107	107
Miasta: w tysiącach	3607,5	3525,3	3510,0
w %	77,8	77,1	77,0
Wieś: w tysiącach	1027,4	1045,6	1049,1
w %	22,2	22,9	23,0

^a Patrz nota na str. 25.

Struktura ludności według płci od lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie ludności przeważały kobiety i stanowiły 51,8% (51,6% w kraju); w 2015 r. i 2010 r. odpowiednio: 51,8% i 51,7%. Współczynnik feminizacji w województwie od 2010 r. nie ulega zmianie i wynosi 107 (podobnie w kraju). Relacje obydwu płci i nadwyżki jednej nad drugą zmieniają swe wartości w poszczególnych grupach wiekowych. W młodszych grupach wiekowych odnotowano przewagę mężczyzn, natomiast w starszych grupach wiekowych przewagę kobiet. Stałą przewagę kobiet nad mężczyznami odnotowano od wieku 45 lat, w miastach również od 45 lat, a na wsi od wieku 62 lat. W grupie osób w wieku 65 lat i więcej kobiety stanowiły 60,1%. Według stanu w dniu 31 XII 2016 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 61,8 osób w wieku nieprodukcyjnym tj. przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym (61,7 w kraju); w końcu 2015 r. i 2010 r. odpowiednio: 59,9 i 53,4.

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

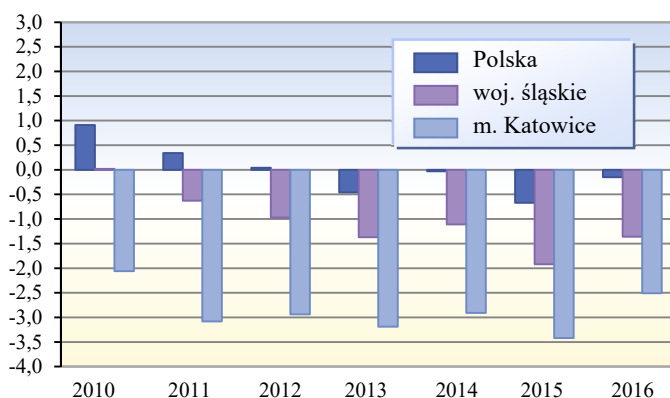
W latach 2010-2015 w województwie śląskim odnotowano obniżenie się liczby urodzeń, po wzrostach w latach 2006-2009. W 2016 r. zarejestrowano 42742 urodzeń żywych, więcej o 1131 niż w 2015 r., ale mniej o 5072 niż w 2010 r. Współczynnik urodzeń wyniósł 9,36‰ (9,09‰ w 2015 r. i 10,31‰ w 2010 r.).

Wyższą wartość współczynnika urodzeń odnotowano na wsi (9,95‰) niż w miastach (9,19‰).

W 2016 r. zmarło 48958 osób, mniej o 1463 osób niż w 2015 r., ale więcej o 1239 osób niż w 2010 r. Współczynnik zgonów ukształtował się na poziomie 10,73‰, w miastach 10,93‰, na wsi 10,02‰. Liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych (współczynnik zgonów niemowląt) wyniosła 4,45 (w 2015 r. i 2010 r. odpowiednio: 4,73 i 5,73).

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

Wykres 11. **Przyrost naturalny na 1000 ludności**

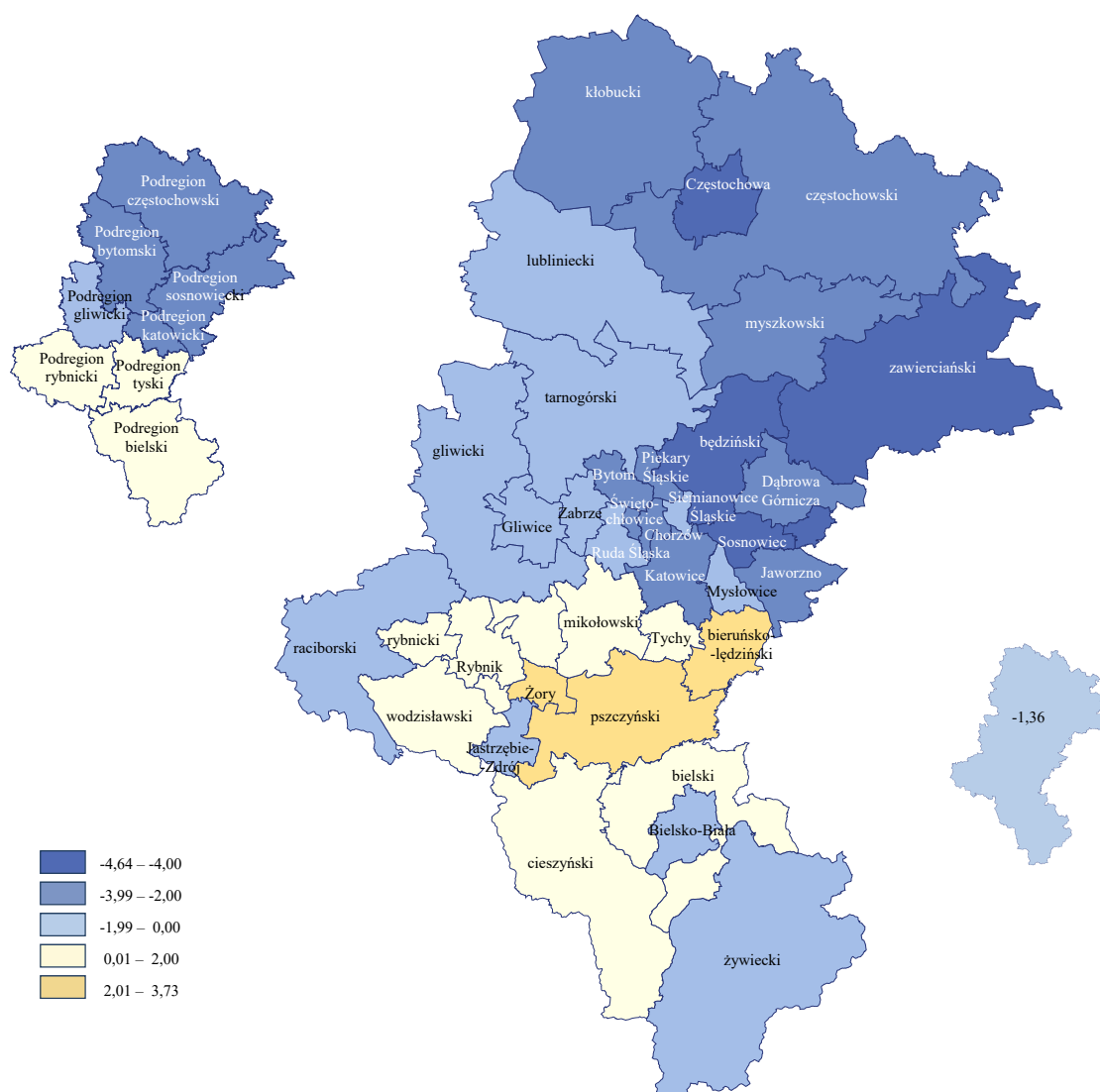

W 2016 r. liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń, przyrost naturalny ludności ukształtował się na poziomie minus 6216 (minus 8810 w 2015 r.); w 2010 r. odnotowano przewagę liczby urodzeń nad liczbą zgonów (95). Współczynnik przyrostu ludności wyniósł minus 1,36‰, w miastach minus 1,74‰, na wsi minus 0,08‰. W większości powiatów

województwa śląskiego odnotowano ujemny współczynnik przyrostu naturalnego, najniższe wartości współczynnika odnotowano w: Sosnowcu (minus 4,64‰), Częstochowie (minus 4,39‰), w powiecie będzińskim (minus 4,29‰) oraz zawierciańskim (minus 4,28‰). Dodatni przyrost naturalny odnotowano w dziewięciu powiatach; najwyższą wartość współczynnika przyrostu naturalnego odnotowano w powiecie pszczyńskim (3,73‰), w Żorach (3,41‰) oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim (2,35‰).

W urzędach stanu cywilnego w 2016 r. zarejestrowano 22970 nowo zawartych małżeństw (76,8% w miastach) więcej o 632 niż w 2015 r., ale mniej o 5492 niż w 2010 r. Współczynnik małżeństw w województwie śląskim wyniósł 5,03‰ (podobnie w kraju), w miastach 5,02‰ i na wsi 5,09‰.

Wykres 12. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2016 r.

Tabl. 3. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności w okresie I-XII

Wyszczególnienie	2010	2015 ^a	2016
POLSKA			
Małżeństwa	5,93	4,91	5,03
Urodzenia żywe	10,73	9,60	9,95
Zgony	9,83	10,27	10,10
w tym niemowląt ^b	4,98	4,00	3,98
Przyrost naturalny ^c	0,90	-0,67	-0,15
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-0,05	-0,41	0,04
w tym zagranicznych	-0,05	-0,41	0,04

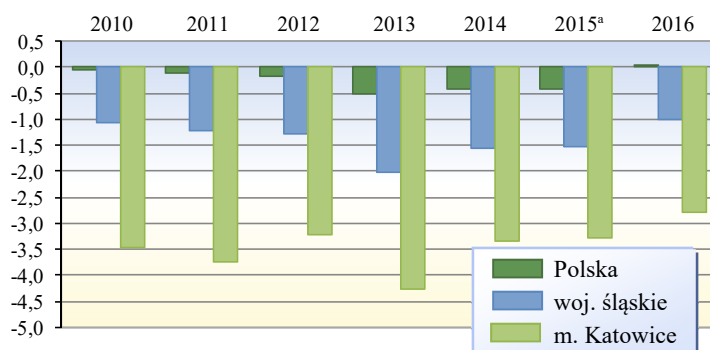
^a W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. ^b Dzieci w wieku poniżej 1 roku; na 1000 urodzeń żywych. ^c Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Tabl. 3. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności w okresie I-XII (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015 ^a	2016
WOJ. ŚLĄSKIE			
Małżeństwa	6,14	4,88	5,03
Urodzenia żywe	10,31	9,09	9,36
Zgony	10,29	11,01	10,73
w tym niemowląt ^b	5,73	4,73	4,45
Przyrost naturalny ^c	0,02	-1,92	-1,36
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-1,06	-1,52	-1,00
w tym zagranicznych.....	-0,38	-0,77	-0,25
M. KATOWICE			
Małżeństwa	6,00	5,07	5,21
Urodzenia żywe	9,48	8,63	9,19
Zgony	11,54	12,05	11,70
w tym niemowląt ^b	5,07	6,16	4,37
Przyrost naturalny ^c	-2,06	-3,42	-2,51
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-3,45	-3,29	-2,80
w tym zagranicznych	-0,42	-0,39	0,05

^a W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. ^b Dzieci w wieku poniżej 1 roku; na 1000 urodzeń żywych. ^c Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Wykres 13. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności

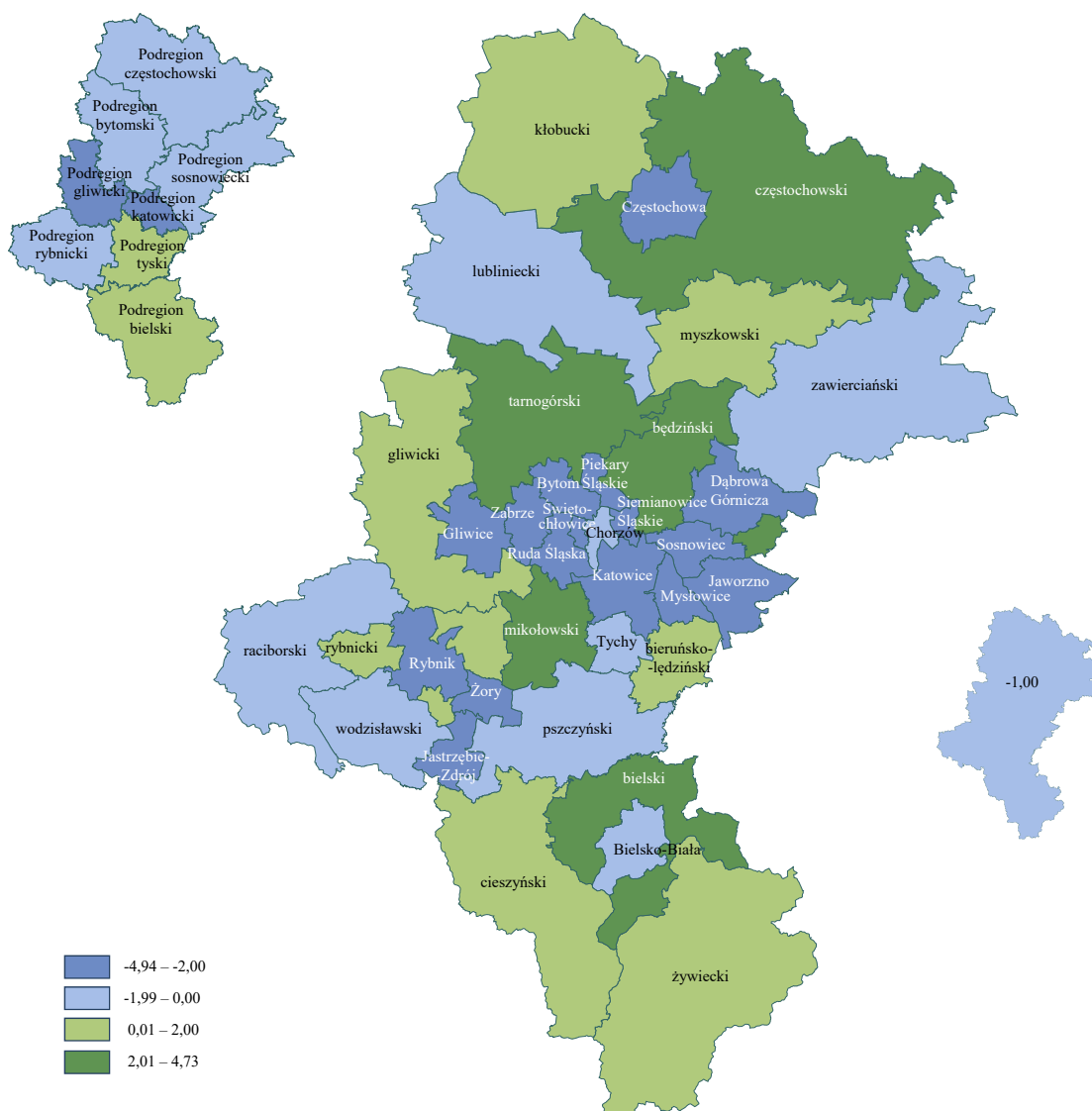

^a W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r.

w miastach ujemne, tj. minus 7634. Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosło minus 0,75 (w miastach minus 1,88, na wsi 3,05).

W 2016 r. „odpływ ludności” – wymeldowania z pobytu stałego przewyższał „napływ ludności” – zameldowania na pobyt stały, powodując spadek liczby ludności. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały wyniosło minus 4556. Na wsi odnotowano dodatnie saldo migracji na pobyt stały 3078, natomiast

Wykres 14. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2016 r.**

Ujemne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały wystąpiło w dwudziestu czterech powiatach województwa śląskiego, a dodatnie w dwunastu. Najwyższą wartość salda migracji wewnętrznych na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności odnotowano w powiatach: mikołowskim (4,73), bielskim (4,40), tarnogórskim (3,18), natomiast najniższą w: Piekarach śląskich (minus 4,94), Świętochłowicach (minus 4,45), Jastrzębiu-Zdroju (minus 3,85).

Dane prezentujące ludność w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” publikacja dostępna co kwartał,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie śląskim” publikacja dostępna co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych.

RYNEK PRACY

■ PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

W 2016 r. w województwie śląskim odnotowano wzrost (wobec spadku przed rokiem) przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku.

Pod względem przeciętnej liczby zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw województwo śląskie zajmuje drugie miejsce w kraju, po województwie mazowieckim. W 2016 r. udział województwa w przeciętnej liczbie zatrudnionych w kraju wyniósł 12,7% (w 2010 r. – 13,6%).

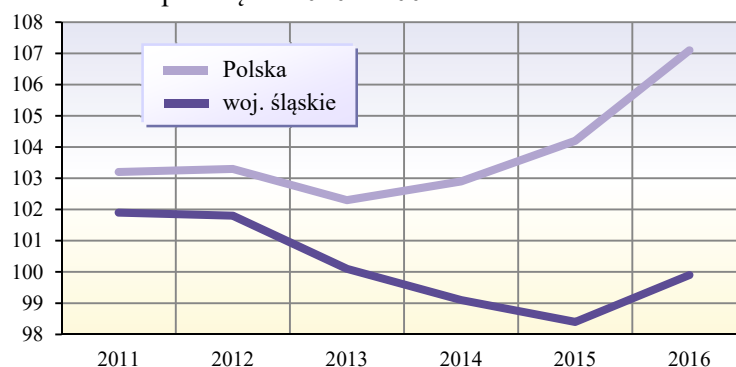
Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

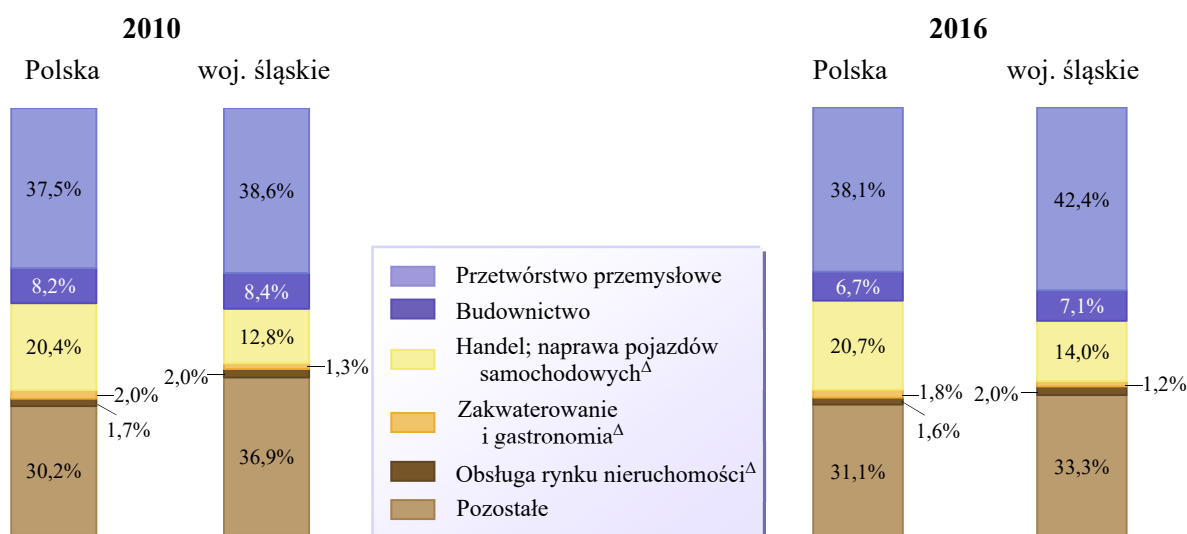
Tabl. 4. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
	w tysiącach			2010 = 100	2015 = 100
Polska	5372,6	5601,6	5760,2	107,1	102,8
Woj. śląskie.....	732,8	721,3	731,7	99,9	101,5
M. Katowice.....	159,5	129,6	125,9	78,9	97,1

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie śląskim w 2016 r. wyniosło 731,7 tys. osób i zwiększyło się w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,5% (w 2015 r. odnotowano spadek o 0,7%), natomiast w relacji do 2010 r. obniżyło się o 0,1%. W kraju przeciętne zatrudnienie było o 2,8% wyższe niż przed rokiem (w 2015 r. odnotowano wzrost o 1,3%) oraz wyższe niż w 2010 r. o 7,1%.

Wykres 15. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**
przeciętne 2010 = 100

Wykres 16. **Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007**

W 2016 r. w porównaniu z rokiem poprzednim przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się m.in. w: informacji i komunikacji (o 9,2%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 8,1%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 5,7%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 5,0%), przetwórstwie przemysłowym (o 3,8%). Spadek zatrudnienia odnotowano m.in. w: górnictwie i wydobywaniu (o 9,8%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 4,0%) oraz w budownictwie (o 3,5%).

Tabl. 5. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie śląskim**

Wyszczególnienie	2015				2016				w tys.
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	99,4	99,3	99,4	99,3	100,7	100,8	101,1	101,5	731,7
w tym:									
Przemysł	99,5	99,6	99,6	99,4	100,4	100,3	100,4	100,3	427,9
górnictwo i wydobywanie	93,6	93,1	92,4	91,6	88,0	87,7	88,2	90,2	88,7
przetwórstwo przemysłowe ...	101,9	102,2	102,3	102,2	104,9	104,8	104,7	103,8	310,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę i wodną i gorącą wodę ^Δ	96,1	95,5	97,6	98,0	95,6	95,7	96,0	96,0	10,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	98,7	99,2	101,2	101,7	101,9	101,1	100,4	99,9	18,1
Budownictwo	93,4	93,0	93,4	93,4	95,3	95,9	95,9	96,5	52,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	102,2	101,5	101,7	101,4	102,2	101,8	102,3	105,7	102,1
Transport i gospodarka magazynowa	102,5	101,8	102,1	103,0	104,6	105,0	106,3	105,0	43,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	88,4	89,1	89,7	92,8	101,5	101,6	102,8	101,8	8,9
Informacja i komunikacja	108,9	108,0	107,9	106,3	105,8	106,8	107,5	109,2	14,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	97,8	97,5	97,2	97,6	97,4	97,9	98,5	98,8	14,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	88,9	89,0	87,6	87,4	96,0	96,3	98,2	99,2	18,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	103,6	104,4	106,0	105,1	107,6	108,4	109,4	108,1	35,3

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W końcu grudnia 2016 r. w województwie śląskim sytuacja na rynku pracy była korzystniejsza niż w końcu grudnia 2015 r. W ujęciu rocznym zanotowano spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz stopy bezrobocia. W ciągu 2016 r. liczba osób wyłączonych z ewidencji przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych. W końcu 2016 r. na 1 ofertę pracy przypadało mniej bezrobotnych niż przed rokiem.

Rok 2016 był trzecim z kolei, w którym wystąpił spadek liczby bezrobotnych (według stanu w końcu roku), zarówno w województwie śląskim, jak i w kraju, po odnotowanym wzroście liczby bezrobotnych w latach 2010-2013 w skali roku.

W końcu grudnia 2016 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego wyniosła 120,0 tys. osób i była niższa od zanotowanej przed rokiem (o 19,2%) oraz niższa niż w końcu grudnia 2010 r. (o 33,8%). W kraju na koniec 2016 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się w porównaniu z końcem 2015 r. i 2010 r. (odpowiednio o: 14,6% i 31,7%).

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz.645, z późniejszymi zmianami).

Tabl. 6. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	1954,7	1563,3	1335,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	3042,0	2368,8	2169,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	2979,8	2630,6	2398,0
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	83	31	21
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,4	9,7*	8,3
WOJ. ŚLĄSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	181,2	148,5	120,0
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	333,7	248,6	221,6
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	321,0	275,8	250,1
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	44	17	11
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	10,0	8,2	6,6

^a W ciągu roku.

Tabl. 6. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
M. KATOWICE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	7,7	8,1	6,0
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	17,3	11,3	10,4
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	16,3	13,1	12,6
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	15	11	6
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	3,8	3,8	2,8

^a W ciągu roku.

W województwie śląskim w końcu 2016 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich powiatach, przy czym najwyższy w Siemianowicach Śląskich (o 32,0%), powiecie mikołowskim (o 28,9%), Zabrze (o 27,2%), Bielsku-Białej (o 27,1%), Katowicach (o 26,2%) oraz w powiecie częstochowskim (o 26,1%).

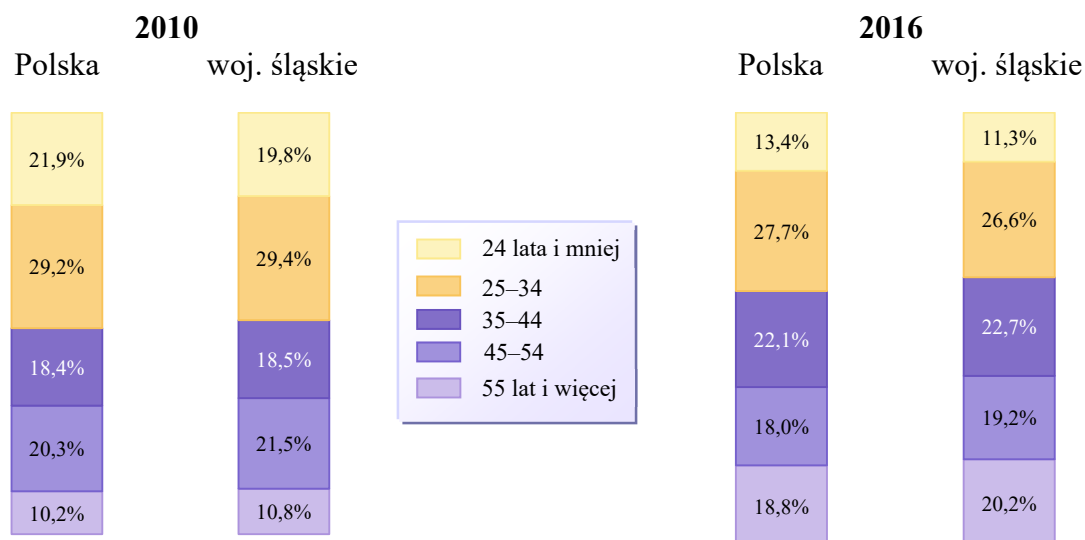
Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

Bezrobotni bez prawa do zasiłku w województwie stanowili 86,5% ogółu (86,8% w końcu 2015 r.), osoby poprzednio pracujące – 87,0% (85,7% przed rokiem), a bezrobotni mieszkańcy wsi – 22,2% (22,0% w końcu 2015 r.).

W końcu grudnia 2016 r. w województwie śląskim wśród bezrobotnych, podobnie jak w kraju, przeważały kobiety. Liczba zarejestrowanych kobiet wyniosła 66,7 tys. osób i zmniejszyła się w skali roku o 17,3%. Udział kobiet wśród ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy wyniósł 55,6% i był o 1,3 p. proc. wyższy niż w końcu grudnia 2015 r.

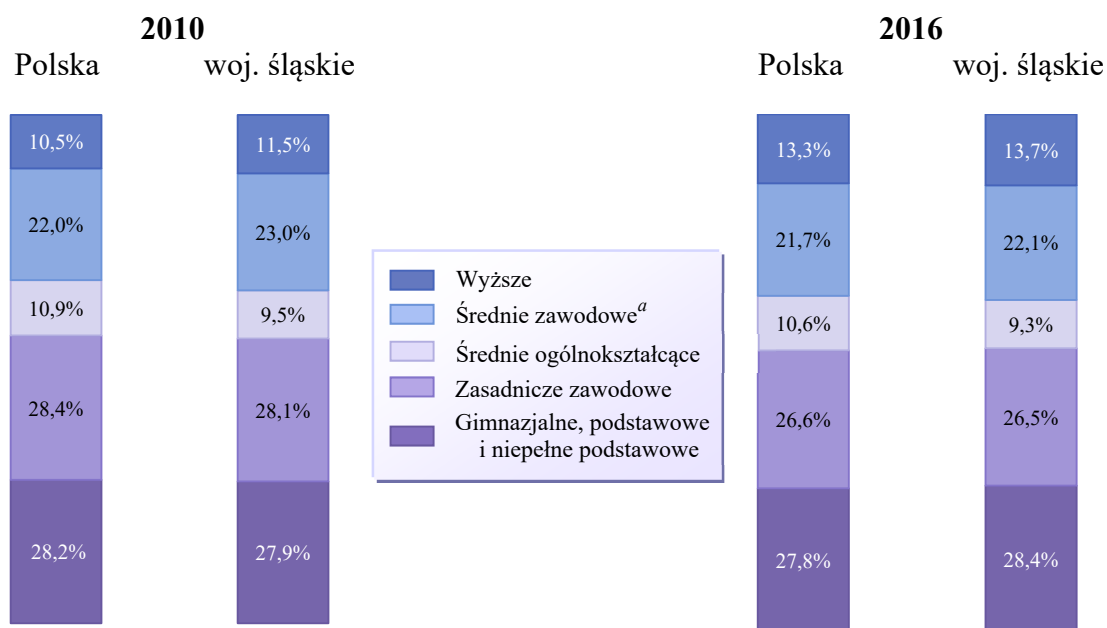
Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2016 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych tworzyły osoby w wieku 25-34 lata (31,9 tys.), a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych nie zmienił się w porównaniu z poprzednim rokiem. Mniej licznymi grupami były osoby w wieku 35-44 lata (27,3 tys.) oraz w wieku 45-54 lata (23,0 tys.). W skali roku udział bezrobotnych w wieku 35-44 lata zwiększył się o 0,5 p. proc., natomiast odsetek bezrobotnych w wieku 45-54 lata zmniejszył się o 0,6 p. proc. Największe zmiany w strukturze bezrobotnych w porównaniu z poprzednim rokiem zanotowano w grupie osób w wieku 24 lata i mniej (spadek o 1,2 p. proc.) oraz osób w wieku 55 lat i więcej (wzrost o 1,3 p. proc.).

Wykres 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**
Stan w dniu 31 XII

Większość bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy tworzyły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (liczące odpowiednio: 34,1 tys. i 31,8 tys. bezrobotnych). Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej nie zmienił się w porównaniu z grudniem 2015 r., natomiast odsetek bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym obniżył się o 0,8 p. proc. Problemy ze znalezieniem pracy posiadały również osoby z wykształceniem wyższym, których zbiorowość w skali roku zmniejszyła się o 15,2%, ale ich odsetek wśród ogółu bezrobotnych wzrósł o 0,6 p. proc.

Wykres 18. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**
Stan w dniu 31 XII

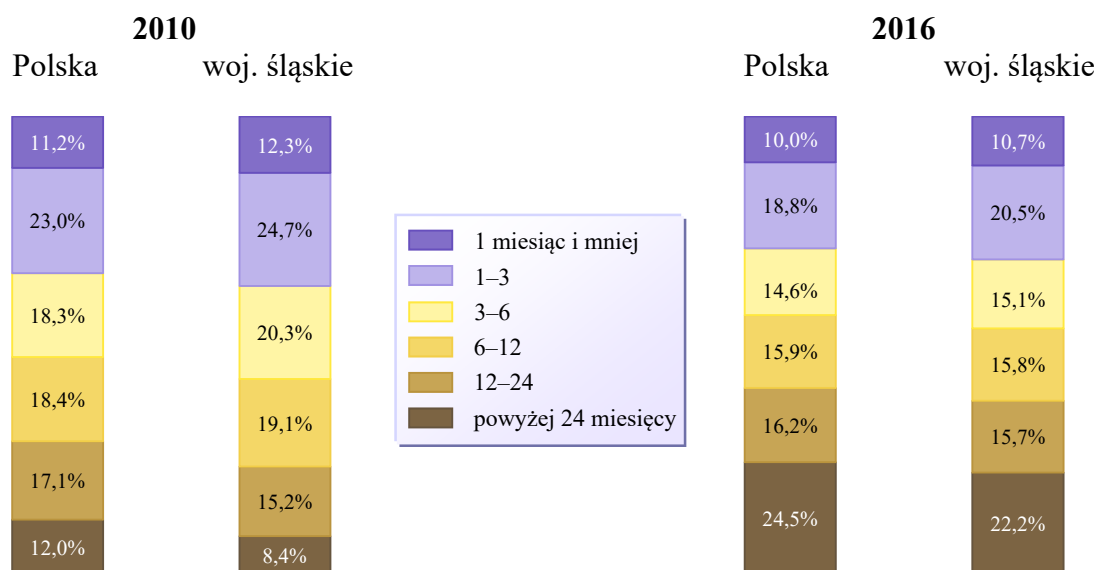

^a Łącznie z wykształceniem policealnym.

Biorąc pod uwagę czas pozostawania bez pracy, najliczniejszą grupę wśród ogółu bezrobotnych tworzyły osoby pozostające bez pracy dłużej niż 2 lata (26,7 tys.), których liczba w skali roku zmniejszyła się o 20,8%. Problem braku pracy dotyczył także osób pozostających bez pracy stosunkowo krótko, tj. 1-3 miesięcy (24,6 tys.) oraz pozostających bez pracy 6-12 miesięcy (18,9 tys.). Udział bezrobotnych pozostających bez pracy 1-3 miesięcy zwiększył się w skali roku o 0,1 p. proc., natomiast odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy 6-12 miesięcy obniżył się o 0,1 p. proc.

Wykres 19. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**

Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby ze stażem pracy 1-5 lat (24,8 tys.) oraz osoby ze stażem pracy 1 rok i mniej (23,9 tys.), które łącznie stanowiły ponad jedną trzecią ogółu bezrobotnych (odpowiednio: 20,6% i 19,9%). Stosunkowo licznymi grupami były osoby ze stażem pracy 20 lat i więcej (19,6 tys.) oraz osoby ze stażem 10-20 lat (18,5 tys.). W skali roku zmniejszył się odsetek osób ze stażem pracy 20 lat i więcej (o 0,5 p. proc. do 16,4%) oraz osób stażem pracy 10-20 lat (o 0,1 p. proc. do 15,4%).

W województwie śląskim w końcu grudnia 2016 r. bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy liczyli 101,0 tys. osób i stanowili 84,1% ogółu bezrobotnych. Do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczane były m.in. osoby długotrwale bezrobotne, których udział w liczbie zarejestrowanych ogółem zmniejszył się w skali roku (o 0,8 p. proc. do 53,3%). Obniżył się również udział osób bezrobotnych do 30 roku życia (o 1,6 p. proc. do 24,1%). Wzrósł natomiast odsetek osób: posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (o 1,8 p. proc. do 16,5%), bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 0,7 p. proc. do 30,4%), niepełnosprawnych (o 0,1 p. proc. do 7,0%), korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (o 0,1 p. proc. do 3,5%). Liczba bezrobotnych we wszystkich ww. kategoriach zaliczanych do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w skali roku zmniejszyła się, w tym w największym stopniu wśród osób do 30 roku życia (o 24,3%), długotrwale bezrobotnych (o 20,5%) oraz niepełnosprawnych (o 18,2%).

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie śląskim**

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tysiącach osób	180,6	159,6	149,2	148,5	151,2	130,7	122,0	120,0
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	84,9	84,4	83,5	84,5	83,7	81,9	81,8	80,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób	65,7	54,0	61,3	67,6	60,7	50,4	54,2	56,3
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	91,0	98,6	94,0	97,2	92,4	93,3	88,4	83,2
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób	60,8	75,0	71,7	68,2	58,1	70,9	62,9	58,3
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	89,6	95,6	94,9	94,1	95,5	94,5	87,7	85,4
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ) w tysiącach osób	4,9	-21,0	-10,4	-0,6	2,7	-20,5	-8,7	-2,0
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w % ..	9,8	8,8	8,2	8,2	8,2	7,2	6,7	6,6

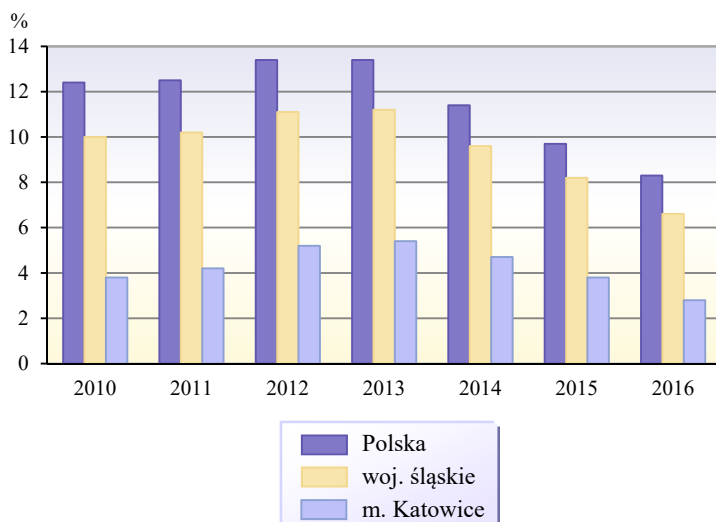
Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Rok 2016 był trzecim z kolei, w którym odnotowano spadek stopy bezrobocia (według stanu w końcu roku), zarówno w województwie śląskim, jak i w kraju po odnotowanym w latach 2010-2013 wzroście stopy bezrobocia w skali roku. Stopa bezrobocia rejestrowanego zarówno w województwie, jak i w kraju w kolejnych miesiącach 2016 r. była niższa niż w analogicznych okresach ub. roku. W końcu grudnia 2016 r. stopa bezrobocia dla kraju wyniosła 8,3% i była niższa o 1,4 p. proc. niż przed rokiem oraz niższa o 4,1 p. proc. w porównaniu ze stanem w końcu 2010 r. W województwie śląskim w końcu 2016 r. stopa bezrobocia rejestrowanego

ukształtowała się na poziomie 6,6% i była o 1,6 p. proc. niższa niż rok wcześniej oraz o 3,4 p. proc. niższa niż w końcu 2010 r. Województwo śląskie należy do grupy województw o niskiej stopie bezrobocia. W rankingu województw, województwo śląskie pod względem stopy bezrobocia znalazło się na 2. miejscu. Niższą stopę bezrobocia odnotowano tylko w województwie wielkopolskim (5,0%).

Wykres 20. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 XII

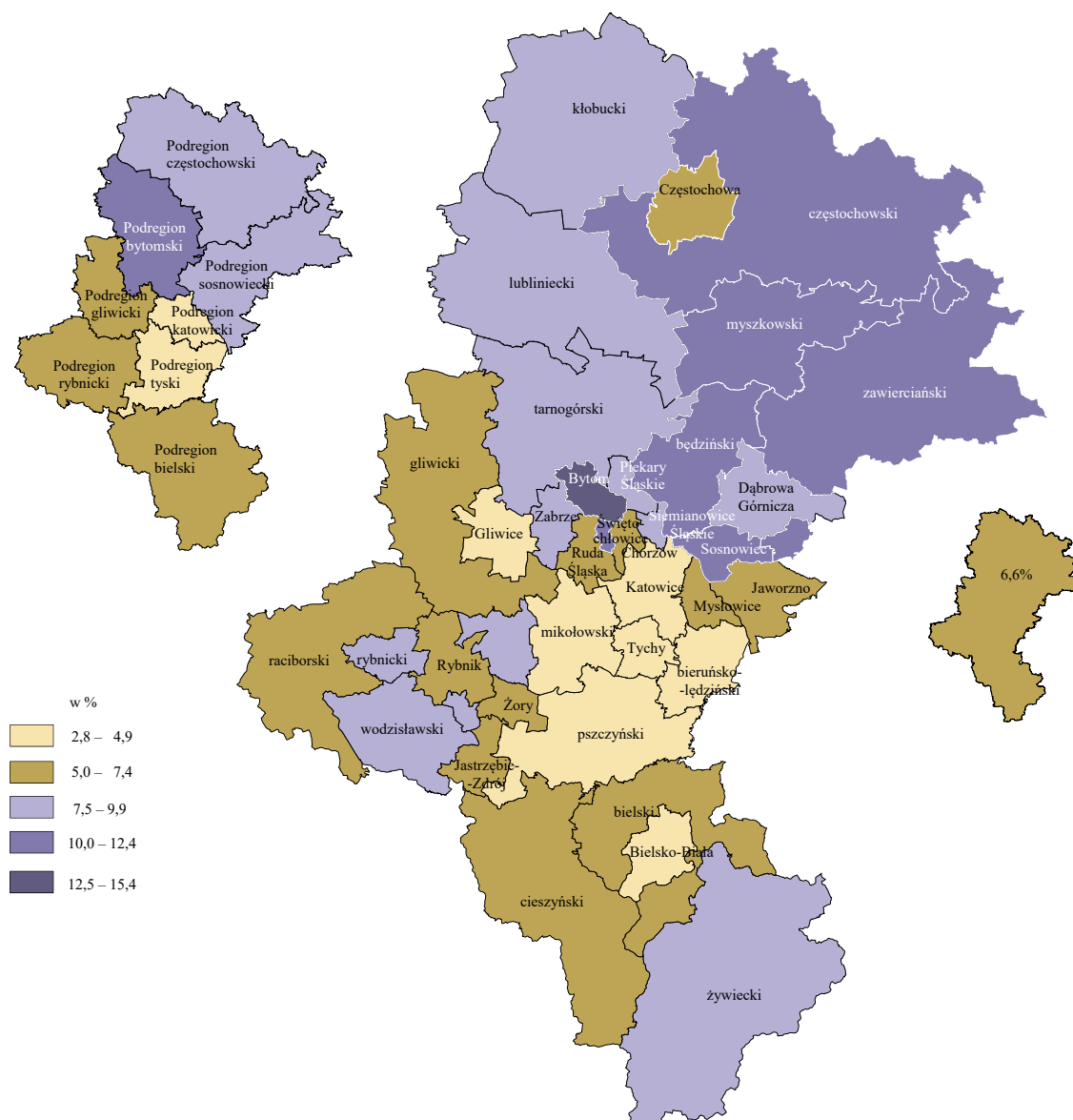

Spadek stopy bezrobocia rejestrowanego w skali roku odnotowano we wszystkich powiatach. Największy spadek stopy bezrobocia zanotowano w: Siemianowicach Śląskich (o 3,6 p. proc.), powiecie częstochowskim (o 3,5 p. proc.), Bytomiu (o 3,1 p. proc.), Zabrze i Piekarach Śląskich (po 2,8 p. proc.). Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny według powiatów nadal obserwuje się dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie.

Rozpiętość pomiędzy najniższą a najwyższą wartością stopy bezrobocia w powiatach wyniosła 12,6 p. proc. i w skali roku zmniejszyła się o 2,1 p. proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w: Bytomiu (15,4%), powiatach myszkowskim (11,4%) oraz będzińskim i zawierciańskim (po 11,3%), natomiast najniższą – w Katowicach (2,8%), Bielsku-Białej (3,1%) i Tychach (3,4%).

Wykres 21. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

W 2016 r. w województwie śląskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 221,6 tys. osób i była mniejsza niż przed rokiem (o 10,9%) oraz mniejsza w porównaniu z zanotowaną w 2010 r. (o 33,6%). Najwięcej nowych rejestracji bezrobotnych miało miejsce w styczniu (22,3 tys.), a najmniej w czerwcu (16,2 tys.). Liczną grupę stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się w stosunku do 2015 r. (o 0,1 p. proc.) i wyniósł 81,0%. W skali roku obniżył się również udział osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (o 0,3 p. proc. do 4,6%) oraz absolwentów (o 0,2 p. proc. do 9,0%).

Zwiększył się natomiast odsetek osób dotychczas pracujących (o 2,3 p. proc. do 85,8%) oraz osób zamieszkałych na wsi (o 0,1 p. proc. do 20,6%).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie śląskim w ciągu 2016 r. wyrejestrowano 250,1 tys. osób, tj. o 9,3% mniej niż przed rokiem i o 22,1% mniej niż w analogicznym okresie 2010 r. Największą liczbę osób wyłączono z rejestrów w kwietniu (24,2 tys.), a najmniejszą w styczniu (15,2 tys.). Z tytułu podjęcia pracy (głównej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 117,3 tys. osób (wobec 129,4 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii w ogólnej liczbie wyrejestrowanych wyniósł 46,9% i nie zmienił się w ujęciu rocznym. Spośród osób wykreślonych z ewidencji zwiększył się odsetek osób, które odmówiły bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy (o 0,7 p. proc. do 3,7%) oraz dobrowolnie zrezygnowały z statusu bezrobotnego (o 0,3 p. proc. do 4,8%). Zmniejszył się natomiast udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy (o 2,6 p. proc. do 24,3%) oraz rozpoczęły staż lub szkolenie u pracodawców (o 0,9 p. proc. do 9,0%).

Liczba osób wyrejestrowanych z ewidencji w ciągu 2016 r. w województwie śląskim przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych o 28,5 tys. Podobna sytuacja wystąpiła w 2015 r., przy czym różnica pomiędzy odpływem a napływem bezrobotnych była niższa i wyniosła 27,2 tys. Relacja nowo zarejestrowanych do wyłączonych z ewidencji wyniosła 88,6% (w kraju – 90,5%). W 2016 r. wskaźnik ten był niższy niż przed rokiem w województwie.

W ciągu 2016 r. do powiatowych urzędów pracy województwa śląskiego zgłoszono 170,0 tys. ofert pracy, tj. o 20,6% więcej niż rok wcześniej i o 47,5% więcej niż w 2010 r. W latach 2010-2016 liczba ofert pracy w województwie śląskim (według stanu w końcu roku) wykazywała tendencję rosnącą. W końcu grudnia 2016 r. w urzędach pracy zanotowano 10749 wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, z czego 4,0 tys. (37,4% było niewykorzystanych dłużej niż 30 dni). Liczba oferowanych miejsc pracy wzrosła w porównaniu z końcem 2015 r. oraz 2010 r. odpowiednio o: 23,0% i 159,2%. Na 1 ofertę pracy przypadało 11 bezrobotnych (wobec 17 osób przed rokiem). Wskaźnik ten był prawie 2-krotnie niższy niż w kraju. Liczba bezrobotnych przypadająca na 1 ofertę pracy w województwie śląskim była jedną z najniższych w porównaniu z liczbą w pozostałych województwach (wraz z województwem lubuskim). Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny województwa śląskiego według powiatów, najmniej bezrobotnych na 1 ofertę pracy zanotowano w: powiecie raciborskim i Świętochłowicach (po 2 osoby na 1 ofertę), Żorach (3), Siemianowicach Śląskich (5), powiecie pszczyński i Katowicach (po 6 osób). Najtrudniejsza sytuacja miała miejsce w powiatach myszkowskim i będzińskim, gdzie na 1 ofertę przypadało odpowiednio 450 i 225 osób bezrobotnych.

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w IV kwartale 2016 r. w województwie śląskim w porównaniu z IV kwartałem 2015 r. odnotowano:

- zwiększenie zbiorowości aktywnych zawodowo, w tym liczby pracujących,
- zwiększenie wskaźnika zatrudnienia,
- zmniejszenie obciążenia osób pracujących osobami niepracującymi,
- zmniejszenie liczby bezrobotnych oraz stopy bezrobocia,
- zwiększenie liczby biernych zawodowo.

W IV kwartale 2016 r. w województwie śląskim liczba ludności w wieku 15 lat i więcej wyniosła 3698 tys. osób i wzrosła o 7,1% w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. (w kraju spadek o 0,9%), natomiast obniżyła się o 2,6% w relacji do IV kwartału 2010 r. (w kraju spadek o 0,9%).

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

W IV kwartale 2016 r. ludność aktywna zawodowo w województwie śląskim liczyła 1991 tys. osób. Zbiorowość biernych zawodowo liczyła 1707 tys. osób. W relacji do IV kwartału 2015 r. populacja aktywnych zawodowo zwiększyła się o 133 tys., tj. o 7,2% (w kraju obniżyła się o 1,2%) oraz biernych zawodowo o 113 tys. osób, tj. o 7,1% (w kraju obniżyła się o 0,5%). Wśród aktywnych zawodowo zwiększyła się liczba pracujących o 148 tys. osób (o 8,5%), natomiast liczba bezrobotnych obniżyła się o 16 tys. (o 14,2%). W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. liczba aktywnych zawodowo obniżyła się o 1 tys. osób, tj. o 0,1% (w kraju wzrosła o 0,8%) oraz biernych zawodowo o 96 tys., tj. o 5,3% (w kraju obniżyła się o 3,0%). Zbiorowość pracujących wzrosła się o 76 tys. osób (o 4,2%), natomiast liczba bezrobotnych obniżyła się o 78 tys. (o 44,6%).

Tabl. 8. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
O g ó ł e m w tys.	30979	30962	30696
Aktywni zawodowo w tys.	17153	17489	17286
pracujący	15557	16280	16328
bezrobotni	1597	1210	958
Bierni zawodowo w tys.	13826	13473	13410
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,4	56,5	56,3
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	52,6	53,2
Stopa bezrobocia w %	9,3	6,9	5,5

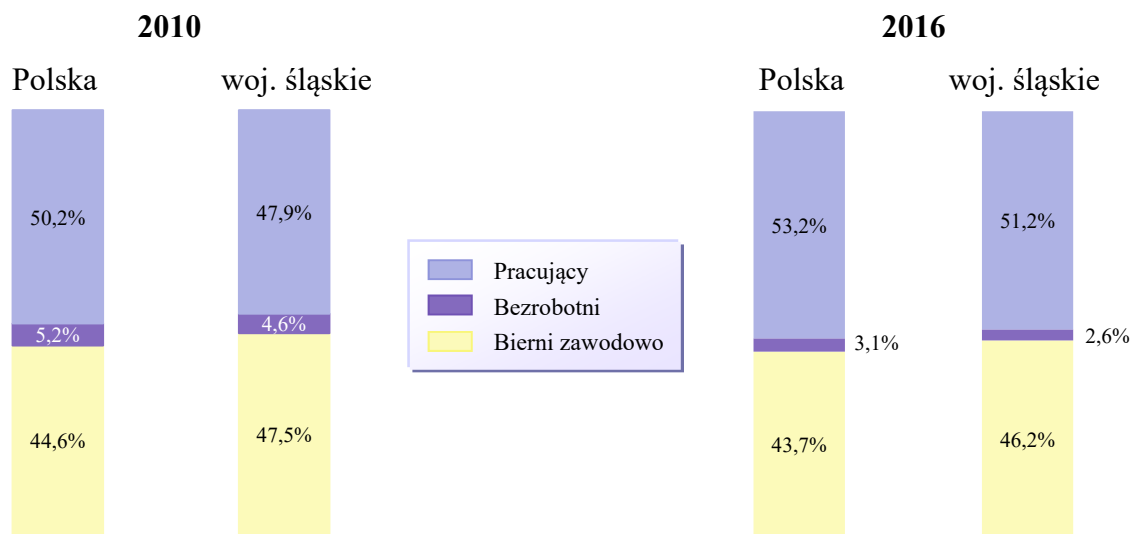

Tabl. 8. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
WOJ. ŚLĄSKIE			
O g ó ł e m w tys.	3796	3452	3698
Aktywni zawodowo w tys.	1992	1858	1991
pracujący	1817	1745	1893
bezrobotni	175	113	97
Bierni zawodowo w tys.	1803	1594	1707
Współczynnik aktywności zawodowej w %	52,5	53,8	53,8
Wskaźnik zatrudnienia w %	47,9	50,6	51,2
Stopa bezrobocia w %	8,8	6,1	4,9

W IV kwartale 2016 r. w porównaniu z IV kwartałem 2015 r. udział bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej zmniejszył się o 0,7 p. proc., udział pracujących zwiększył się o 0,6 p. proc., natomiast udział biernych zawodowo pozostał na niezmiennym poziomie. W relacji do IV kwartału 2010 r. odnotowano wzrost udziału pracujących (o 3,3 p. proc), natomiast spadek udziału bezrobotnych (o 2,0 p. proc.) oraz biernych zawodowo (o 1,3 p. proc.).

Wykres 22. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale

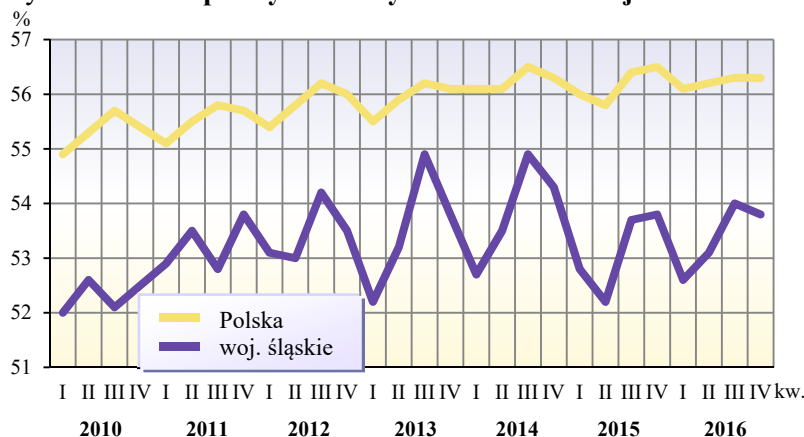

W IV kwartale 2016 r. współczynnik aktywności zawodowej osób w wieku 15 lat i więcej wyniósł 53,8% (w kraju 56,3%). Współczynnik aktywności zawodowej był wyższy dla mężczyzn niż dla kobiet (61,8% wobec 46,6%), podobnie w kraju (65,1% wobec 48,3%).

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

W porównaniu z IV kwartałem 2015 r. współczynnik aktywności zawodowej pozostał na niezmiennym poziomie, natomiast odnotowano wzrost o 1,3 p. proc. w relacji do IV kwartału 2010 r. Biorąc pod uwagę grupy wieku, najwyższy współczynnik aktywności zawodowej odnotowano dla osób w wieku 35-44 lata (86,5%). Najwyższy poziom aktywności zawodowej odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym (81,3%), natomiast najniższy z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (13,5%).

Wykres 23. Współczynnik aktywności zawodowej

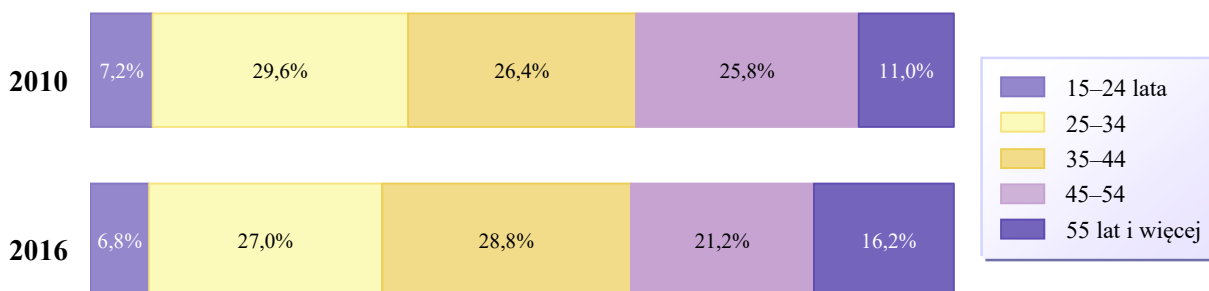
W IV kwartale 2016 r. pracowało 1893 tys. osób, w tym 1036 tys. mężczyzn i 858 tys. kobiet. W relacji do IV kwartału 2015 r. zwiększyła się liczba pracujących o 8,5% (w kraju wzrosła o 0,3%). Liczba pracujących mężczyzn oraz kobiet wzrosła odpowiednio o: 9,3% i 7,8%. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. zwiększyła się zbiorowość pracujących o 4,2% (w kraju wzrosła o 5,0%), odnotowano wzrost liczby pracujących kobiet i mężczyzn odpowiednio o: 6,8% i 2,2%.

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

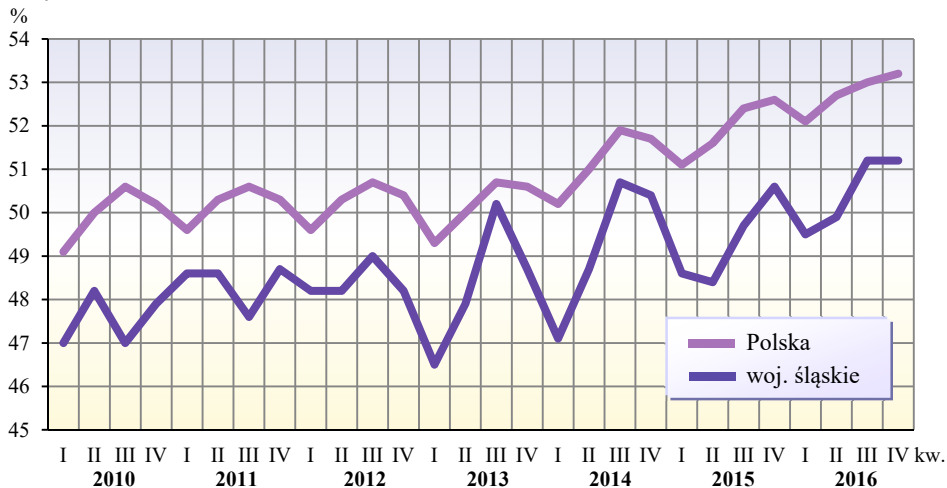
W IV kwartale 2016 r. pracujący stanowili 51,2% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju 53,2%). Wyższy wskaźnik zatrudnienia odnotowano dla mężczyzn (58,7%) niż dla kobiet (44,4%). W ujęciu rocznym poziom zaangażowania zawodowego zwiększył się o 0,6 p. proc., przy czym dla: kobiet o 0,7 p. proc. i mężczyzn o 0,5 p. proc. W relacji do IV kwartału 2010 r. wystąpił również wzrost wskaźnika zatrudnienia o 3,3 p. proc. (w kraju o 3,0 p. proc.). Odnotowano wzrost zaangażowania zawodowego zarówno kobiet, jak i mężczyzn odpowiednio o: 3,9 p. proc. i 2,8 p. proc.

Wykres 24. Struktura pracujących według wieku w województwie śląskim w IV kwartale

W IV kwartale 2016 r., biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, wśród pracujących dominowały osoby z wykształceniem wyższym (33,2%) oraz policealnym i średnim zawodowym (31,3%). Najmniej pracujących legitymowało się wykształceniem gimnazjalnym i niższym (3,5%). Pracujące kobiety były lepiej wykształcone niż mężczyźni. Średnim i wyższym poziomem wykształcenia legitymowało się 81,8% pracujących kobiet wobec 64,7% pracujących mężczyzn o takim samym poziomie wykształcenia. Na każdym poziomie wykształcenia wskaźnik zatrudnienia dla mężczyzn był wyższy niż dla kobiet.

Wykres 25. Wskaźnik zatrudnienia

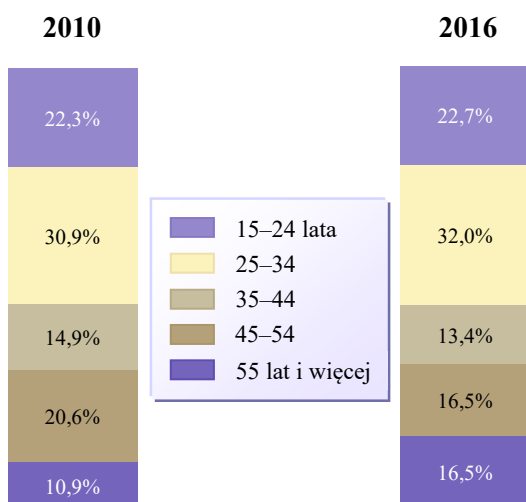

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Zbiorowość bezrobotnych w IV kwartale 2016 r. liczyła 97 tys. osób. W porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. nastąpił spadek ogólnej liczby bezrobotnych o 14,2% (w kraju o 20,8%), w tym spadek bezrobotnych kobiet o 9 tys. (o 17,3%) i mężczyzn o 7 tys. (o 11,5%). W relacji do IV kwartału 2010 r. odnotowano spadek liczby bezrobotnych ogółem o 44,6% (w kraju o 40,0%). Populacja bezrobotnych kobiet i mężczyzn obniżyła się odpowiednio o: 53,8% i 34,9%.

Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Wykres 26. Struktura bezrobotnych według wieku w województwie śląskim w IV kwartale

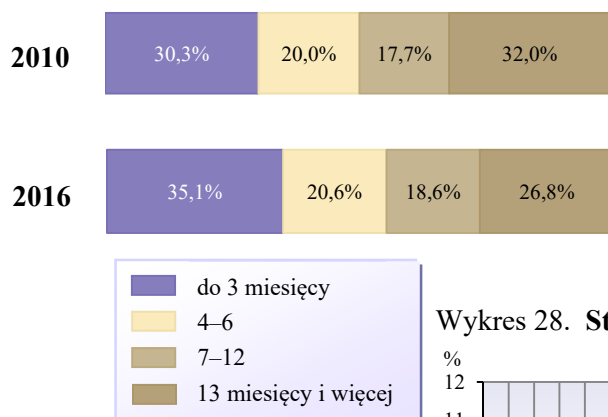

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, dominowały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – stanowiły 32,0%, wykształceniem policealnym i średnim zawodowym 29,9%. Osoby z wykształceniem wyższym stanowiły 19,6%, z wykształceniem gimnazjalnym i niższym 11,3%, ze średnim ogólnokształcącym 7,2%.

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2016 r. wyniósł 12,2 miesiąca (w kraju 10,7) i był krótszy niż w IV kwartale 2015 r. o 2,2 miesiąca. Przeciętnie dłużej trwało poszukiwanie pracy przez kobiety (13,0 miesiąca) niż mężczyzn (11,5 miesiąca). W kraju przeciętnie krócej poszukiwały pracy kobiety (10,4 miesiąca) niż mężczyźni (11,0 miesiąca).

W województwie śląskim liczba bezrobotnych poszukujących pracy przez okres dłuższy niż 1 rok wyniosła 26 tys. osób. Udział tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 26,8% (38,1% w IV kwartale 2015 r.).

Wykres 27. **Struktura bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy w województwie śląskim w IV kwartale**

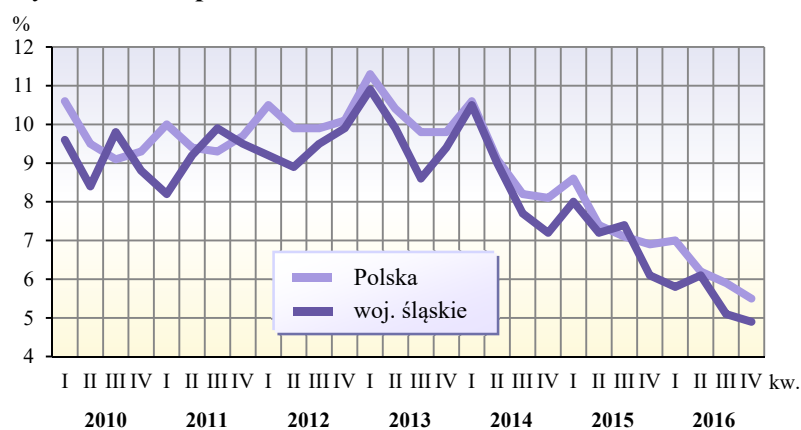

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy)

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2016 r. wyniosła 4,9% (w kraju 5,5%) i była niższa o 1,2 p. proc. w porównaniu z IV kwartałem 2015 r. (w kraju o 1,4 p. proc.) oraz o 3,9 p. proc. w porównaniu z IV kwartałem 2010 r. (w kraju o 3,8 p. proc.).

W IV kwartale 2016 r. stopa bezrobocia dla mężczyzn wyniosła 5,0%, a dla kobiet 4,8%.

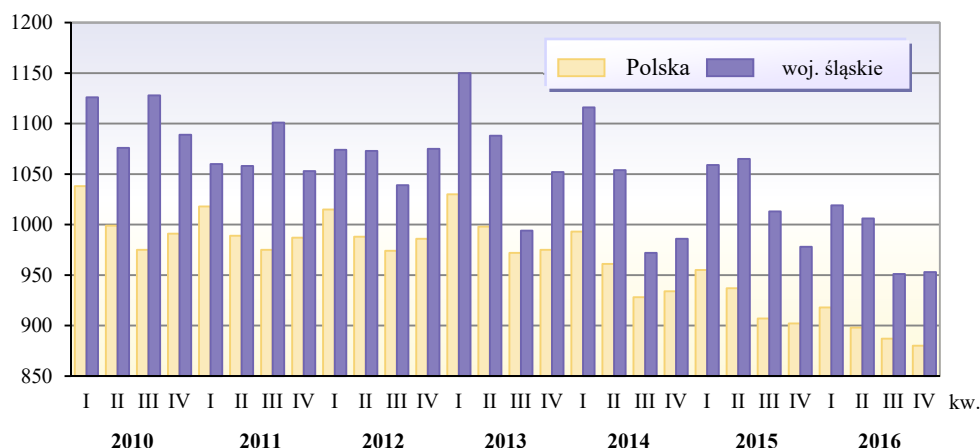
Wykres 28. **Stopa bezrobocia**

Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano dla osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (14,3%), natomiast najniższą wśród osób z wykształceniem wyższym (2,9%). Stopa bezrobocia dla osób w wieku 15-24 lata wyniosła 14,7% i była 3-krotnie wyższa niż dla całej populacji. Spośród bezrobotnych w wieku 15-24 lata osoby, które podejmują pracę po raz pierwszy liczyły 11 tys. (50,0%).

Zbiorowość biernych zawodowo w IV kwartale 2016 r. liczyła 1707 tys. osób i stanowiła 46,2% ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju 43,7%). Liczba biernych zawodowo zwiększyła się w relacji do IV kwartału 2015 r. o 7,1%, natomiast obniżyła się w porównaniu z IV kwartałem 2010 r. o 5,3%. Wśród ogółu biernych zawodowo przeważały kobiety (60,5%). Na 1000 osób pracujących przypadają 953 osoby niepracujące, tj. bezrobotne i bierne zawodowo (w kraju 880 osoby). W IV kwartale 2010 r. obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi wyniosło 1089 osób (w kraju 991osób), a w IV kwartale 2015 r. – 978 osób (w kraju 902).

Wykres 29. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących

Populacja biernych zawodowo nieposzukujących pracy w IV kwartale 2016 r. liczyła 1696 tys. osób (99,4%), tj. więcej niż w IV kwartale 2015 r. (o 7,0%). Najczęstszymi przyczynami bierności były:

- emerytura (51,3% nieposzukujących pracy),
- nauka, uzupełnienie kwalifikacji (15,6%),
- obowiązki rodzinne związane z prowadzeniem domu (15,0%),
- choroba, niesprawność (12,5%).

Spośród ogólnej liczby biernych zawodowo 1352 tys. uprzednio pracowało, tj. 79,2%. Głównymi przyczynami zaprzestania pracy były: emerytura, renta (67,0% uprzednio pracujących), likwidacja zakładu pracy lub stanowiska pracy (7,4%) oraz względy rodzinne, osobiste (4,7%).

Dane prezentujące rynek pracy w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach, udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
  - „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
  - „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie śląskim” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.
-

WYNAGRODZENIA

W 2016 r. w województwie śląskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosło w mniejszym stopniu niż przed rokiem. W porównaniu z 2015 r. zwiększył się czas przepracowany oraz wzrosło średnie wynagrodzenie za godzinę pracy.

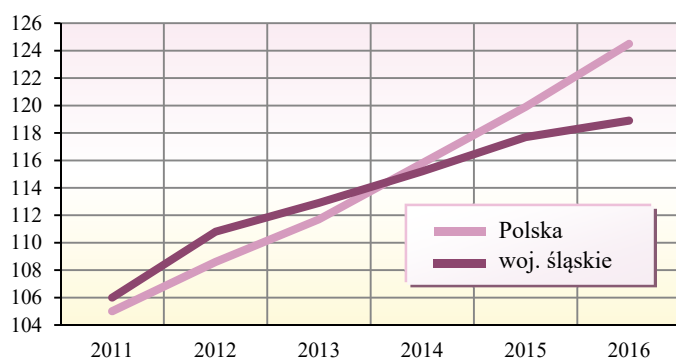
Tabl. 9. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
			w złotych		
			2010 = 100	2015 = 100	
Polska	3434,62	4121,41	4277,03	124,5	103,8
Woj. śląskie	3675,31	4329,71	4372,86	118,9	101,0
M. Katowice.....	4703,27	5365,16	5268,19	112,0	98,2

W 2016 r. w województwie śląskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 4372,86 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 1,0% (wobec wzrostu o 2,2% w 2015 r.). W porównaniu z 2010 r. przeciętne wynagrodzenie brutto wzrosło o 18,9%. W kraju odnotowano wzrost przeciętnego wynagrodzenia brutto zarówno w relacji do 2015 r., jak i 2010 r. odpowiednio o: 3,8% i 24,5%.

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wykres 30. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**
przeciętne miesięczne 2010 = 100

Województwo śląskie zajmuje drugie miejsce w kraju, po województwie mazowieckim, pod względem wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw. Relacja tego wynagrodzenia do średniej krajowej w 2016 r. wyniosła 102,2% i pogorszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 2,9 p. proc., jak i w odniesieniu do 2010 r. – o 4,8 p. proc.

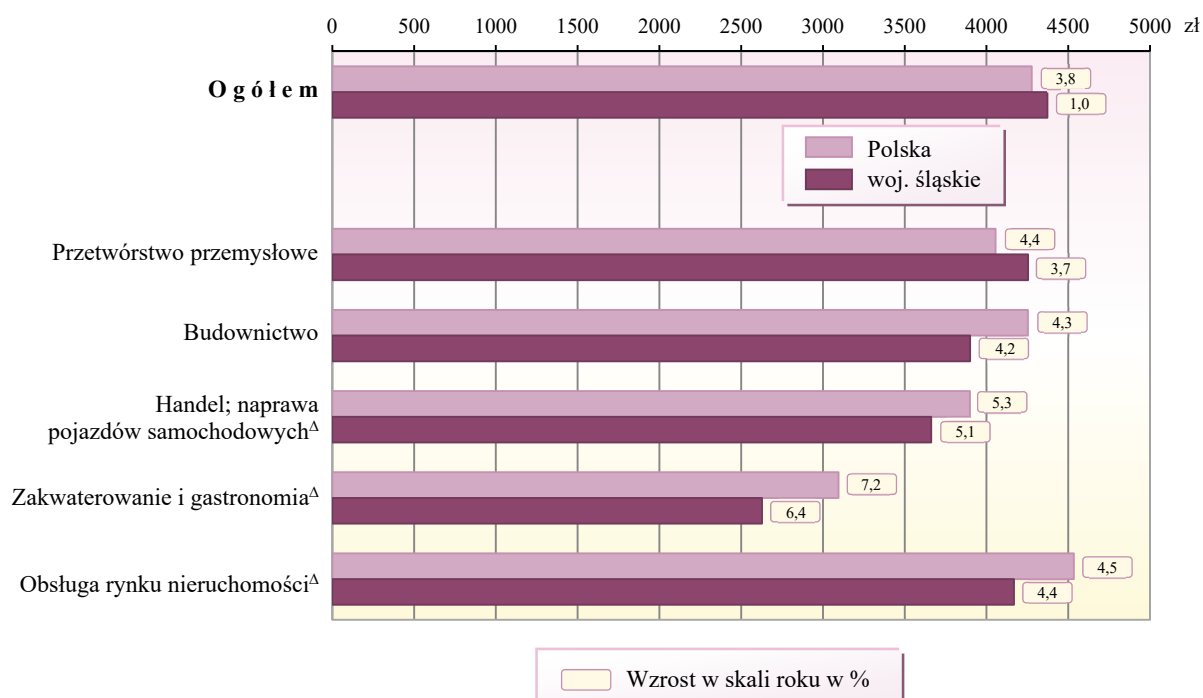
Tabl. 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie śląskim

Seksje	2015				2016				w zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	103,0	102,5	102,4	102,2	100,1	101,5	102,0	101,0	4372,86
w tym:									
Przemysł	102,0	101,8	101,6	101,3	98,7	100,0	100,7	99,6	4799,52
górnictwo i wydobywanie	98,3	99,5	99,9	100,4	94,7	97,4	98,8	95,1	6600,44
przetwórstwo przemysłowe	105,6	104,6	104,0	103,8	103,1	103,2	103,4	103,7	4254,19
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	108,1	103,6	102,9	102,6	98,2	103,9	103,2	101,9	6591,18
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	102,9	103,9	103,7	103,3	103,1	103,3	103,0	103,3	4253,73
Budownictwo	103,2	102,2	102,7	103,8	102,9	106,8	105,9	104,2	3900,06
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	105,2	104,3	104,6	104,1	103,6	104,1	104,5	105,1	3661,82
Transport i gospodarka magazynowa	103,6	104,3	104,0	105,9	105,7	105,7	105,5	104,0	3739,76
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	105,6	105,4	105,2	103,6	107,1	105,3	105,1	106,4	2626,96
Informacja i komunikacja ...	109,0	107,5	106,5	107,3	105,3	104,0	105,2	104,3	5717,23
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	103,7	103,9	104,0	104,1	104,1	104,8	104,9	104,4	4168,26
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	110,6	105,8	105,2	104,4	99,5	101,8	104,6	103,3	5110,84
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	105,8	101,0	100,4	100,8	101,7	105,9	105,5	104,5	2614,05

^a Nie obejmuje działań: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W 2016 r. w stosunku do roku poprzedniego wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto odnotowano we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw z wyjątkiem górnictwa i wydobywania. Wzrost wynagrodzeń wystąpił m.in. w: zakwaterowaniu i gastronomii (o 6,4%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 5,1%) oraz w administrowaniu i działalności wspierającej (o 4,5%).

Wykres 31. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach w 2016 r.**

W 2016 r. najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie śląskim zanotowano m.in. w sekcji górnictwo i wydobywanie, było ono wyższe od przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw o 50,9%. Najniższe przeciętne wynagrodzenia odnotowano natomiast w administrowaniu i działalności wspierającej, tj. poniżej średniej wojewódzkiej o 40,2%.

W 2016 r. zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie śląskim przepracowali 1287,3 mln godzin, tj. o 1,5% więcej niż w roku poprzednim. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 542,0 mln (42,1% ogólnej ich liczby), handel; naprawa pojazdów samochodowych – 182,2 mln (14,2%) oraz górnictwo i wydobywanie – 156,6 mln (12,2%), natomiast najmniej m.in. w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia – 16,2 mln (1,3%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 18,3 mln (1,4%) oraz działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – 19,0 mln (1,5%).

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w 2016 r. ukształtowało się na poziomie 29,83 zł. i w porównaniu z 2015 r. wzrosło o 1,0%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymywali zatrudnieni m.in. w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 46,85 zł, a najniższe w sekcji zakwaterowanie i gastronomia – 17,40 zł.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie śląskim, w 2016 r. przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów pobierających świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ukształtowała się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. Odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto wypłacanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, natomiast spadek przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto wypłacanej przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

W 2016 r. w województwie śląskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 1149,3 tys. osób. W relacji do 2015 r. odnotowano wzrost pobierających świadczenia w formie emerytury i renty o 2,0 tys. osób (o 0,2%), natomiast w porównaniu z 2010 r. liczba świadczeniobiorców obniżyła się o 37,2 tys. osób (o 3,1%). W kraju przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów wyniosła 8507,2 tys. osób i była wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim o 30,2 tys. osób (o 0,4%), natomiast niższa w porównaniu z 2010 r. o 358,8 tys. osób (o 4,0%).

Tabl. 11. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
	w liczbach bezwzględnych		2010 = 100	2015 = 100	
POLSKA					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów pobierających emeryturę i renty w tys.:					
wypłacane przez ZUS ^a	7491,4	7273,8	7312,8	97,6	100,5
rolników indywidualnych	1374,7	1203,2	1194,4	86,9	99,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS ^a w zł	1588,95	1980,96	2018,48	127,0	101,9
w tym emerytura	1698,35	2096,55	2131,70	125,5	101,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	954,68	1179,63	1182,83	123,9	100,3
w tym emerytura	996,18	1209,81	1210,30	121,5	100,0
WOJ. ŚLĄSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów pobierających emeryturę i renty w tys.:					
wypłacane przez ZUS	1138,7	1109,0	1112,0	97,7	100,3
rolników indywidualnych	47,8	38,3	37,3	78,0	97,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1978,16	2429,61	2477,08	125,2	102,0
w tym emerytura	2068,60	2539,29	2589,60	125,2	102,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1204,18	1402,70	1389,86	115,4	99,1
w tym emerytura	1271,72	1480,79	1466,59	115,3	99,0

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSWiA oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

Udział świadczeniobiorców Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z terenu województwa śląskiego w ogólnej liczbie emerytów i rencistów w kraju wyniósł 13,5% i utrzymał się na poziomie z 2015 r.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

W 2016 r. przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 1112,0 tys. osób, tj. o 0,3% więcej niż w 2015 r., natomiast o 2,3% mniej niż w 2010 r. Przeciętna miesięczna liczba pobierających świadczenia emerytalne z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 760,6 tys. osób (68,4% ogółem świadczeniobiorców ZUS) i wzrosła w porównaniu z 2015 r. o 1,2%. Liczba pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy wyniosła 130,6 tys. osób (11,7% ogółem świadczeniobiorców ZUS) i obniżyła się o 4,2% w relacji do 2015 r. Natomiast liczba pobierających renty rodzinne wyniosła 220,9 tys. osób i była niższa o 0,1% w porównaniu z rokiem poprzednim (19,9% ogółem świadczeniobiorców ZUS).

Tabl. 12. Świadczenia społeczne w województwie śląskim

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	1146,6	1146,9	1147,1	1147,3	1148,6	1149,0	1149,1	1149,3
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	99,8	100,0	100,0	100,1	100,2	100,2	100,2	100,2
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	1108,2	1108,6	1108,7	1109,0	1110,8	1111,4	1111,7	1112,0
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	100,0	100,1	100,1	100,2	100,2	100,3	100,3	100,3
rolników indywidualnych	38,4	38,3	38,4	38,3	37,7	37,6	37,4	37,3
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	96,0	96,4	96,9	97,2	98,2	97,9	97,5	97,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	2398,82	2415,23	2423,15	2429,61	2460,85	2468,09	2472,91	2477,08
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	102,9	102,6	102,6	102,7	102,6	102,2	102,1	102,0
rolników indywidualnych	1391,25	1405,50	1404,33	1402,70	1394,10	1393,39	1392,28	1389,86
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	101,0	101,6	101,5	101,4	100,2	99,1	99,1	99,1

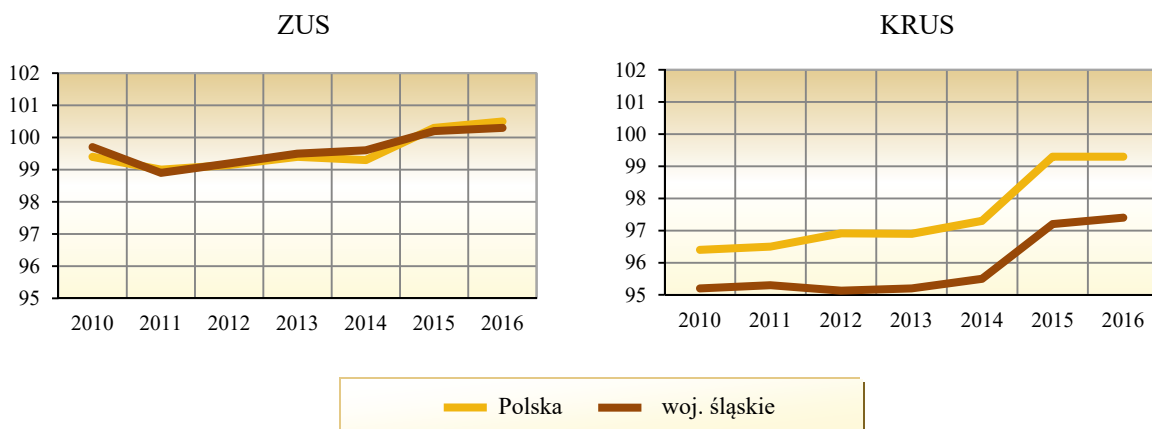
Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku, gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Świadczenia emerytalno-rentowe z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego pobierało 37,3 tys. osób, tj. mniej niż w latach 2015 i 2010 (odpowiednio o: 2,6% i 22,0%). Wśród świadczeniobiorców KRUS świadczenia emerytalne pobierało 30,5 tys. osób (81,8% ogółem świadczeniobiorców KRUS), tj. o 3,5% mniej niż w roku poprzednim. Liczba otrzymujących

renty z tytułu niezdolności do pracy oraz liczba pobierających renty rodzinne utrzymały się na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego i stanowiły odpowiednio: 15,1% i 3,0% ogółem świadczeniobiorców KRUS.

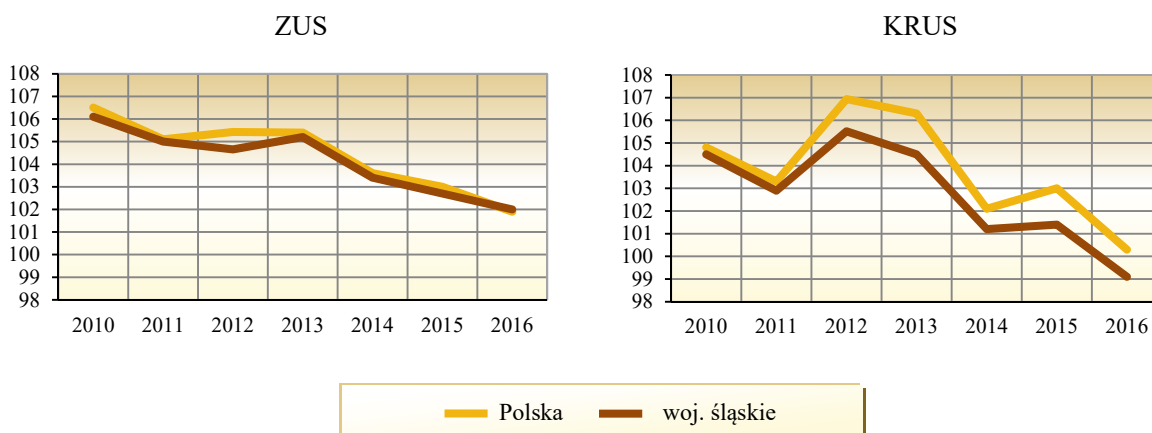
Wykres 32. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów

Rok poprzedni = 100

Wykres 33. Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto

Rok poprzedni = 100

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

W 2016 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w województwie śląskim wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 2477,08 zł i była wyższa zarówno w porównaniu z 2015 r. – o 47,47 zł (o 2,0%), jak i w relacji do 2010 r. – o 498,92 zł (o 25,2%). W kraju przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego

systemu ubezpieczeń społecznych wyniosła 2018,48 zł i była wyższa w porównaniu z poprzednim rokiem i 2010 r. odpowiednio o: 37,52 zł (1,9%) i 429,53 zł (27,0%). Świadczenie emerytalno-rentowe w województwie śląskim wypłacane przez ZUS było wyższe w porównaniu ze świadczeniem emerytalno-rentowym z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w kraju o 458,60 zł (o 22,7%). Świadczenia wypłacane przez ZUS w 2016 r. były wyższe w porównaniu z 2015 r. i wyniosły: przeciętna miesięczna emerytura brutto – 2589,60 zł (wzrost o 2,0%), przeciętna miesięczna renta rodzinna brutto – 2329,95 zł i przeciętna miesięczna renta brutto z tytułu niezdolności do pracy – 2070,50 zł (wzrost świadczeń odpowiednio o: 1,4% i 1,6%).

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

W 2016 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w województwie wypłacana przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wyniosła 1389,86 zł i była niższa w porównaniu z 2015 r. – o 12,84 zł (o 0,9%), natomiast wyższa w relacji do 2010 r. – o 185,68 zł (o 15,4%). W kraju przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z KRUS wyniosła 1182,83 zł i była wyższa w porównaniu z poprzednim rokiem i 2010 r. odpowiednio o: 3,20 zł (0,3%) i 228,15 zł (23,9%). Świadczenie emerytalno-rentowe w województwie śląskim wypłacane przez KRUS było wyższe w porównaniu ze świadczeniem emerytalno-rentowym w kraju o 207,03 zł (o 17,5%). Przeciętna miesięczna emerytura brutto wyniosła 1466,59 zł i była niższa o 1,0% w porównaniu z 2015 r. Wysokość przeciętnej miesięcznej renty brutto z tytułu niezdolności do pracy wyniosła 1028,20 zł i zwiększyła się o 1,3% w relacji do 2015 r. Przeciętna miesięczna renta rodzinna brutto wyniosła 1177,66 zł i w odniesieniu do poprzedniego roku spadła o 0,9%.

Wysokość świadczeń w województwie kształtowała się powyżej średniej krajowej. Pod względem wysokości przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto z ZUS i z KRUS, województwo plasowało się w obu przypadkach na pierwszym miejscu w kraju. Odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto wypłacanej przez ZUS, natomiast spadek przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto wypłacanej przez KRUS.

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie śląskim znajdują się w publikacji „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” dostępnej co kwartał na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

CENY

W województwie śląskim w 2016 r. w relacji do 2015 r. odnotowano ogólny spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych. Największy wpływ na wartość wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem miały spadki cen towarów i usług związanych z odzieżą i obuwiem, transportem, rekreacją i kulturą, zdrowiem oraz mieszkaniem. Wzrost cen odnotowano w grupach edukacja oraz żywność i napoje bezalkoholowe. Podobne tendencje odnotowano w kraju.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie śląskim w 2016 r. w odniesieniu do roku poprzedniego były niższe o 0,8% (w kraju o 0,6%). Spadek cen wystąpił w większości grup towarów i usług konsumpcyjnych (podobnie w kraju). Najwyższy spadek cen dotyczył towarów i usług związanych z odzieżą i obuwiem o 7,2% (w kraju o 4,4%) oraz transportem o 4,2% (w kraju

o 4,6%). Wzrosły ceny towarów i usług konsumpcyjnych związane z edukacją (o 1,0%). Więcej płacono za żywność i napoje bezalkoholowe (o 0,6%). Podobne tendencje odnotowano w kraju. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w grupie napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe pozostały na niezmiennym poziomie.

Tabl. 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

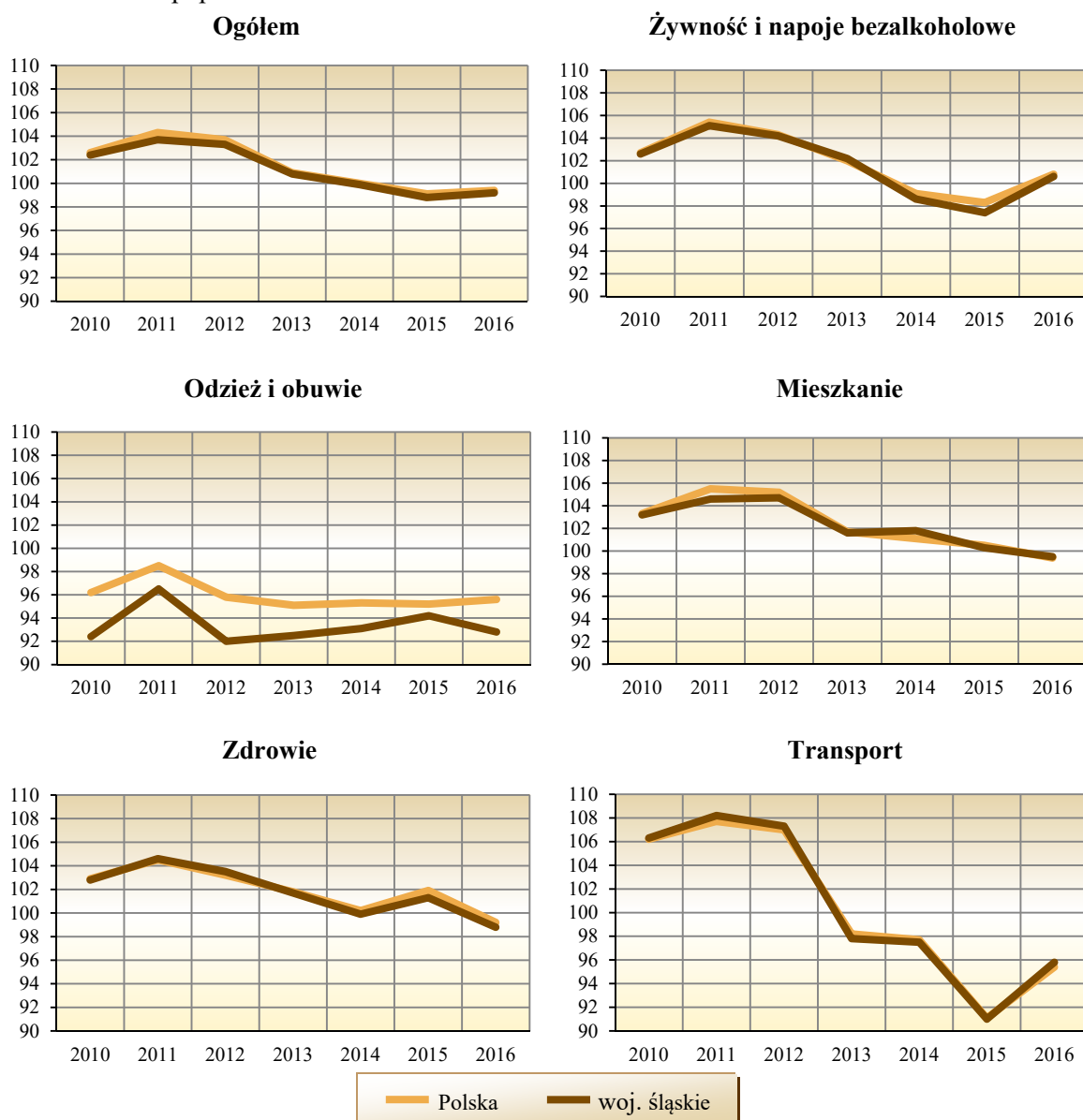
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,6	99,1	99,4
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,7	98,3	100,8
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,3	101,2	100,7
Odzież i obuwie	96,2	95,2	95,6
Mieszkanie	103,3	100,5	99,4
Zdrowie	102,9	101,9	99,2
Transport	106,2	91,1	95,4
Rekreacja i kultura	99,7	100,7	98,1
Edukacja	102,7	101,1	100,8

Tabl. 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
WOJ. ŚLĄSKIE			
Ogółem	102,4	98,8	99,2
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,6	97,4	100,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	104,8	101,5	100,0
Odzież i obuwie	92,4	94,2	92,8
Mieszkanie	103,2	100,3	99,5
Zdrowie	102,8	101,3	98,8
Transport	106,3	91,0	95,8
Rekreacja i kultura	100,1	100,4	98,1
Edukacja	102,6	100,4	101,0

Wykres 34. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Rok poprzedni = 100

Analizując zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w kolejnych kwartałach 2016 r. w relacji do analogicznego okresu 2015 r. odnotowano spadek cen, wyższy w I, II kwartale (odpowiednio po 1,1%), natomiast niższy w III kwartale (o 1,0%), a w IV kwartale bez zmian. Spadek cen w poszczególnych kwartałach 2016 r. odnotowano w większości grup towarów i usług konsumpcyjnych, natomiast wzrost cen dotyczył grup: edukacja, żywność i napoje bezalkoholowe oraz napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe.

Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie śląskim**

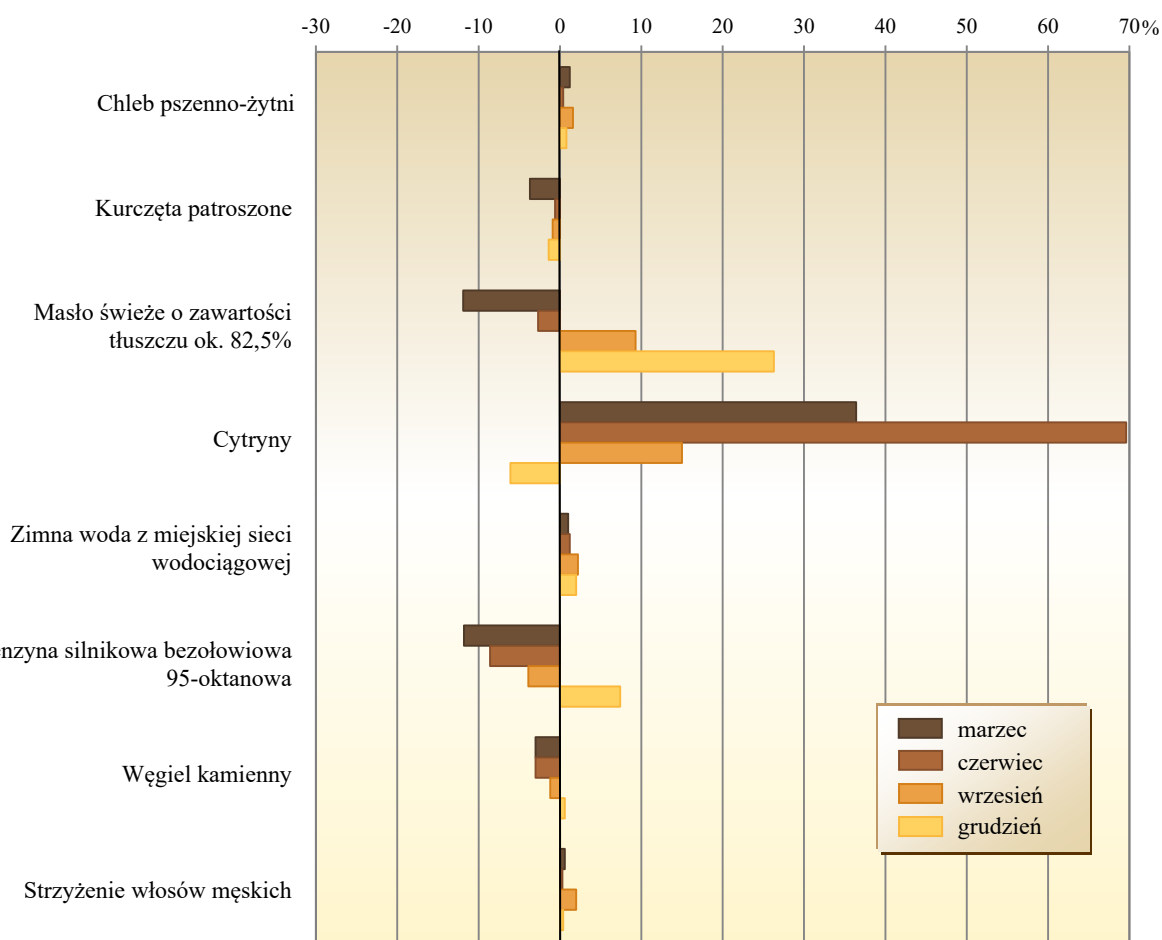
Wyszczególnienie	2015				2016			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	98,2	98,8	99,0	99,1	98,9	98,9	99,0	100,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	95,3	96,8	98,3	99,4	99,9	100,7	100,5	101,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,0	101,5	101,5	101,0	100,1	99,6	99,9	100,6
Odzież i obuwie	93,9	94,1	94,5	94,1	93,2	93,1	91,8	92,9
Mieszkanie	100,5	100,4	100,3	99,9	99,3	99,2	99,5	100,0
Zdrowie	100,6	100,3	102,0	102,3	99,7	99,8	98,0	97,7
Transport	89,5	91,8	91,7	91,2	93,3	94,2	94,5	101,5
Rekreacja i kultura	101,4	100,8	100,1	99,3	98,7	96,8	98,2	98,6
Edukacja	100,4	100,4	100,0	100,7	100,9	100,9	101,7	100,5

W grudniu 2016 r. ceny większości badanych artykułów żywnościowych w województwie śląskim były zróżnicowane w porównaniu z analogicznym miesiącem 2015 r. Podrożały m.in.: ogórki świeże szklarniowe (o 86,9%), kalafior (o 75,4%), cukier biały kryształ (o 27,3%), masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 26,3%), ser dojrzewający (o 11,0%) oraz mięso wieprzowe bez kości – łopatka (o 8,0%) i z kością – schab środkowy (o 7,9%).

Wyższa była cena niektórych wędlin np. baleronu gotowanego (o 8,4%), polędwicy (o 4,0%) i kiełbasy suszonej (o 2,5%) oraz herbaty czarnej liściastej (o 3,5%). Mniej konsumenci płacili za: pietruszkę (o 42,6%), marchew (o 25,9%), makaron (o 18,1%), ziemniaki (o 16,7%), mandarynki (o 14,8%), udziec z indyka surowy (o 9,4%), filety z kurczęcia (o 8,7%), cytryny (o 6,1%), kiełbasę wędzoną (o 2,1%) oraz jaja świeże (o 1,9%). W grupie artykułów nieżywnościowych konsumenci płacili więcej np. za robot kuchenny elektryczny, wieloczynnościowy (o 18,8%) i baterię zlewozmywakową (o 9,1%). Wzrosły ceny większości usług konsumpcyjnych m.in. opłata za: badanie USG w szpitalu (o 11,6%), wywóz nieczystości segregowanych i niesegregowanych w budynkach wielorodzinnych (odpowiednio o: 6,7% i 6,6% – od osoby), odprowadzenie ścieków do miejskiej sieci kanalizacyjnej (o 5,7%) oraz ciepłą i zimną wodę (odpowiednio o: 4,6% i 2,0%). Konsumenci płacili więcej np. za olej napędowy i benzynę bezołowiową 95-oktanową (odpowiednio o: 7,6% i 7,4%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankieterów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie, których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu (do 2010 r. trzy razy w miesiącu).

Wykres 35. Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie śląskim w 2016 r.

Tabl. 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	
	w złotych			XII 2015 = = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,08	2,21	2,21	100,0
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,68	13,79	14,61	105,9
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,96	6,60	6,45	97,7
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	21,65	24,01	24,96	104,0
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,67	2,80	2,78	99,3
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	4,27	3,98	4,90	123,1
Cebula – za 1 kg	2,25	2,20	1,76	80,0
Ziemniaki – za 1 kg	1,43	1,19	0,98	82,4

Tabl. 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	
	w złotych			XII 2015 = = 100
POLSKA (dok.)				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	2,44	3,17	129,9
Sok jabłkowy – za 1 l	3,64	3,63	3,57	98,3
Garnitur męski 2-częściowy, z udziałem wełny – za 1 kpl. (w latach 2010 i 2014 – z elanowełny)	467,17	662,30	658,97	99,5
Półbuty męskie skórzane na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	164,09	197,64	199,02	100,7
Ciepła woda – za 1 m ³	17,89	21,68	21,79	100,5
Proszek do prania – za 300 g (w latach: 2010 – za 400 g, 2015 – za 280 g)	4,43	5,33	5,45	x
Wizyta u lekarza specjalisty	69,63	90,26	93,93	104,1
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,23	2,71	2,71	100,0
Bilet do kina	15,23	18,39	19,02	103,4
WOJ. ŚLĄSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,38	2,56	2,58	100,8
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,66	12,61	13,60	107,9
Kurczęta patroszone – za 1 kg	6,24	6,92	6,82	98,6
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	21,98	23,75	23,55	99,2
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,59	2,82	2,81	99,6
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	4,32	3,80	4,80	126,3
Cebula – za 1 kg	2,18	2,24	1,84	82,1
Ziemiaki – za 1 kg	1,55	1,08	0,90	83,3
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,90	2,42	3,08	127,3
Sok jabłkowy – za 1 l	3,46	3,74	3,64	97,3
Garnitur męski 2-częściowy, z udziałem wełny – za 1 kpl. (w latach 2010 i 2014 – z elanowełny)	478,45	813,99	811,66	99,7
Półbuty męskie skórzane na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	139,29	179,12	179,31	100,1
Ciepła woda – za 1 m ³	16,09	19,88	20,79	104,6
Proszek do prania – za 300 g (w latach: 2010 – za 400 g, 2015 – za 280 g)	4,56	5,39	5,36	x
Wizyta u lekarza specjalisty	69,00	95,94	95,94	100,0
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,54	3,14	3,14	100,0
Bilet do kina	16,53	20,21	20,96	103,7

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

– „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,

– „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

ROLNICTWO

■ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Warunki pogodowe w okresie siewów upraw ozimych miały korzystny wpływ na kształtowanie się produkcji roślinnej w 2016 r. Jesienią 2015 r. uprawy zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku przed wejściem w stan zimowego spoczynku były dobrze rozkrzewione. Przezimowanie żyta i pszenżyta było dobre, natomiast przezimowanie pszenicy, jęczmienia, rzepaku i rzepiku – słabe; wystąpiła konieczność likwidacji niektórych plantacji jęczmienia. W uprawach sadowniczych i plantacjach truskawek nie zanotowano żadnych uszkodzeń mrozowych. Wegetacja roślin została wznowiona w marcu; rozpoczęły się siewy zbóż jarych. Warunki pogodowe w kwietniu sprzyjały rozwojowi roślin. Wilgotność gleby oraz ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin były dostateczne. Prace polowe i siewy zbóż jarych zostały zakończone do końca kwietnia. Maj był miesiącem chłodnym, temperatury powietrza w pierwszej i drugiej dekadzie miesiąca były niskie, w trzeciej dekadzie wzrosły do 20-22°C. Nie odnotowano przymrozków. Średnia ilość opadów na terenie całego województwa wyniosła 50-70 mm; najbardziej intensywne opady zanotowano w ostatniej dekadzie maja, kiedy to lokalnie wystąpiły burze, którym towarzyszyły silne wiatry i gradobicia. Kwitnienie drzew i krzewów owocowych odbywało się w prawidłowym terminie i było bardzo obfite. Warunki agrometeorologiczne dla uprawy warzyw od początku wiosny były sprzyjające. Ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin w czerwcu była dostateczna. Temperatury w ciągu całego miesiąca były średnie, z wyjątkiem ostatniej dekady czerwca, kiedy to w dzień wzrosły do 25-30°C, a nocą powyżej 15°C. W pierwszej dekadzie czerwca opadów nie odnotowano, natomiast w drugiej i trzeciej dekadzie opady miały charakter burzowy i występowały na terenie całego województwa, lokalnie bardzo intensywnie. Kwitnienie i zapylenie zbóż odbywało się w przeciętnych warunkach. Ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin w lipcu była dostateczna, natomiast wilgotność gleby była nadmierna. W pierwszej i drugiej dekadzie lipca na terenie całego województwa wystąpiły opady, głównie o charakterze burzowym, które wyniosły średnio 150-170 mm, w trzeciej dekadzie – 20-30 mm. Opadom towarzyszyły silne wiatry i lokalne gradobicia, które powodowały wyleganie zbóż. Temperatury w pierwszej i drugiej dekadzie lipca były niskie, natomiast w trzeciej dekadzie wzrosły do 22-27°C, co spowodowało opóźnienie zbiorów. Zaawansowanie prac żniwnych było mniejsze niż w poprzednim roku. W sierpniu temperatury były średnie, dopiero w końcu trzeciej dekady sierpnia przekraczały 25°C. Żniwa były bardzo trudne, koszono w przerwach między opadami. We wrześniu zarówno ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin, jak i wilgotność gleby były wystarczające. Wrzesień był miesiącem bardzo ciepłym, z wyjątkiem ostatnich dni miesiąca. Nie odnotowano przymrozków. Opady były niewielkie, nie przekroczyły 30-45 mm, jednak wilgotność gleby była dobra, co umożliwiało poprawne wykonywanie orok siewnych i doprawianie gleby. Zaawansowanie siewów ozimin było lepsze niż we wrześniu 2015 r. Październik był miesiącem ciepłym z temperaturami 10-19°C w ciągu dnia oraz 6-10°C w nocy. Warunki pogodowe sprzyjały dokończeniu siewów zbóż. Dobre uwilgotnienie gleby sprzyjało wschodom ozimin. Wilgotność gleby oraz ilość ciepła potrzebna dla wegetacji roślin w listopadzie były dostateczne. Temperatury w pierwszych dwóch dekadach miesiąca były dodatnie, przekraczały w dzień 10°C, w nocy wynosiły 4-9°C. W ostatniej dekadzie miesiąca temperatury w dzień kształtowały się w przedziale 0-4°C, w nocy wystąpiły przymrozki do minus 4°C. Wegetacja roślin została przerwana. Większość plantacji zbóż ozimych rozkrzewiła się jesienią, z wyjątkiem późno sianej pszenicy, co dobrze rokowało dla prawidłowego przezimowania.

Tabl. 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	35,1	36,7	.
rzepak i rzepik	23,6	28,5	.
ziemniaki ^a	219	210	.
buraki cukrowe	484	520	.
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych w szt. (stan w czerwcu):			
bydło	38,6 ^b	41,0	41,3
trzoda chlewna	102,6 ^b	80,0	75,6
owce	1,8 ^b	1,6	.
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	1031,5 ^b	1004,6	.
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	59,84	66,83*	62,16
ziarno żyta za 1 dt	42,12	51,42*	52,38
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	50,86	51,15	52,27
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,56	6,02*	5,93
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,89	4,30	4,65
mleko krowie za 1 l	1,07	1,13	1,11
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	64,91	75,59	75,11
ziarno żyta za 1 dt	48,58	58,67	59,33
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	98,51	82,04	96,02
prosię na chów za 1 szt.	130,20	154,03	154,62
WOJ. ŚLĄSKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	30,7	35,9	.
rzepak i rzepik	18,0	28,7	.
ziemniaki ^a	184	163	.
buraki cukrowe	454	585	.
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych w szt. (stan w czerwcu):			
bydło	32,6 ^b	34,3	33,4
trzoda chlewna	89,2 ^b	70,5	67,5
owce	3,3 ^b	3,6	.
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	2033,6 ^b	2482,2	.
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	59,95	65,61	61,40
ziarno żyta za 1 dt	41,72	50,18*	51,39
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	78,79	52,27	54,06
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,45	5,86*	5,91
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,78	4,12*	4,59
mleko krowie za 1 l	1,02	1,15	1,10
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	72,02	83,92	83,15
ziarno żyta za 1 dt	61,01	68,99	72,22
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	111,45	81,15	99,94
prosię na chów za 1 szt.	166,27	224,67	234,74

^a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych; w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

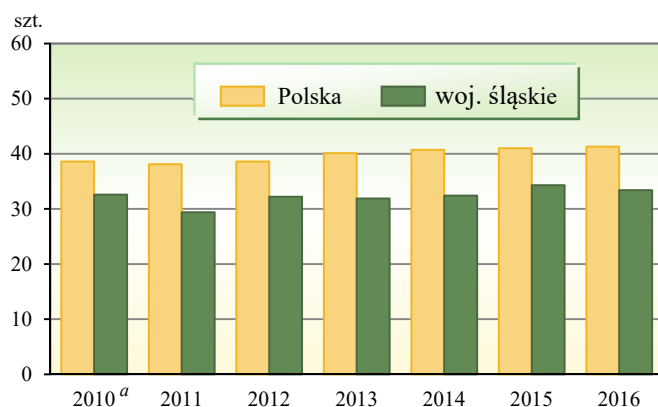
■ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W 2016 r. w województwie śląskim, w odniesieniu do poprzedniego roku, wzrosło pogłowie bydła i owiec, natomiast zmniejszyło się pogłowie trzody chlewnej i drobiu.

Pogłowie bydła w województwie w czerwcu 2016 r. ukształtowało się na poziomie 122,8 tys. szt., co stanowiło 2,1% pogłowia bydła w kraju. Liczebność stada wzrosła w skali roku o 0,4%, natomiast w odniesieniu do 2010 r. była mniejsza o 5,1% (w kraju odnotowano spadek o 0,4% w porównaniu z 2015 r., natomiast wzrost o 3,8% w stosunku do 2010 r.).

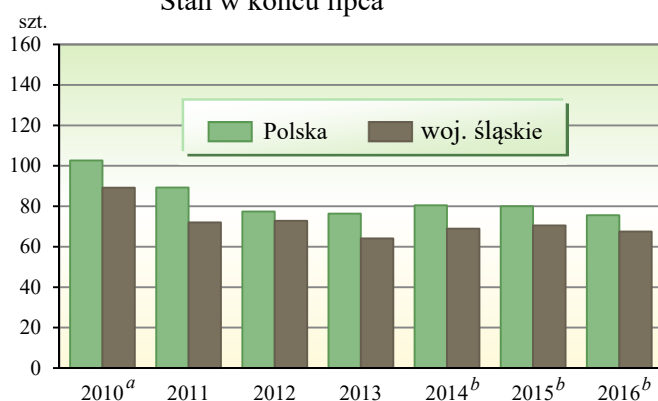
Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu na 1 marca, w czerwcu według stanu na 1 czerwca i w grudniu według stanu na 1 grudnia, a badania pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

Wykres 36. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**
Stan w czerwcu

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

Wykres 37. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha**
użytków rolnych
Stan w końcu lipca

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.
^b Stan w czerwcu.

Wśród pogłowia bydła 37,0% stanowiły krowy, w tym 92,7% – krowy mleczne (dla kraju odsetki te wyniosły odpowiednio: 39,3% i 92,0%).

Pogłowie trzody chlewnej w czerwcu 2016 r. wyniosło 248,0 tys. szt. (w tym 21,2 tys. szt., tj. 8,5%, stanowiły lochy). Udział trzody chlewnej województwa w krajowym pogłowie tych zwierząt wyniósł 2,3%. W porównaniu ze stanem w czerwcu 2015 r. wielkość stada trzody chlewnej zmniejszyła się o 1,4% (w kraju odnotowano spadek o 6,7%). W odniesieniu do stanu odnotowanego w końcu lipca 2010 r. pogłowie trzody chlewnej zmniejszyło się o 23,4% (w kraju spadek ten wyniósł 26,9%).

Pogłowie owiec w województwie w czerwcu 2016 r. wyniosło 13,8 tys. szt., co stanowiło 5,8% pogłowia owiec w kraju. Zarówno w skali roku, jak i w porównaniu z 2010 r. liczebność stada wzrosła odpowiednio o: 7,6% i 9,5%; w kraju odnotowano wzrost w odniesieniu do 2015 r. (o 5,1%), natomiast spadek w stosunku do 2010 r. (o 7,3%).

Liczebność stada drobiu² w czerwcu 2016 r. w województwie ukształtowała się na poziomie 8271,7 tys. szt., co stanowiło 4,4% pogłowia drobiu w kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem liczebność stada drobiu zmniejszyła się o 9,6%, natomiast w odniesieniu do 2010 r. wzrosła o 4,4% (w kraju odnotowano wzrost zarówno w skali roku, jak i w porównaniu z 2010 r. odpowiednio o: 14,9% i 42,0%).

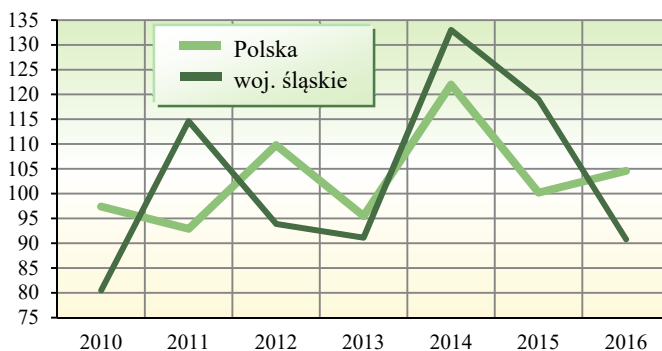
▪ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W województwie śląskim w 2016 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, odnotowano spadek skupu ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych, a także żywca wieprzowego, wzrósł natomiast skup ziemniaków oraz żywca drobiowego i mleka.

W 2016 r. skupiono 164,3 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 1,6% skupu w kraju. Wartość skupu była niższa w odniesieniu do poprzedniego roku (o 9,2%), natomiast w porównaniu z 2010 r. wzrosła o 40,8% (w kraju odnotowano wzrost odpowiednio o: 4,6% i 24,5%). Do skupu dostarczono 136,6 tys. ton ziarna pszenicy, tj. mniej w porównaniu z 2015 r. (o 8,5%), natomiast więcej w odniesieniu do 2010 r. (o 50,9%). Skup ziarna żyta wyniósł 5,6 tys. ton i był niższy w porównaniu ze skupem uzyskanym w 2015 r. (o 18,3%) oraz w 2010 r. (o 26,6%).

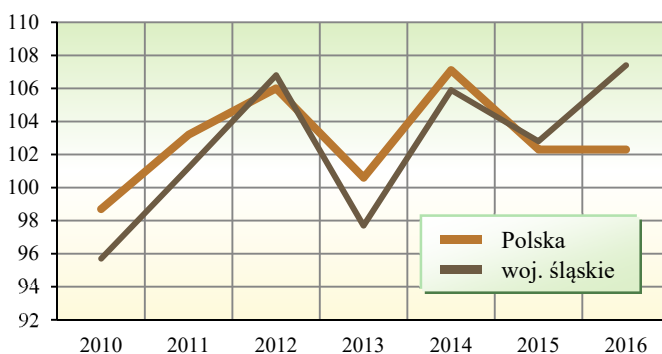
Wykres 38. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**

Rok poprzedni = 100

Wykres 39. **Dynamika skupu mleka krowiego**

Rok poprzedni = 100

Skup ziemniaków w 2016 r. ukształtował się na poziomie 8,8 tys. ton i był wyższy o 40,5% w porównaniu z poprzednim rokiem i ponad 5-krotnie wyższy w odniesieniu do 2010 r.

W 2016 r. skupiono 45,9 tys. ton żywca wieprzowego w wadze żywej, tj. mniej niż w 2015 r. (o 14,4%) i w 2010 r. (o 8,0%). Do skupu dostarczono 103,2 tys. ton żywca drobiowego, tj. o 7,5% więcej niż w 2015 r. i o 20,6% więcej niż w 2010 r.

Skup mleka krowiego w 2016 r. wyniósł 221,2 mln litrów (stanowiło to 2,0% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. więcej niż przed rokiem i w 2010 r. odpowiednio o: 7,4% i 23,4%. W kraju odnotowano wzrost skupu zarówno w odniesieniu do poprzedniego roku, jak i w porównaniu z 2010 r. odpowiednio o: 2,3% i 23,4%.

² Od 2016 r. nastąpiła zmiana metodologii badania pogłowia drobiu – w liczbie ogółem uwzględniane są także pisklęta do 2. tygodnia życia.

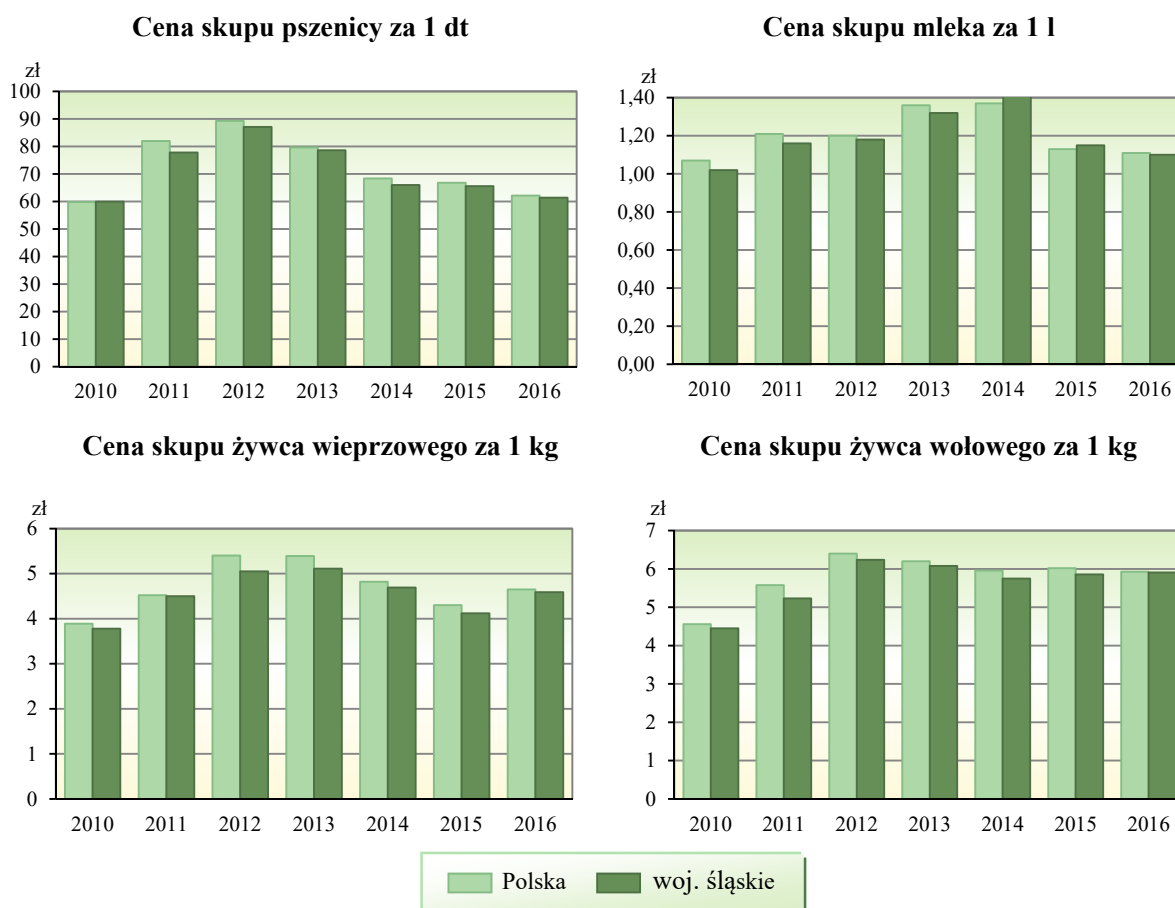
■ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2016 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano wzrost cen skupu ważniejszych produktów roślinnych (z wyjątkiem ziarna pszenicy) oraz produktów zwierzęcych (z wyjątkiem mleka). W obrocie targowiskowym wzrosły ceny produktów roślinnych (z wyjątkiem ziarna pszenicy) oraz cena za prosię na chów.

Przeciętna cena skupu ziarna pszenicy w województwie śląskim w 2016 r. ukształtowała się na poziomie 61,40 zł za 1 dt (w kraju – 62,16 zł) i była o 6,4% niższa niż przed rokiem, ale o 2,4% wyższa niż w 2010 r. Na targowiskach za 1 dt ziarna pszenicy płacono średnio 83,15 zł (w kraju – 75,11 zł), tj. o 0,9% mniej niż w poprzednim roku, natomiast o 15,5% więcej niż w 2010 r.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Wykres 40. Ceny produktów rolnych w skupie

Cena skupu ziarna żyta w 2016 r. wyniosła 51,39 zł za 1 dt (w kraju – 52,38 zł), tj. więcej niż w 2015 r. (o 2,4%) i w 2010 r. (o 23,2%). Przeciętna cena ziarna żyta w obrocie targowiskowym w 2016 r. ukształtowała się na poziomie 72,22 zł za 1 dt (w kraju – 59,33 zł) i wzrosła zarówno w odniesieniu do poprzedniego roku, jak i w porównaniu z 2010 r. odpowiednio o: 4,7% i 18,4%.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

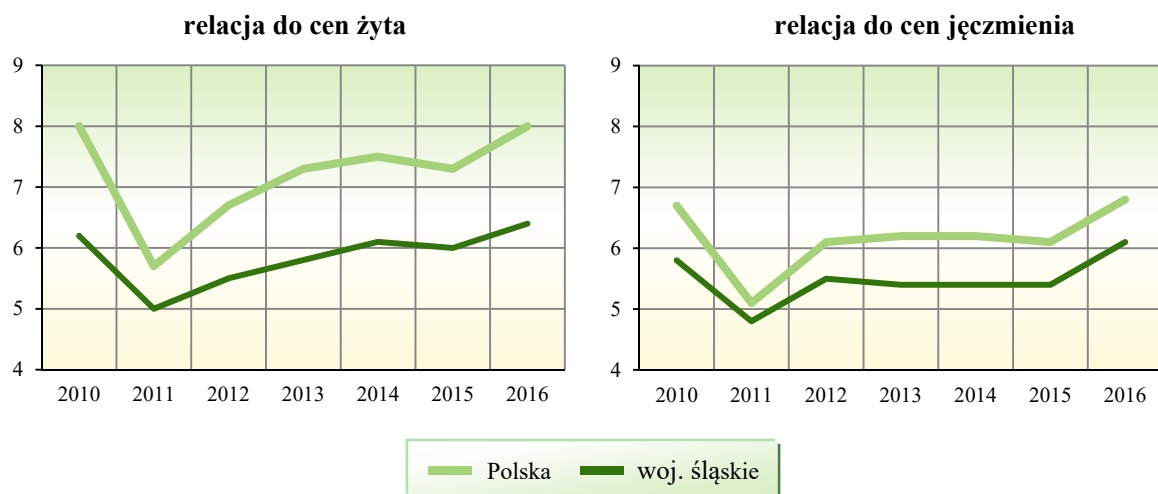
Za ziemniaki jadalne (bez wczesnych) w skupie w 2016 r. płacono średnio 54,06 zł za 1 dt (w kraju – 52,27 zł), tj. o 3,4% więcej niż przed rokiem, natomiast o 31,4% mniej niż w 2010 r. Na targowiskach przeciętna cena ziemniaków jadalnych wyniosła 99,94 zł za 1 dt (w kraju – 96,02 zł) i była wyższa o 23,2% w porównaniu z 2015 r., natomiast w odniesieniu do 2010 r. niższa o 10,3%.

Cena skupu żywca wołowego w 2016 r. osiągnęła wartość 5,91 zł za 1 kg (w kraju – 5,93 zł) i była wyższa zarówno w porównaniu z ceną uzyskaną w 2015 r., jak i w odniesieniu do 2010 r. odpowiednio o: 0,9% i 32,8%.

Cena żywca wieprzowego w skupie ukształtowała się na poziomie 4,59 zł za 1 kg (w kraju – 4,65 zł), tj. wyższym zarówno w porównaniu z 2015 r., jak i w stosunku do 2010 r. odpowiednio o: 11,4% i 21,4%.

Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta w 2016 r. poprawiła się zarówno w odniesieniu do roku poprzedniego, jak i w porównaniu z 2010 r. Ukształtowała się ona na poziomie 6,4 (wobec 6,0 w 2015 r. i 6,2 w 2010 r.); w kraju relacja ta wyniosła 8,0 (wobec 7,3 w 2015 r. i 8,0 w 2010 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w 2016 r. wynosiła 6,1 wobec 5,4 w 2015 r. i 5,8 w 2010 r. (w kraju relacja ta wyniosła odpowiednio: 6,8, 6,1 i 6,7).

Wykres 41. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

Cena skupu drobiu rzeźnego w 2016 r. ukształtowała się na poziomie 3,47 zł za 1 kg (w kraju – 3,68 zł) i była niższa o 2,7% w porównaniu z ceną zanotowaną w poprzednim roku, ale wyższa o 7,8% od ceny uzyskanej w 2010 r.

Za 1 l mleka w skupie w 2016 r. płacono średnio 1,10 zł (w kraju – 1,11 zł), tj. mniej niż przed rokiem (o 3,8%), natomiast więcej niż w 2010 r. (o 7,8%).

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie śląskim w 2015 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, odnotowano spadek globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zadecydowała niższa wartość produkcji roślinnej. W skali roku obserwowano wzrost produkcji końcowej, będący wynikiem wzrostu wartości produkcji zwierzęcej, przy jednoczesnym spadku wartości produkcji roślinnej.

Wartość produkcji globalnej w 2015 r. w odniesieniu do poprzedniego roku (w cenach stałych) zmniejszyła się o 0,4%, przy czym produkcja roślinna zmniejszyła się o 11,8%, natomiast produkcja zwierzęca wzrosła o 11,1%. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wartość omawianej produkcji wyniosła 7848 zł (w 2014 r. – 8120 zł, a w 2010 r. – 5524 zł).

W analizowanym roku udział województwa śląskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej osiągnął poziom 2,7%.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywców rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Wartość produkcji końcowej w 2015 r. w skali roku wzrosła o 0,7% wskutek wzrostu produkcji zwierzęcej (o 12,0%), przy jednoczesnym spadku produkcji roślinnej (o 15,5%). W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wartość omawianej produkcji wyniosła 6481 zł (w 2014 r. – 6570 zł, a w 2010 r. – 4478 zł).

W strukturze końcowej produkcji rolniczej dominowała produkcja zwierzęca, której udział wynosił 65,5%. Udział produkcji roślinnej wynosił 34,5%.

W analizowanym roku w towarowej produkcji rolniczej odnotowano wzrost produkcji ogółem (o 7,9%), przy wzroście wartości produkcji zwierzęcej (o 15,1%) i spadku produkcji roślinnej (o 3,3%). W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wartość omawianej produkcji wyniosła 6347 zł (w 2014 r. – 6009 zł, a w 2010 r. – 3962 zł). Udział towarowej produkcji rolniczej w końcowej produkcji rolniczej województwa w 2015 r. wyniósł 97,9% (w 2014 r. – 91,5%, a w 2010 r. – 88,5%).

W 2015 r. udział województwa w ogólnokrajowej produkcji końcowej wyniósł 2,7%, natomiast w produkcji towarowej ukształtował się na poziomie 2,8%.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Rolnictwo w województwie śląskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych.

PRZEMYSŁ

W 2016 r. w województwie śląskim, podobnie jak przed rokiem, zanotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w porównaniu z rokiem poprzednim. Odnotowano również wzrost wydajności pracy³, przy jednoczesnym wzroście poziomu przeciętnego zatrudnienia oraz obniżeniu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2016 r. w województwie śląskim osiągnęła wartość 206226,2 mln zł (w cenach bieżących) i była o 5,5% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim oraz o 11,8% wyższa niż w 2010 r., w kraju również odnotowano wzrost sprzedaży produkcji zarówno w odniesieniu do 2015 r., jak i 2010 r. odpowiednio o: 3,1% i 24,0%.

W województwie śląskim w kolejnych kwartalnych okresach narastających w 2016 r. w relacji do analogicznych okresów 2015 r. obserwowano wyższą produkcję sprzedaną przemysłu odpowiednio: w I kwartale o 5,6%, w I półroczu o 6,3%, w okresie trzech kwartałów o 5,8% oraz w okresie roku o 5,5%.

W 2016 r. pod względem produkcji sprzedanej przemysłu województwo śląskie zajmowało drugie miejsce w kraju, po województwie mazowieckim. Udział produkcji sprzedanej przemysłu województwa w produkcji kraju wyniósł 16,7%.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

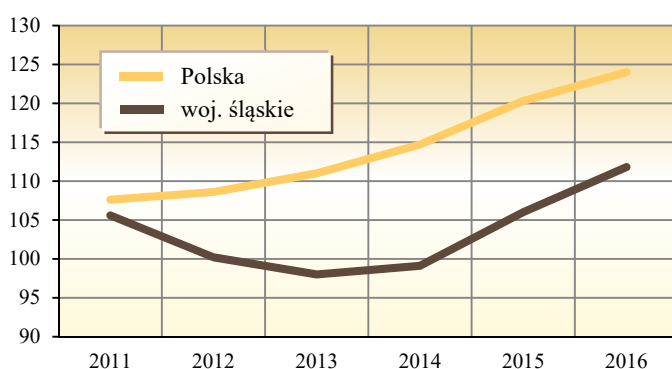
Tabl. 17. **Przemysł**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	945306,9	1197028,5	1236375,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	85,9	86,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2442,2	2510,7	2566,7
WOJ. ŚLĄSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	175963,6	194586,6	206226,2
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	77,2	83,3	85,1
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	437,8	426,8	427,9

³ Mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

Tabl. 17. **Przemysł (dok.)**

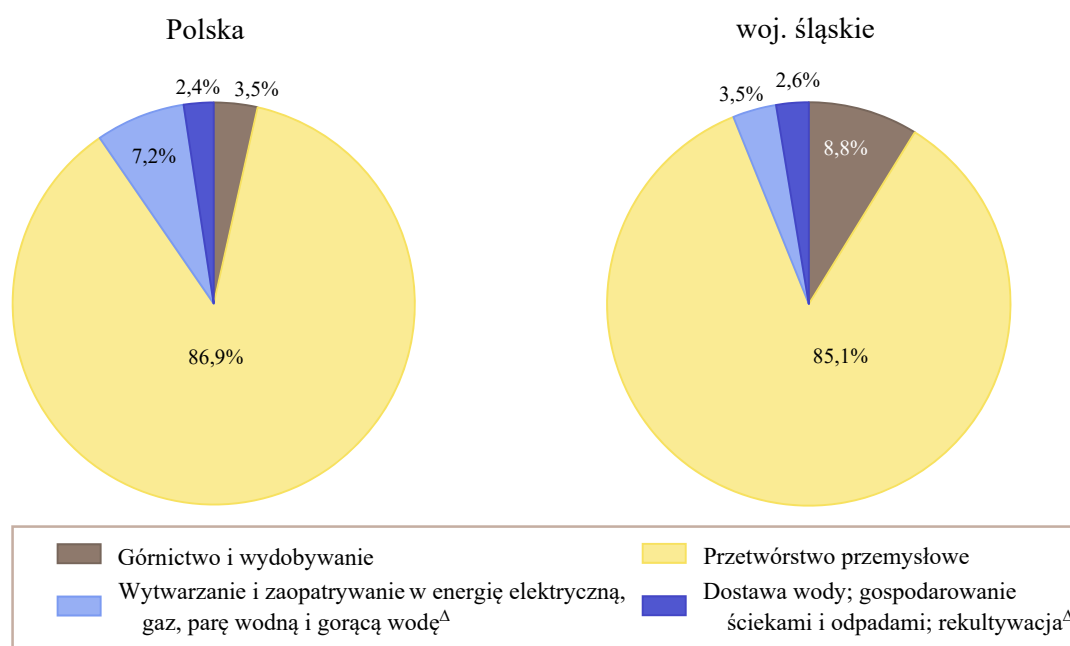
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
M. KATOWICE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	23878,3	18394,0	16348,0
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	16,0	32,5	35,7
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	104,0	74,0	65,5

Wykres 42. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)**
2010 = 100

Wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2016 r. w poszczególnych sekcjach ukształtowała się następująco:

- w przetwórstwie przemysłowym – 175415,8 mln zł,
- w górnictwie i wydobywaniu – 18238,7 mln zł,
- w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 7247,1 mln zł,

– w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – 5324,7 mln zł.

Wykres 43. **Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2016 r. (ceny bieżące)**

Wzrost produkcji w 2016 r. w stosunku do 2015 r. był wynikiem zwiększenia produkcji sprzedanej (w cenach stałych) w przetwórstwie przemysłowym (o 7,5%), którego udział w produkcji sprzedanej przemysłu stanowił 85,1%. Niższą wartość produkcji sprzedanej odnotowano natomiast w: wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 4,4%), górnictwie i wydobywaniu (o 3,8%) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 1,6%).

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego wyższa niż przed rokiem była (w cenach stałych) produkcja m.in.: wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 20,3%), wyrobów z metali (o 15,9%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 10,9%) oraz artykułów spożywczych (o 9,2%). Spadek wystąpił m.in. w produkcji urządzeń elektrycznych (o 6,6%) oraz maszyn i urządzeń (o 3,5%). Niższą produkcję sprzedaną odnotowano również w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu) – o 2,9%.

Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Tabl. 18. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie śląskim (ceny stałe)**

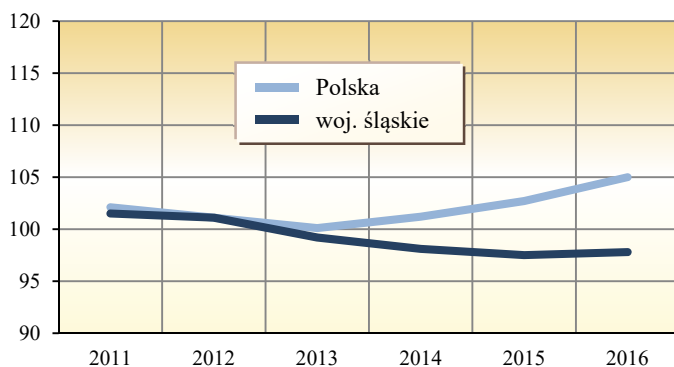
Sektory i działy	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	106,5	107,6	107,0	107,0	105,6	106,3	105,8	105,5
Górnictwo i wydobywanie	97,7	110,0	106,8	107,6	98,5	92,7	96,1	96,2
w tym:								
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	98,6	111,3	107,3	107,8	98,7	93,1	96,8	97,1
Przetwórstwo przemysłowe	108,1	107,6	106,9	106,9	106,9	108,7	107,9	107,5
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	103,0	102,3	101,0	101,9	105,6	107,6	110,1	109,2
Produkcja wyrobów tekstylnych	104,5	100,6	102,5	105,5	116,9	120,3	141,8	135,6
Produkcja odzieży	99,8	100,5	98,5	110,5	112,8	113,8	111,4	100,6
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	114,5	110,5	109,3	109,7	105,1	107,7	108,9	109,6
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	91,3	91,4	92,2	101,3	126,3	127,8	125,8	113,3
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ...	105,2	100,1	102,9	103,5	101,8	103,6	100,9	99,9
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	108,8	104,9	110,6	112,1	116,5	114,3	110,5	111,5
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	113,3	112,8	114,3	115,2	113,3	115,0	111,2	110,7
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	106,4	105,9	105,6	103,2	115,7	119,0	119,1	120,3
Produkcja metali	99,9	99,3	97,0	96,3	99,6	98,9	98,1	99,7
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	110,4	108,1	106,9	107,1	110,8	117,3	116,6	115,9

Tabl. 18. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie śląskim (dok.)**

Sektory i działy	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)								
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	107,4	104,5	107,6	106,5	99,4	105,4	107,2	108,7
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	89,3	96,7	93,0	93,9	102,8	97,2	100,1	96,5
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	115,2	114,6	114,4	114,9	109,2	111,1	109,0	108,6
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	122,9	114,3	112,0	104,4	84,4	93,7	91,3	93,6
Produkcja mebli	106,2	105,7	107,7	111,9	129,1	125,7	122,7	118,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	104,8	105,6	108,1	106,2	99,5	97,9	95,9	95,6
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	102,9	103,7	108,9	108,5	104,8	100,0	97,6	98,4
w tym:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	103,9	103,7	105,5	106,4	104,1	102,9	101,0	101,5
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	87,9	89,1	90,7	89,2	98,8	97,2	99,9	99,7
Gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ	106,2	107,4	116,2	115,2	103,4	95,8	91,9	93,5

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie śląskim w skali roku towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle o 0,3% oraz spadek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia o 0,4%. W kraju odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle o 2,2% oraz wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia o 3,2%.

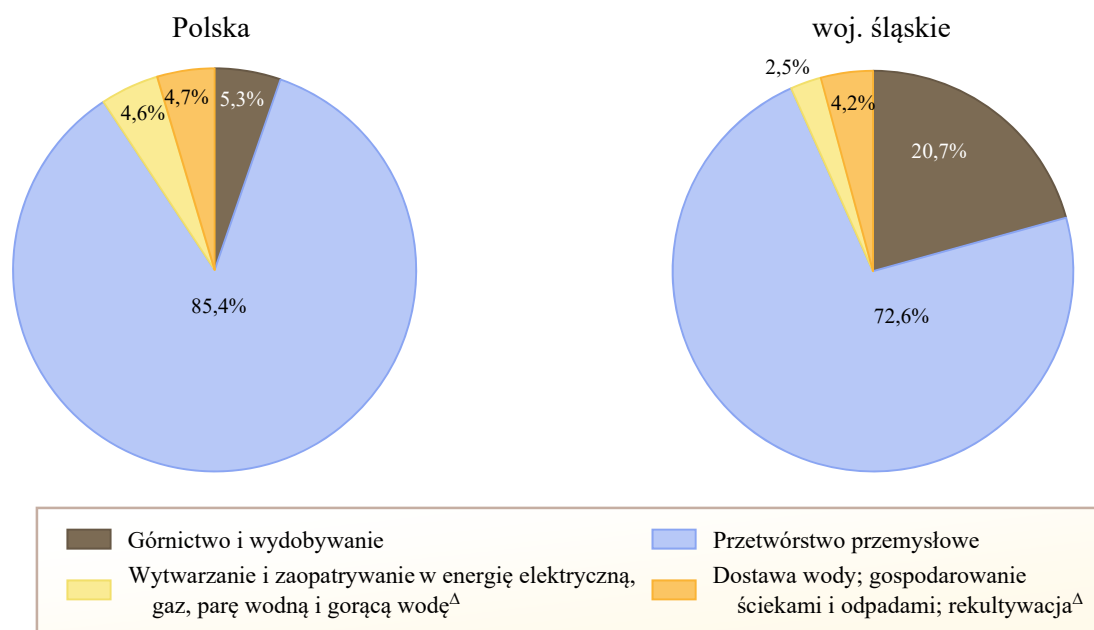
Wykres 44. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**
2010 = 100

W 2016 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 427,9 tys. osób, tj. wyższym o 0,3% w porównaniu z 2015 r. Wzrost przeciętnej liczby zatrudnionych o 3,8% odnotowano w przetwórstwie przemysłowym. W górnictwie i wydobywaniu, wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami

i odpadami; rekultywacji odnotowano spadek odpowiednio o: 9,8%, 4,0% i 0,1%.

Wykres 45. Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2016 r.

Wydajność pracy w przemyśle w 2016 r., mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, była wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem zarówno w województwie śląskim (o 5,3%), jak i w kraju (o 0,9%).

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
  - „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych.*
-

BUDOWNICTWO

W 2016 r. w województwie śląskim odnotowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego. Niższa niż przed rokiem była również wartość produkcji budowlano-montażowej. Odnotowano również spadek wydajności pracy w budownictwie, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

W 2016 r. w województwie śląskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 18532,0 mln zł i zmniejszyła się w porównaniu z 2015 r. o 5,2% (w kraju obniżyła się o 6,0%). Pod względem produkcji sprzedanej budownictwa województwo śląskie zajmowało drugie miejsce w kraju, po województwie mazowieckim. W 2016 r. udział

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

produkcji sprzedanej budownictwa w województwie wyniósł 10,8% produkcji budownictwa w kraju. Zarówno w województwie, jak i w kraju odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w 2016 r., w porównaniu z 2010 r., odpowiednio o: 8,0% i 6,6%.

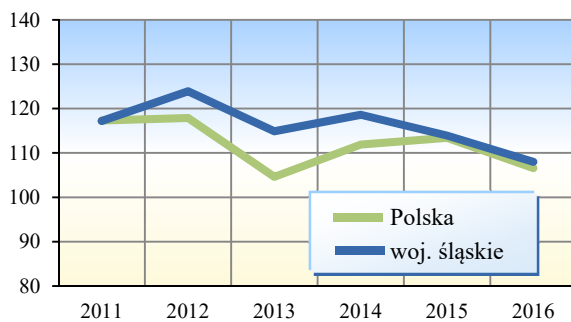
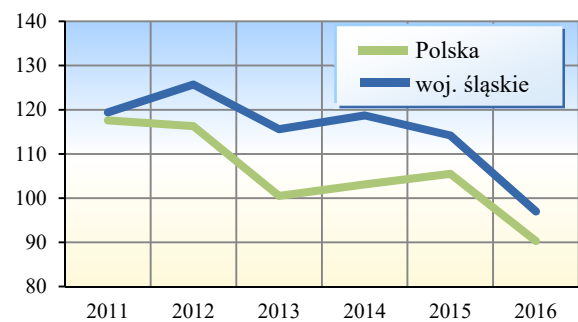
Tabl. 19. **Budownictwo**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	160403,9	181990,4	171042,0
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	51,5	47,8	43,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	442,8	386,0	383,4
WOJ. ŚLĄSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	17182,9	19556,9	18532,0
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	56,5	56,7	50,8
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	61,6	54,1	52,2

Tabl. 19. **Budownictwo (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
M. KATOWICE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	3565,7	3491,1	2910,0
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	53,0	58,2	50,9
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	11,9	8,8	8,2

W województwie śląskim produkcja budowlano-montażowa w 2016 r. wyniosła 9421,7 mln zł (50,8% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i obniżyła się o 15,1% w stosunku do zanotowanej w 2015 r.; w kraju odnotowano spadek produkcji budowlano-montażowej o 14,4%.

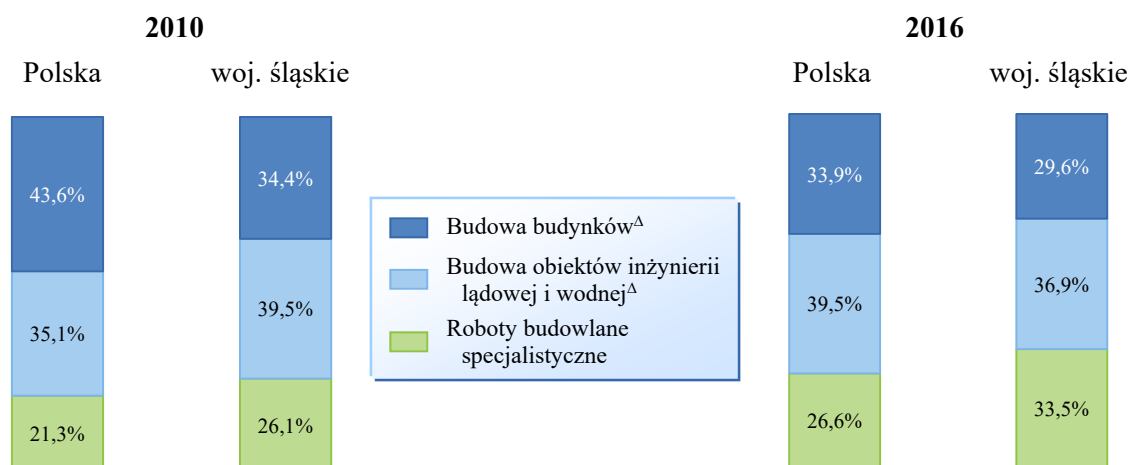
Wykres 46. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)**
2010 = 100Wykres 47. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)**
2010 = 100Tabl. 20. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie śląskim (ceny bieżące)**

Działy	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	103,2	97,2	97,3	96,2	79,7	84,6	82,8	84,9
Budowa budynków ^Δ	102,9	95,7	96,1	95,5	95,3	94,6	88,4	87,4
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	79,3	78,8	82,4	86,2	74,5	82,0	83,9	86,9
Roboty budowlane specjalistyczne	132,3	122,1	117,8	110,1	72,0	79,4	77,3	80,9

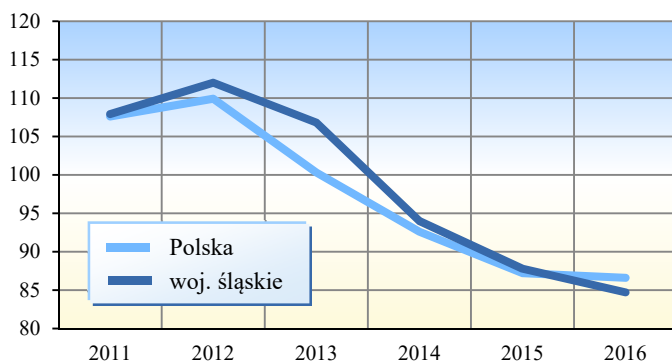
W 2016 r. spadek produkcji w skali roku odnotowano we wszystkich działach budownictwa. W największym stopniu wartość produkcji budowlano-montażowej obniżyła się w przedsiębiorstwach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 19,1%) oraz specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 13,1%). W 2016 r. w relacji do 2015 r. w strukturze produkcji budowlano-montażowej obniżył się udział przedsiębiorstw wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (o 1,7 p. proc. do 33,5%). Zwiększył się natomiast udział

przedsiębiorstw specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 0,9 p. proc. do 36,9%) oraz w budowie budynków (o 0,8 p. proc. do 29,6%).

Wykres 48. **Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007**

Wykres 49. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**
2010 = 100

Spadkowi produkcji sprzedanej budownictwa w 2016 r. w porównaniu z 2015 r. towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji o 3,5%. W kraju przeciętne zatrudnienie w budownictwie obniżyło się o 0,7%.

Wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego była niższa (w cenach bieżących) niż przed rokiem zarówno w województwie śląskim (o 1,8%), jak i w kraju (o 5,4%).

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
  - „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych.*

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie śląskim w 2016 r. były lepsze niż rok wcześniej. Wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania, mieszkań których budowę rozpoczęto oraz mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była mniejsza niż przed rokiem.

Rok 2016 był kolejnym rokiem wzrostu liczby mieszkań oddanych do użytkowania w województwie śląskim po spadku w 2014 r. W 2016 r. oddano do użytkowania 11020 mieszkań, tj. o 8,6% więcej niż przed rokiem i o 8,0% więcej niż w 2010 r. W kraju odnotowano wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania o 10,6% w odniesieniu do roku poprzedniego i o 20,2% w porównaniu z 2010 r.

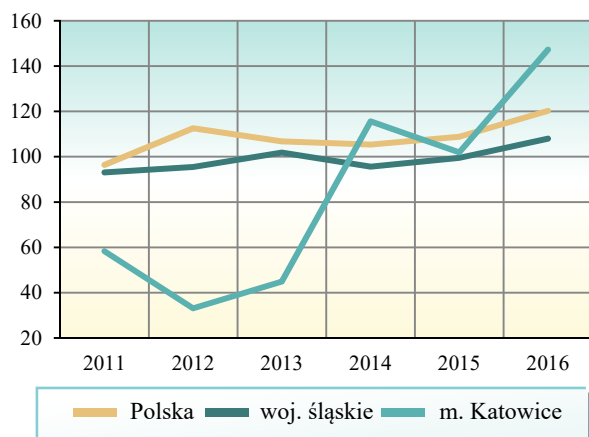
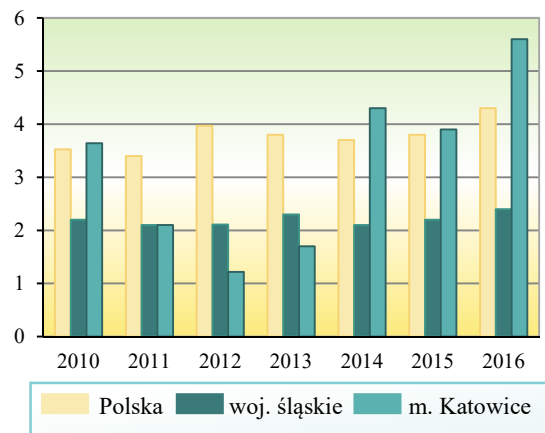
Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

Tabl. 21. **Budownictwo mieszkaniowe**

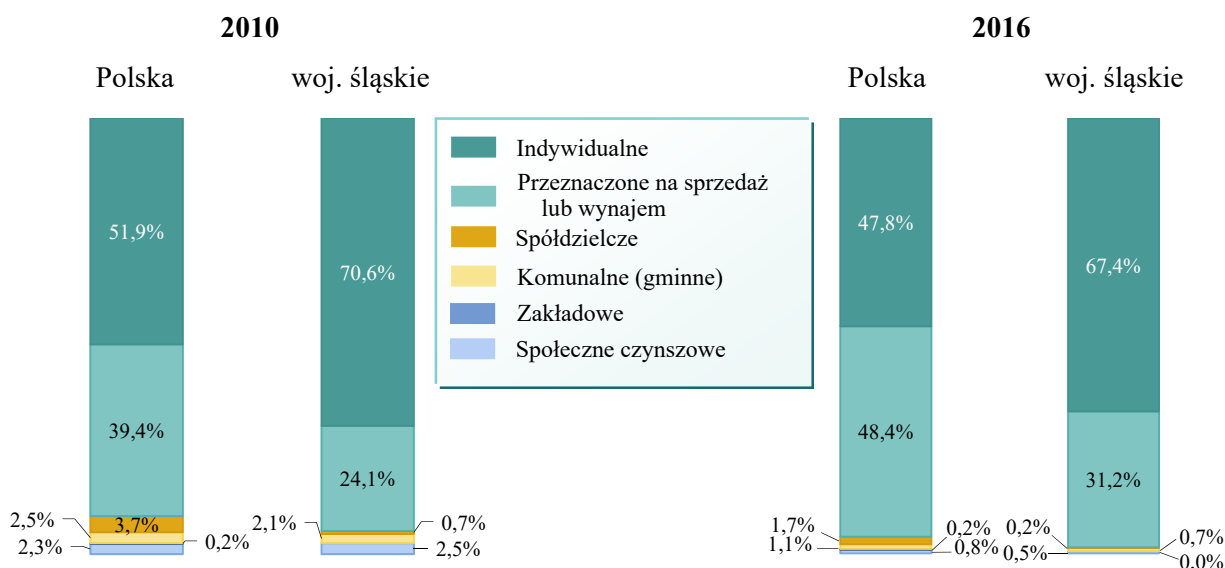
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,5	3,8	4,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	106,1	99,8	94,5
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności	4,5	4,9	5,5
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,1	4,4	4,5
WOJ. ŚLĄSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	2,2	2,2	2,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	127,1	119,8	116,4
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności	3,0	3,0	3,3
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	2,6	2,4	2,9
M. KATOWICE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,6	3,9	5,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	79,1	63,2	66,0
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności	3,2	6,3	5,4
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	5,3	4,5	6,0

Wykres 50. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**

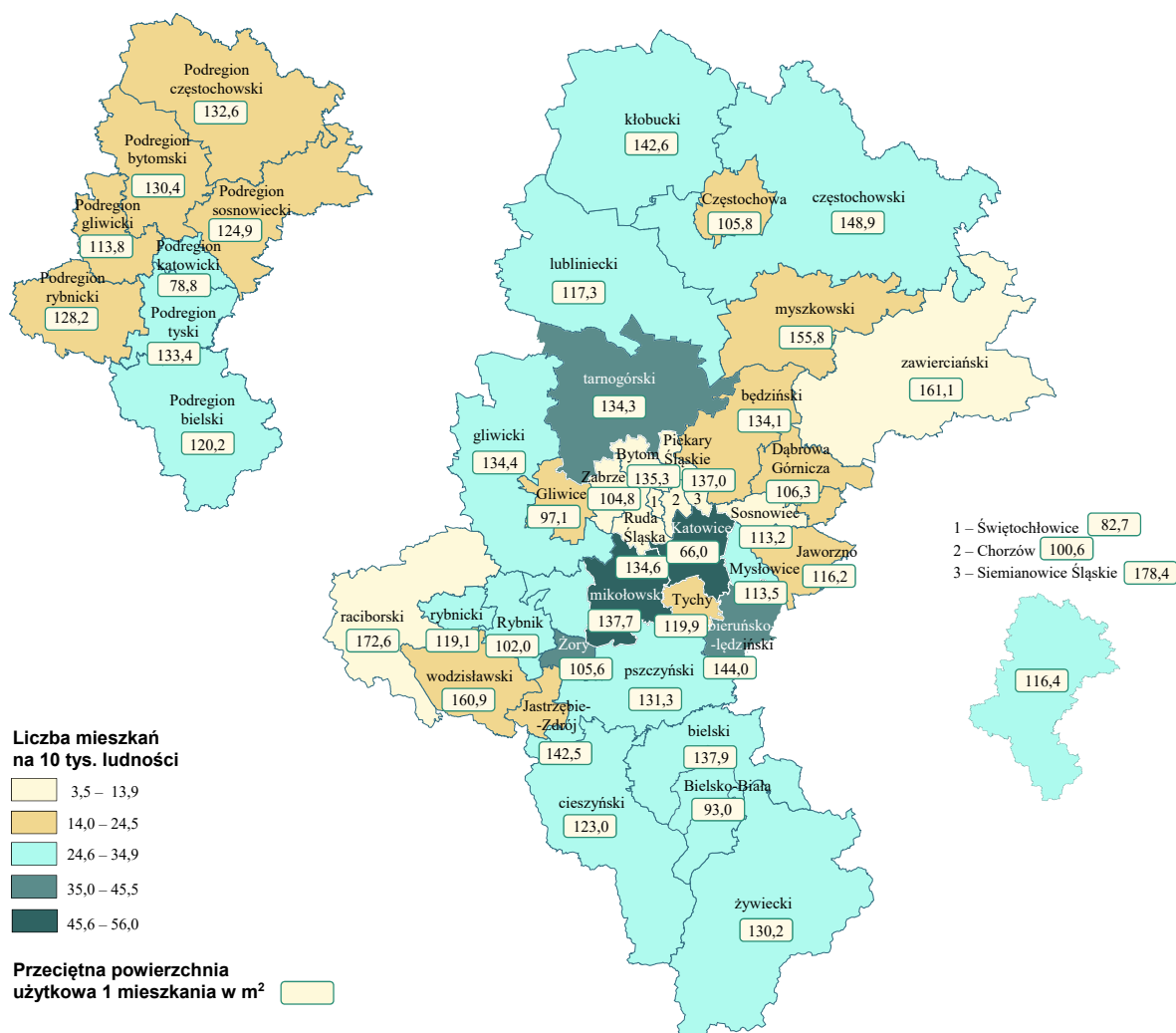
2010 = 100

Wykres 51. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

Wzrost liczby oddanych mieszkań w województwie odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 32,5%) i w budownictwie indywidualnym (o 2,2%). Mniej mieszkań w porównaniu z rokiem poprzednim przekazano do użytkowania w budownictwie spółdzielczym (o 68,7%), komunalnym (o 43,7%) i społecznym czynszowym (o 30,1%). W strukturze mieszkań oddanych do użytkowania, w porównaniu z 2015 r., zwiększył się udział mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 5,7 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział mieszkań budownictwa indywidualnego (o 4,2 p. proc.), komunalnego i spółdzielczego (po 0,6 p. proc.) oraz budownictwa społecznego czynszowego (o 0,3 p. proc.).

Wykres 52. **Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

Wykres 53. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2016 r.

Tabl. 22. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie śląskim

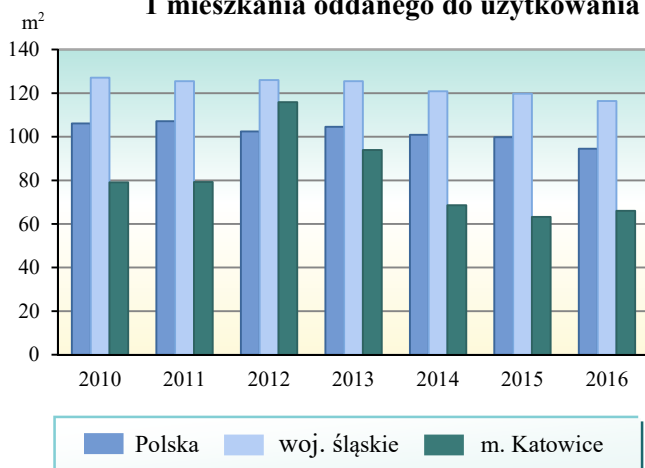
Formy budownictwa	2015				2016			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2014 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2015 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	10152	100,0	104,1	119,8	11020	100,0	108,6	116,4
Indywidualne	7265	71,6	106,3	141,8	7426	67,4	102,2	140,8
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2589	25,5	98,1	66,2	3431	31,2	132,5	66,3
Spółdzielcze	80	0,8	333,3	68,4	25	0,2	31,3	57,0
Komunalne (gminne)	135	1,3	75,0	35,4	76	0,7	56,3	47,2
Zakładowe	–	–	x	–	4	0,0	x	234,5
Spółeczne czynszowe	83	0,8	150,9	48,5	58	0,5	69,9	56,7

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie śląskim w 2016 r. wyniosła 116,4 m² i należała do największych w kraju (2. lokata po województwie opolskim); była jednocześnie większa od przeciętnej krajowej o 21,9 m².

W stosunku do roku poprzedniego odnotowano spadek przeciętnej powierzchni użytkowej o 3,4 m² (w kraju spadek o 5,3 m²), a w porównaniu z 2010 r. przeciętna powierzchnia była mniejsza o 10,7 m² (w kraju o 11,6 m²).

Wykres 54. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

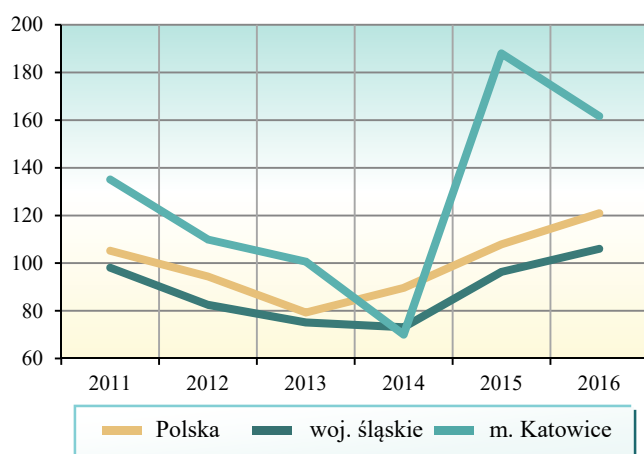

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w budownictwie indywidualnym wyniosła 140,8 m², a w budownictwie komunalnym 47,2 m².

Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny województwa według powiatów, najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania w: Katowicach (15,2% ogółu mieszkań oddanych w województwie), Bielsku-Białej i powiecie cieszyńskim (po 5,0%) oraz w powiecie bielskim i tarnogórskim (po 4,6%), a najmniej w: Siemianowicach Śląskich (0,2%),

Piekarach Śląskich (0,3%) i Bytomiu (0,5%). Więcej mieszkań niż przed rokiem oddano do użytkowania w dwudziestu jeden powiatach. Największy wzrost odnotowano w: Częstochowie (o 53,6%), Mysłowicach (o 48,3%), Katowicach (44,5%), Sosnowcu (o 42,2%), Jaworznie (o 37,4%) i Gliwicach (o 35,5%). Mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej wybudowano w 2016 r. w: Siemianowicach Śląskich (178,4 m²), powiecie raciborskim (172,6 m²), zawierciańskim (161,1 m²), wodzisławskim (160,9 m²), myszkowskim (155,8 m²), częstochowskim (148,9 m²) i bieruńsko-lędzińskim (144,0 m²), gdzie przeważało budownictwo indywidualne. Najmniejszą przeciętną powierzchnię użytkową posiadały mieszkania oddane w: Katowicach (66,0 m²), Świętochłowicach (82,7 m²), Bielsku-Białej (93,0 m²) i Gliwicach (97,1 m²), gdzie duży udział miało budownictwo przeznaczone na sprzedaż lub wynajem (w Katowicach, Świętochłowicach czy Gliwicach).

Wykres 55. **Dynamika liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym 2010 = 100**

W 2016 r. w województwie śląskim wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na budowę 14963 mieszkań, tj. o 10,1% więcej niż rok wcześniej i o 6,0% więcej niż w 2010 r. (w kraju wzrost odpowiednio o 12,0% i o 20,9%).

W skali roku wzrost liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym odnotowano

prawie we wszystkich formach budownictwa mieszkalnego, przy czym największy w budownictwie społecznym czynszowym (o 22,2%) i przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 21,5%). W budownictwie spółdzielczym liczba ta była mniejsza o 30,8%.

Jednocześnie, podobnie jak w poprzednich latach, pozwolenia na budowę największej liczby mieszkań wydano inwestorom indywidualnym (62,9% ogółu mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia) i budującym na sprzedaż lub wynajem (33,5%).

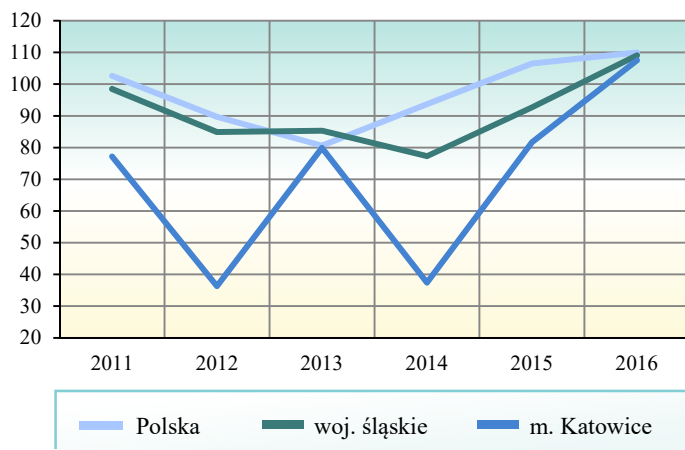
Tabl. 23. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie śląskim**

Formy budownictwa	2015			2016		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2014 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2015 = 100
O g ó ł e m	13591	100,0	131,8	14963	100,0	110,1
Indywidualne	8981	66,1	119,7	9406	62,9	104,7
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	4129	30,4	154,6	5017	33,5	121,5
Spółdzielcze	39	0,3	134,5	27	0,2	69,2
Komunalne (gminne)	253	1,9	308,5	282	1,9	111,5
Spoleczne czynszowe	189	1,4	590,6	231	1,5	122,2

Większą niż przed rokiem liczbę mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym odnotowano w dwudziestu pięciu powiatach województwa, w tym w trzynastu miastach na prawach powiatu. Największy wzrost miał miejsce w Rudzie Śląskiej (ponad 2-krotny) oraz w Tychach (prawie 2-krotny). Wzrost o ponad 50% odnotowano w: Świętochłowicach (o 80,7%), Piekarach Śląskich (o 79,7%) i powiecie myszkowskim (o 53,2%). Największy spadek miał miejsce w: powiecie wodzisławskim (o 18,7%), lublinieckim (o 17,4%), Bytomiu (o 16,6%), powiecie zawierciańskim (o 14,4%) i Katowicach (o 14,0%).

W 2016 r. w województwie śląskim rozpoczęto budowę 13022 mieszkań, tj. o 17,7% więcej niż w 2015 r. (w kraju wzrost o 3,3%). W porównaniu z 2010 r. odnotowano wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto o 9,1% (w kraju wzrost o 10,0%).

Wykres 56. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2010 = 100

W budownictwie indywidualnym rozpoczęto budowę 7985 mieszkań, tj. o 4,0% więcej niż rok wcześniej, a w przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem 4149, tj. o 29,3% więcej niż w 2015 r. Największy wzrost w porównaniu z ub. rokiem zanotowano w budownictwie komunalnym, prawie 6-krotny – rozpoczęto budowę 736 mieszkań.

W odniesieniu do 2015 r. w dwudziestu trzech powiatach odnotowano wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto, w tym prawie 3,5-krotny w Żorach, ponad 2,5-krotny w Tychach i 2-krotny w Świętochłowicach. Znaczący wzrost rozpoczętych budów miał miejsce również

w: Siemianowicach Śląskich (o 54,0%), Chorzowie (o 38,7%), powiecie pszczyńskim i myszkowskim o 38,7% i 36,7%. Najwięcej mieszkań zaczęto budować w 2016 r. w: Katowicach (13,8% ogółu rozpoczętych inwestycji), powiecie bielskim (6,3%), Żorach (6,2%), Gliwicach (6,0%) i Bielsku-Białej (5,4%), a najmniej w Piekarach Śląskich (0,3%), Bytomiu (0,5%), Siemianowicach Śląskich (0,7%), Jastrzębiu Zdroju (0,8%) oraz powiecie raciborskim (0,9%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
  - „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
  - „Budownictwo mieszkaniowe w województwie śląskim” – opracowanie sygnalne dostępne co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych.
-

RYNEK WEWNĘTRZNY

W województwie śląskim w 2016 r. miał miejsce wzrost wartości sprzedaży detalicznej w odniesieniu do 2015 r. Obniżyła się natomiast sprzedaż hurtowa towarów zarówno w przedsiębiorstwach handlowych, jak i hurtowych.

Wartość sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2016 r. zwiększyła się w odniesieniu do poprzedniego roku o 8,1% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 4,0% wyższym niż w 2015 r.), wzrost sprzedaży odnotowano w większości grup przedsiębiorstw. W porównaniu z 2010 r. w województwie odnotowano wzrost sprzedaży detalicznej o 21,0%.

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

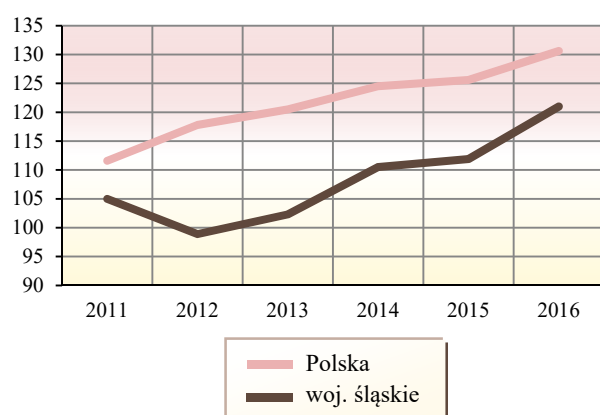
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	105,5	100,9	104,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	107,9	108,4	107,1
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	89,7	96,8
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,2	102,3	107,2
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	113,6	109,3	103,6
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,2	106,3	110,7
Tekstylia, odzież, obuwie	113,1	108,2	111,5
Meble, RTV, AGD	123,0	104,3	108,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	83,6	115,9	105,4
Pozostałe	95,9	87,7	91,7
WOJ. ŚLĄSKIE			
O g ó ł e m	98,5	101,3	108,1
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	103,3	104,7	113,6
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	136,4	84,4	112,7
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	100,7	103,3	101,9
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	86,1	103,7	107,7

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
WOJ. ŚLĄSKIE (dok.)			
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	115,4	99,5	136,1
Tekstylna, odzież, obuwie	106,1	110,4	51,9
Meble, RTV, AGD	101,6	103,8	115,2
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	87,8	139,8	129,0
Pozostałe	81,5	84,9	100,6

^a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 79.

Wykres 57. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

W województwie śląskim w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2016 r., w porównaniu z analogicznymi okresami 2015 r., odnotowano wzrost sprzedaży detalicznej ogółem. W 2016 r. wyższą sprzedaż niż w roku poprzednim odnotowano m.in. w przedsiębiorstwach grupowanych w kategoriach: farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny (o 36,1%), prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 29,0%), meble, RTV, AGD (o 15,2%), pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 13,6%),

paliwa stałe, ciekłe i gazowe (o 12,7%), pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (o 7,7%) oraz żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 1,9%). Spadek sprzedaży detalicznej odnotowano jedynie w grupie tekstylna, odzież, obuwie (o 48,1%).

Największy udział w sprzedaży detalicznej w 2016 r. miały przedsiębiorstwa: zajmujące się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (29,1% wobec 30,9% w 2015 r.), prowadzące sprzedaż pojazdów samochodowych, motocykli, części (18,5% wobec 17,7% w 2015 r.), prasy, książek, pozostałej sprzedaży w wyspecjalizowanych sklepach (10,9% wobec 9,2% w 2015 r.) oraz należące do grupy pozostałe (11,5% wobec 12,3% w 2015 r.).

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie śląskim** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	102,4	100,9	100,8	101,3	103,3	106,5	107,6	108,1
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	92,5	98,0	99,9	104,7	112,9	116,4	116,6	113,6
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	97,0	93,4	87,7	84,4	89,0	100,8	107,2	112,7

^a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 79.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie śląskim (dok.)**

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	104,8	101,8	103,1	103,3	98,9	101,1	102,1	101,9
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	99,1	95,9	102,5	103,7	88,5	100,0	105,6	107,7
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	107,9	104,3	97,3	99,5	116,0	118,3	124,1	136,1
Tekstylia, odzież, obuwie	104,9	109,0	111,4	110,4	128,1	128,1	52,3	51,9
Meble, RTV, AGD	110,0	106,5	105,3	103,8	115,0	119,0	118,4	115,2
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	154,8	147,8	138,1	139,8	99,1	95,7	134,4	129,0
Pozostałe	87,7	84,0	86,6	84,9	96,0	98,8	97,7	100,6

^a Patrz notka *a* do tabl. 24 na str. 79.

W 2016 r. sprzedaż hurtowa towarów (w cenach bieżących) w województwie śląskim w jednostkach handlowych była o 2,5% niższa niż przed rokiem. Spadek sprzedaży o 4,7% odnotowano również w przedsiębiorstwach hurtowych. W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych wzrosła o 6,0%, w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe – o 3,4%. W skali roku w województwie w przedsiębiorstwach hurtowych zmniejszyła się wartość sprzedaży hurtowej m.in.: kosmetyków i wyrobów farmaceutycznych (o 49,1%), realizowanej na zlecenie (o 5,4%), półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego oraz złomu (o 1,5%). Odnotowano natomiast wzrost sprzedaży m.in.: płodów rolnych i żywych zwierząt (o 59,3%), narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej, maszyn, sprzętu i dodatkowego wyposażenia (o 42,5%), żywności (o 9,1%), wyrobów włókienniczych, odzieży i obuwia (o 8,3%) oraz AGD, RTV, artykułów użytku domowego (o 6,6%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał.

WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

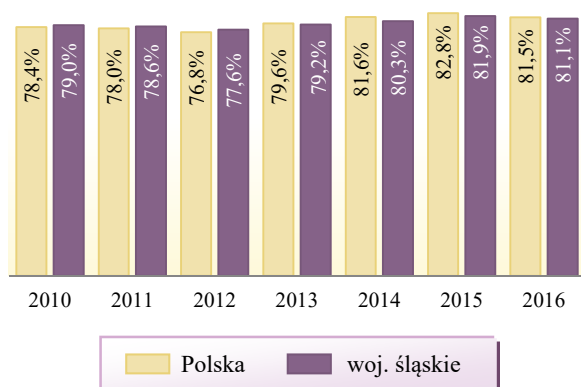
Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw w 2016 r. były wyższe od uzyskanych w 2015 r. (z wyjątkiem wyniku na pozostałej działalności operacyjnej). Odnotowano poprawę podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych.

Wyniki finansowe uzyskane w 2016 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie śląskim były bardziej korzystne niż w poprzednim roku, z wyjątkiem wyniku na pozostałej działalności operacyjnej, który był niższy niż w 2015 r. W odniesieniu do 2010 r. odnotowano pogorszenie wyników finansowych, z wyjątkiem wyniku na pozostałej działalności operacyjnej.

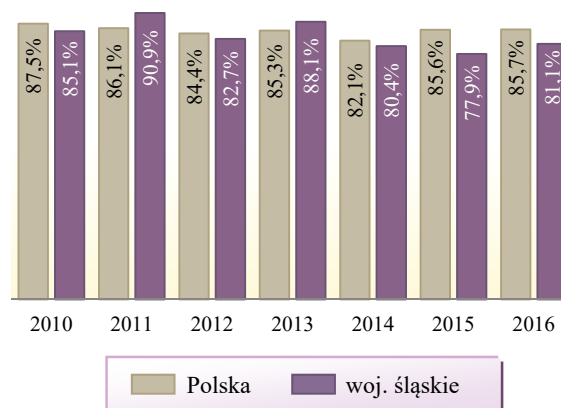
W kraju w 2016 r. wynik finansowy na sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wyniki finansowe brutto i netto były wyższe niż przed rokiem.

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1047).

Wykres 58. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wykres 59. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

Zysk netto w 2016 r. wykazało 81,1% badanych przedsiębiorstw województwa śląskiego, tj. o 0,8 p. proc. mniej niż przed rokiem, ale o 2,1 p. proc. więcej niż w 2010 r. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności wyniósł 81,1% i był o 3,2 p. proc. wyższy niż w 2015 r., natomiast o 4,0 p. proc. niższy niż w 2010 r.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

W 2016 r. przychody z całokształtu działalności podmiotów objętych badaniem ukształtowały się na poziomie 306025,7 mln zł, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 294153,1 mln zł. W odniesieniu do 2015 r. przychody z całokształtu działalności były wyższe o 4,3%, natomiast koszty uzyskania tych przychodów wzrosły o 2,8%.

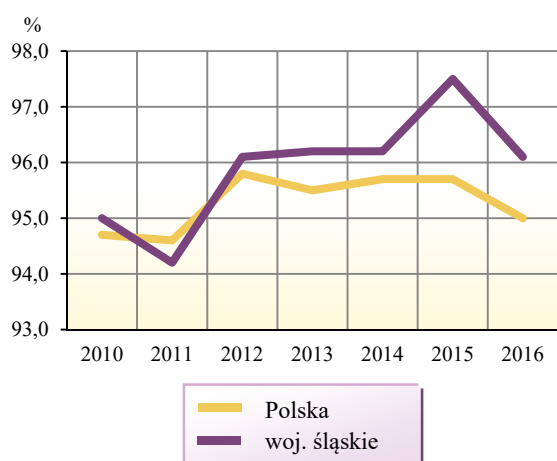
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w województwie śląskim osiągnęły poziom 293553,3 mln zł i w skali roku wzrosły o 4,0%, a koszty własne tej działalności wyniosły 281720,5 mln zł, tj. o 3,3% więcej w porównaniu z 2015 r. Wynik

finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ukształtował się na poziomie 11832,8 mln zł i był o 23,8% wyższy niż przed rokiem. Wynik na pozostałej działalności operacyjnej wyniósł 918,9 mln zł i w porównaniu z 2015 r. obniżył się o 43,1%, a wynik na operacjach finansowych wyniósł minus 879,1 mln zł wobec minus 3821,5 mln zł przed rokiem. Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 11872,7 mln zł, tj. o 62,6% wyższą niż w 2015 r., a wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 9926,9 mln zł i był o 82,2% wyższy od wyniku osiągniętego rok wcześniej.

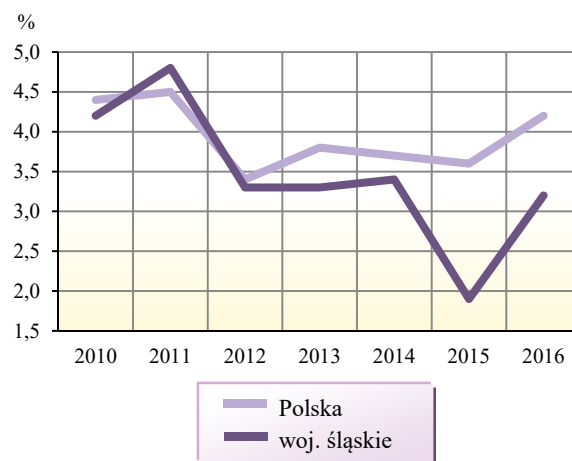
Wyniki finansowe:

- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a od 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.*

Wykres 60. Wskaźnik poziomu kosztów

Wykres 61. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

W 2016 r. w badanych przedsiębiorstwach odnotowano poprawę podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych w porównaniu z 2015 r. Wyższe były wskaźniki: rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (o 0,6 p. proc.), rentowności obrotu brutto (o 1,4 p. proc.) i rentowności obrotu netto (o 1,3 p. proc.) oraz wskaźniki płynności finansowej I stopnia (o 2,5 p. proc.) i II stopnia (o 7,0 p. proc.), niższy był natomiast wskaźnik poziomu kosztów (o 1,4 p. proc.). W porównaniu z 2010 r. podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe pogorszyły się.

W kraju, w odniesieniu do 2015 r., wzrosły wskaźniki: rentowności ze sprzedaży

produktów, towarów i materiałów (o 0,5 p. proc.), rentowności obrotu brutto i netto (odpowiednio o: 0,7 p. proc. i 0,6 p. proc.) oraz wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia (odpowiednio o: 0,5 p. proc. i 1,0 p. proc.). Obniżył się natomiast wskaźnik poziomu kosztów (o 0,7 p. proc.).

Tabl. 26. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	95,7	95,0
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	4,5	5,0
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	4,3	5,0
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	3,6	4,2
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	39,7	38,3	38,8
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia ..	105,5	101,0	102,0
WOJ. ŚLĄSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	95,0	97,5	96,1
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	3,4	4,0
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,0	2,5	3,9
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,2	1,9	3,2
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	39,0	31,8	34,3
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia ..	103,5	91,7	98,7

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

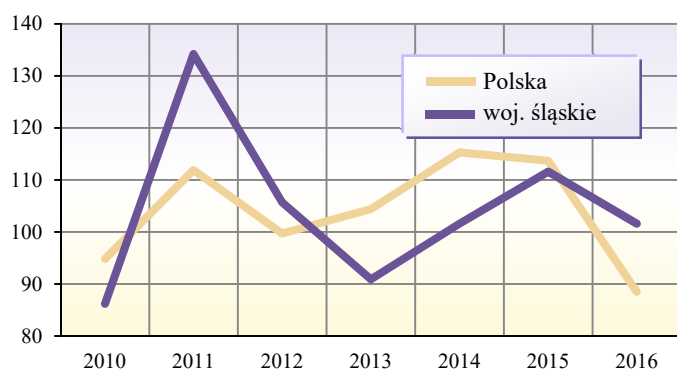
- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
  - „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych lokalnych.*

NAKLADY INWESTYCYJNE

Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw w województwie śląskim w 2016 r. były wyższe niż przed rokiem. W porównaniu z 2015 r. rozpoczęto realizację większej liczby nowych inwestycji o wyższej łącznej wartości kosztorysowej.

Wykres 62. **Dynamika nakładów inwestycyjnych**
(ceny bieżące)

Rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących (w cenach bieżących), poniesione w 2016 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa śląskiego, wyniosły 14660,2 mln zł i były wyższe zarówno od notowanych w 2015 r., jak i w 2010 r. odpowiednio o: 1,6% i 48,5%. W kraju wartość nakładów inwestycyjnych w 2016 r. zmniejszyła się w porównaniu

z 2015 r. (o 11,5%), natomiast w odniesieniu do 2010 r. wzrosła o 35,4%.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Tabl. 27. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	89236,8	136474,6	120825,1
w tym – w % nakłady na:			
Budynki i budowle	42,1	39,3	35,3
Zakupy	56,8	59,4	63,4
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	45,5	46,4	51,0
środków transportu	11,3	13,0	12,4
WOJ. ŚLĄSKIE			
O g ó ł e m w mln zł	9872,7	14432,0	14660,2
w tym – w % nakłady na:			
Budynki i budowle	39,1	35,5	33,0
Zakupy	60,3	63,7	66,0
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi.....	53,5	56,1	59,3
środków transportu	6,8	7,6	6,7

W 2016 r. w województwie śląskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa na budynki i budowle przeznaczono 4832,4 mln zł, tj. mniej niż w 2015 r. (o 5,7%), natomiast więcej niż w 2010 r. (o 25,2%). Wydatki na maszyny, urządzenia techniczne

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.*

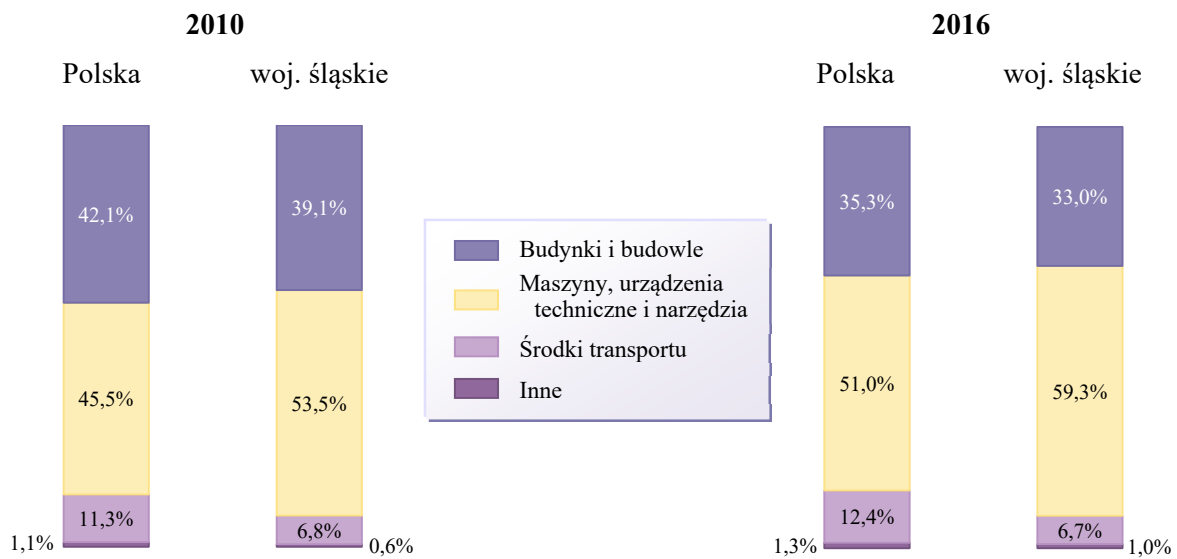
Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

i narzędzia wyniosły 8697,4 mln zł, tj. więcej niż przed rokiem i w 2010 r. odpowiednio o: 7,4% i 64,7%, a na środki transportu – 980,9 mln zł, tj. mniej niż w 2015 r. (o 10,2%), natomiast więcej niż w 2010 r. (o 45,9%). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła poziom 9678,3 mln zł i wzrosła zarówno w odniesieniu do poprzedniego roku (o 5,3%), jak i w porównaniu z 2010 r. (o 62,6%). Udział tych zakupów w nakładach ogółem wyniósł 66,0% i wzrósł zarówno w stosunku do 2015 r., jak i w odniesieniu do 2010 r. odpowiednio o: 2,3 p. proc. i 5,7 p. proc.

Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2016 r. w porównaniu z 2015 r. wzrosła w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (o 38,6%), budownictwo (o 35,5%),

zakwaterowanie i gastronomia (o 28,5%), informacja i komunikacja (o 27,4%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 24,6%), obsługa rynku nieruchomości (o 19,7%), działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 15,0%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 11,7%). Spadek nakładów inwestycyjnych w skali roku odnotowano w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa (o 40,9%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 36,8%), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 20,5%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 9,1%), górnictwo i wydobywanie (o 5,9%) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 4,8%).

W 2016 r. w województwie śląskim inwestorzy rozpoczęli realizację 5568 nowych inwestycji (środków trwałych w budowie) o łącznej wartości kosztorysowej 4998,6 mln zł (w roku poprzednim rozpoczęto 5254 nowe inwestycje o łącznej wartości kosztorysowej 4067,5 mln zł, a w 2010 r. – 9693 nowe inwestycje o łącznej wartości kosztorysowej 7816,0 mln zł). W kraju liczba rozpoczętych inwestycji wzrosła zarówno w skali roku (o 4,6%), jak i w odniesieniu do 2010 r. (o 50,8%), podobnie jak ich wartość kosztorysowa, która była o 17,8% wyższa niż przed rokiem i o 19,6% wyższa niż w 2010 r.

Wykres 63. **Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (ceny bieżące)**

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

TURYSTYKA

W województwie śląskim w 2016 r., w porównaniu z danymi sprzed roku, odnotowano spadek liczby turystycznych obiektów noclegowych oraz liczby miejsc noclegowych, którymi one dysponowały (wg stanu w końcu lipca). W 2016 r., w porównaniu z 2015 r., zwiększyła się liczba turystów korzystających z noclegów oraz zwiększyła się liczba udzielonych noclegów. Wzrósł także stopień wykorzystania miejsc noclegowych i pokoi.

Rok 2016 był drugim z kolei, w którym wystąpił spadek liczby turystycznych obiektów noclegowych (wg stanu w końcu lipca), po odnotowanym wzroście liczby turystycznych obiektów noclegowych w latach 2013-2014 w skali roku.

Według stanu w końcu lipca 2016 r. w województwie śląskim czynnych było 608 turystycznych obiektów noclegowych, tj. o 3,9% mniej niż w końcu lipca 2015 r. i o 6,2% mniej niż w końcu lipca 2010 r. W kraju

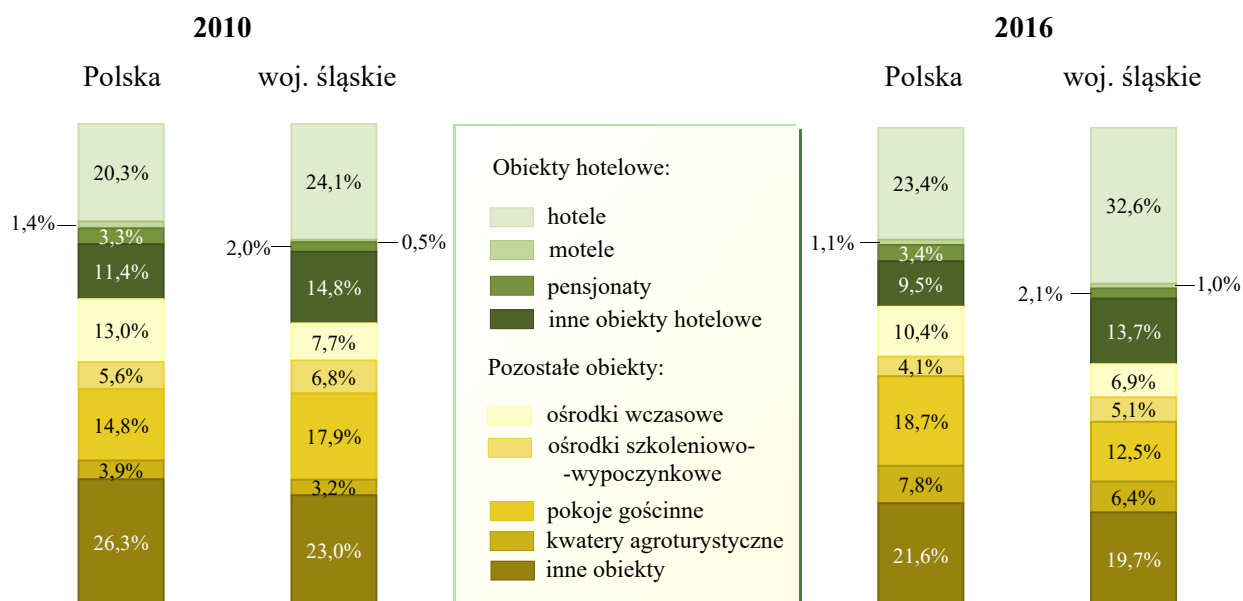
*Pojęcie **turystyka** – zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki – obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.*

Począwszy od danych za 2016 r. w statystyce dotyczącej turystycznej bazy noclegowej wprowadzono metodę imputacji danych dla jednostek zobowiązanych do złożenia sprawozdania na formularzu KT-1, które odmówiły udziału w badaniu. W celu zachowania porównywalności szeregów czasowych, dane opisane w niniejszym raporcie przygotowano bez imputacji, a zestawienie danych z uwzględnieniem imputacji za 2016 r. znajduje się w jednej kolumnie tablicy 28.

liczba turystycznych obiektów noclegowych wyniosła 10125 i zwiększyła się w skali roku o 1,0% oraz w relacji do końca lipca 2010 r. o 14,3%.

Wśród turystycznych obiektów noclegowych w końcu lipca 2016 r. obiekty hotelowe stanowiły 49,3%, a pozostałe obiekty – 50,7%. W porównaniu z końcem lipca 2015 r. zmniejszyła się zarówno liczba obiektów hotelowych, jak i liczba pozostałych obiektów odpowiednio o: 2,0% i 5,8%.

Wykres 64. **Struktura turystycznych obiektów noclegowych według rodzajów obiektów**
Stan w dniu 31 VII

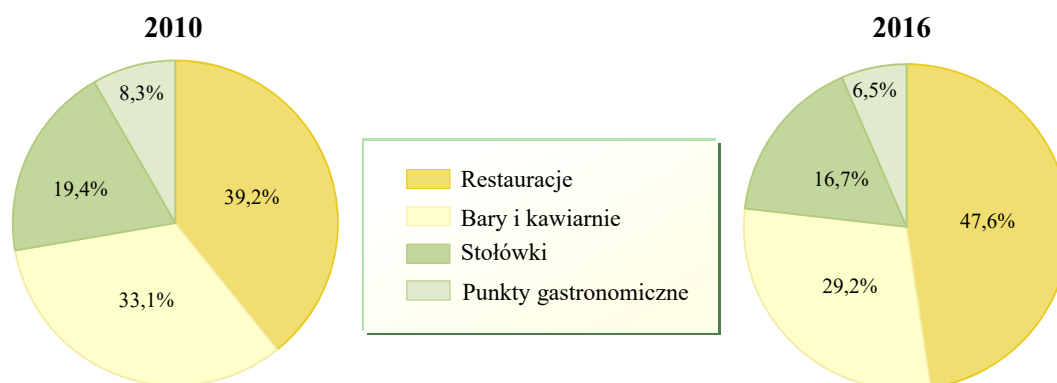

Do dyspozycji turystów w turystycznych obiektach noclegowych pozostawało 551 placówek gastronomicznych, tj. o 0,7% mniej niż w końcu lipca 2015 r. i o 12,5% mniej niż w końcu lipca 2010 r.

Według stanu w końcu lipca 2016 r. w turystycznych obiektach noclegowych województwa czynnych było: 262 restauracje, 161 barów i kawiarni, 92 stołówki i 36 punktów gastronomicznych. W skali roku zwiększyła się liczba restauracji (o 7) i punktów gastronomicznych (o 7), natomiast ubyło barów i kawiarni (o 10) oraz stołówek (o 8).

Wykres 65. **Struktura placówek gastronomicznych według rodzajów w województwie śląskim**
Stan w dniu 31 VII

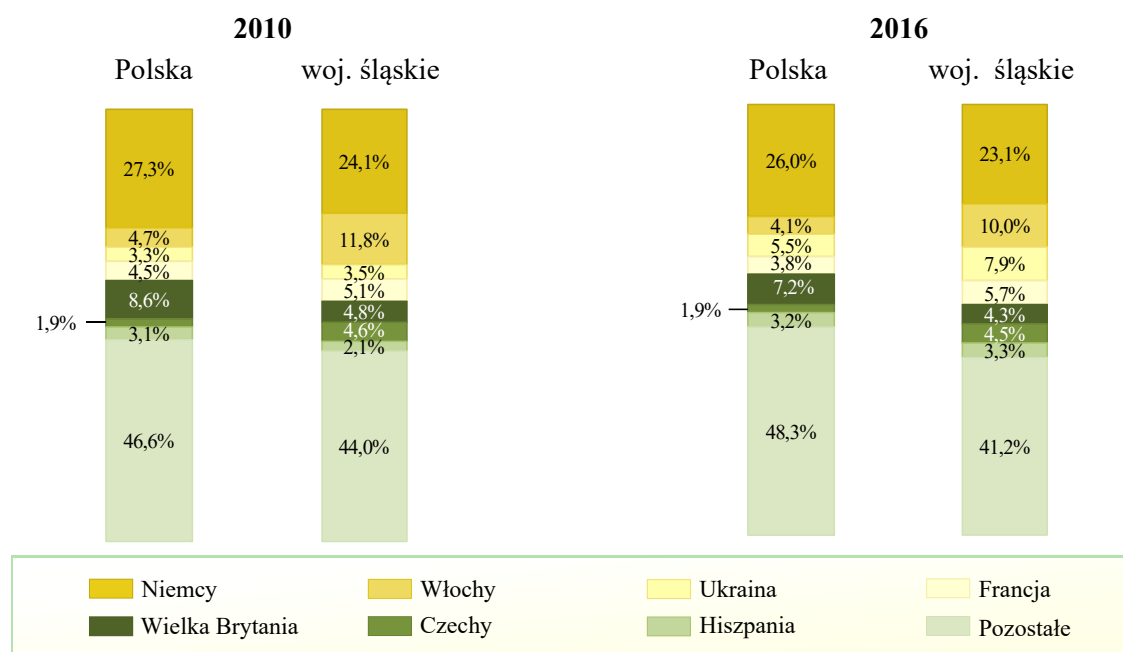
Według stanu w końcu lipca 2016 r. turystyczne obiekty noclegowe dysponowały 44,8 tys. miejsc noclegowych, tj. o 2,4% mniej niż w końcu lipca 2015 r., ale o 2,3% więcej niż w końcu lipca 2010 r. W kraju liczba miejsc noclegowych wyniosła 724,0 tys. i zwiększyła się w skali roku o 1,9% oraz w relacji do końca lipca 2010 r. o 12,7%.

Obiekty hotelowe w końcu lipca 2016 r. dysponowały 26,8 tys. miejsc noclegowych, a pozostałe obiekty – 18,0 tys. W porównaniu z końcem lipca 2015 r. wzrosła liczba miejsc noclegowych w obiektach hotelowych (o 0,3%), natomiast zmniejszyła się liczba miejsc noclegowych w pozostałych obiektach (o 6,2%).

Rok 2016 był trzecim z kolei, w którym wystąpił wzrost liczby korzystających z turystycznych obiektów noclegowych, po odnotowanym spadku w latach 2012-2013 w skali roku. W 2016 r. liczba osób korzystających z turystycznych obiektów noclegowych wyniosła 2317,0 tys. i była o 7,9% wyższa niż w 2015 r. oraz o 24,9% wyższa niż w 2010 r. W kraju liczba turystów korzystających z turystycznych obiektów noclegowych wyniosła 28920,9 tys. i zwiększyła się zarówno w skali roku, jak i w relacji do 2010 r. (odpowiednio o: 7,3% i 38,2%).

Spośród korzystających z turystycznych obiektów noclegowych turyści krajowi stanowili 84,8%, natomiast turyści zagraniczni – 15,2%. W skali roku zwiększyła się zarówno liczba turystów krajowych, jak i zagranicznych korzystających z turystycznych obiektów noclegowych odpowiednio o: 8,0 % i 7,2%.

Z obiektów hotelowych skorzystało 1760,9 tys. turystów (o 8,7% więcej niż w 2015 r.), a z pozostałych obiektów – 556,0 tys. osób (o 5,4% więcej). Liczba turystów zagranicznych korzystających zarówno z obiektów hotelowych, jak i z pozostałych obiektów wzrosła odpowiednio o: 5,6% i 30,3%.

Wykres 66. **Struktura turystów zagranicznych korzystających z noclegów według kraju stałego zamieszkania**

Rok 2016 był trzecim z kolei, w którym wystąpił wzrost liczby udzielonych noclegów, po odnotowanym spadku w latach 2011-2013 w skali roku. Liczba udzielonych noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w 2016 r. wyniosła 5266,8 tys. (przed rokiem – 4945,7 tys., a w 2010 r. – 4794,3 tys.). W kraju udzielono 76763,3 tys. noclegów, tj. o 7,8% więcej niż przed rokiem oraz o 33,9% więcej niż w 2010 r.

Liczba noclegów udzielonych turystom krajowym i zagranicznym w 2016 r. wyniosła odpowiednio: 4498,6 tys. i 768,2 tys. W skali roku zwiększyła się zarówno liczba noclegów udzielonych turystom krajowym, jak i zagranicznym odpowiednio o: 5,0% i 16,0%.

W obiektach hotelowych w 2016 r. udzielono 3358,4 tys. noclegów (o 10,4% więcej niż przed rokiem), a w pozostałych obiektach – 1908,4 tys. (o 0,3% więcej).

Tabl. 28. **Wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych**

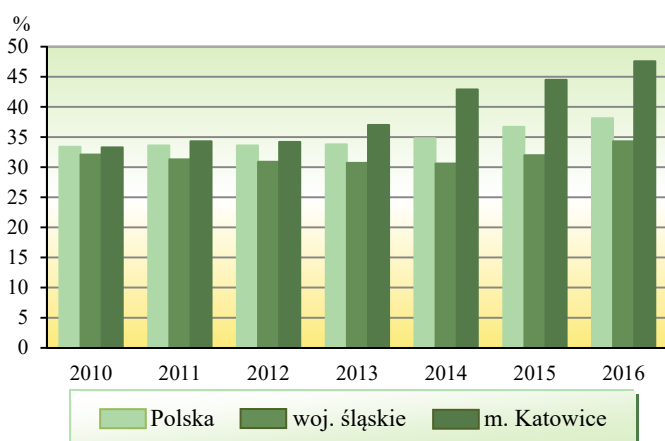
Wyszczególnienie	2010	2015	2016	
		dane bez uwzględnienia imputacji	dane z uwzględnieniem imputacji	
POLSKA				
Korzystający z noclegów na 1 turystyczny obiekt noclegowy	2362,0	2687,8	2856,4	2865,0
Udzielone noclegi na 1 turystyczny obiekt noclegowy	6470,0	7106,4	7581,6	7554,8
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	33,4	36,7	38,2	38,1
Stopień wykorzystania pokoi w %	39,1	45,3	47,6	47,6

Tabl. 28. Wykorzystanie turystycznych obiektów noclegowych (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	
			dane bez uwzględnienia imputacji	dane z uwzględnieniem imputacji
WOJ. ŚLĄSKIE				
Korzystający z noclegów na 1 turystyczny obiekt noclegowy	2863,8	3392,4	3810,8	3729,3
Udzielone noclegi na 1 turystyczny obiekt noclegowy	7398,6	7813,2	8662,5	8437,1
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	32,1	32,0	34,3	34,3
Stopień wykorzystania pokoi w %	36,9	40,6	43,8	43,8
M. KATOWICE				
Korzystający z noclegów na 1 turystyczny obiekt noclegowy	10131,5	14905,1	15762,9	15826,0
Udzielone noclegi na 1 turystyczny obiekt noclegowy	18009,6	26027,6	27748,8	27865,9
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	33,3	44,5	47,6	47,6
Stopień wykorzystania pokoi w %	38,6	53,1	55,7	55,6

Rok 2016 był drugim z kolei, w którym wystąpił wzrost stopnia wykorzystania miejsc noclegowych, po odnotowanym spadku w latach 2011-2014 w skali roku. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w 2016 r. wyniósł 34,3% i był o 2,3 p. proc. wyższy niż w 2015 r. i o 2,2 p. proc. wyższy niż w 2010 r. W kraju stopień wykorzystania miejsc noclegowych w 2016 r. wyniósł 38,2% i był o 1,5 p. proc. wyższy niż w 2015 r. oraz o 4,8 p. proc. wyższy niż w 2010 r.

Wykres 67. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych

Stopień wykorzystania obiektu – wyrażony w procentach – wynika z porównania faktycznie udzielonych noclegów do nominalnej liczby miejsc noclegowych (suma miejsc noclegowych przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu), a dodatkowo dla hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych z porównania faktycznie wynajętych pokoi do nominalnej liczby pokoi.

W obiektach hotelowych stopień wykorzystania miejsc noclegowych wyniósł 34,6%, natomiast w pozostałych obiektach – 33,8%. W skali roku wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych wzrósł w obiektach hotelowych oraz w pozostałych obiektach odpowiednio o: 2,7 p. proc. i 1,6 p. proc.

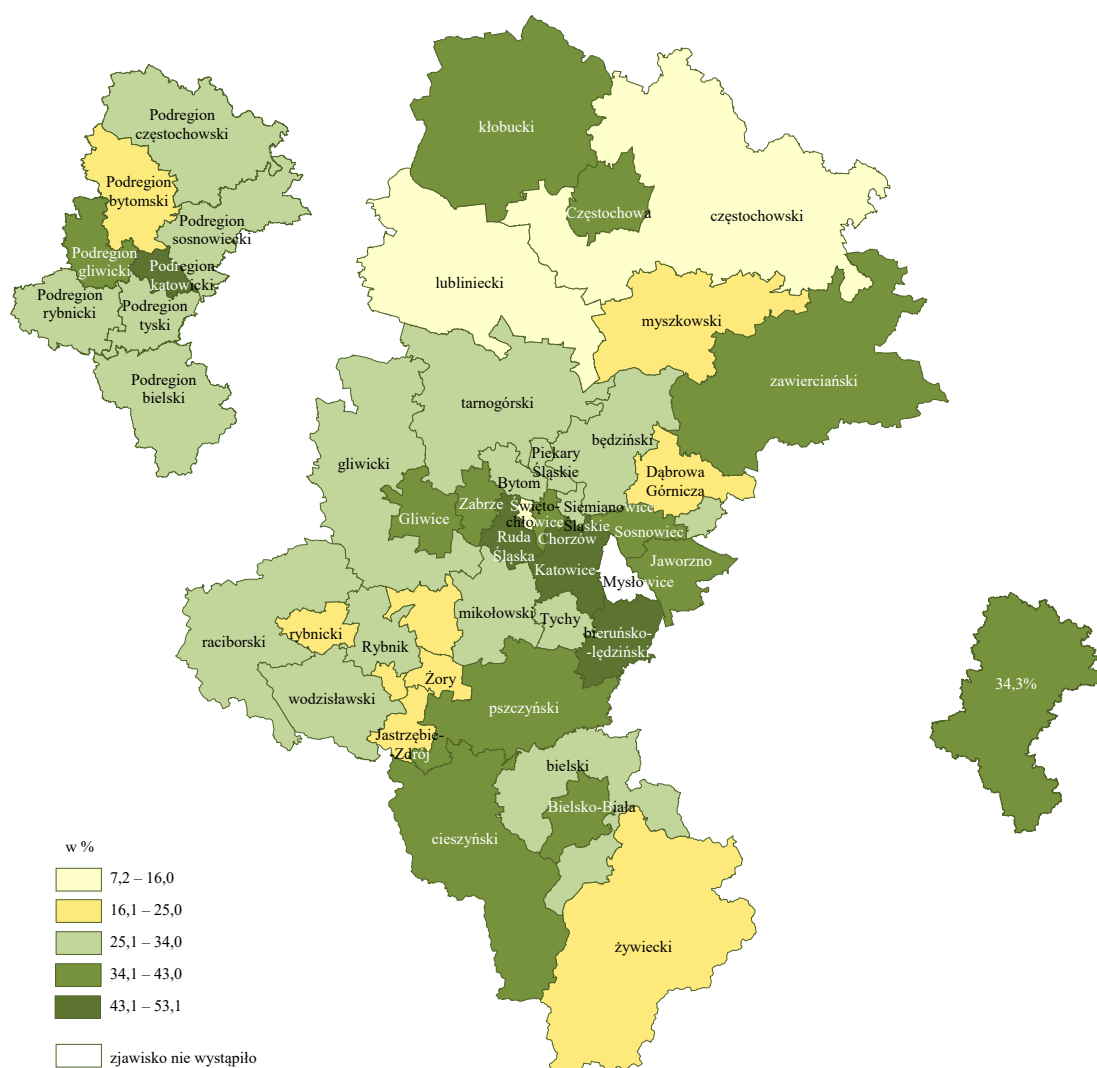
W 2016 r. w obiektach hotelowych wynajęto 2068,5 tys. pokoi, tj. o 8,9% więcej niż przed rokiem i o 39,5% więcej niż w 2010 r. W kraju liczba wynajętych pokoi wyniosła 25622,8 tys. i wzrosła w relacji do 2015 r. i 2010 r. odpowiednio o: 9,1% i 54,5%.

W obiektach hotelowych wynajęto 1601,2 tys. pokoi turystom krajowym, a 467,4 tys. pokoi turystom zagranicznym. W skali roku zwiększyła się liczba wynajętych pokoi zarówno turystom krajowym (o 9,0%), jak i zagranicznym (o 8,6%).

Rok 2016 był czwartym z kolei, w którym wystąpił wzrost stopnia wykorzystania pokoi, po odnotowanym spadku w 2012 r. w skali roku. Stopień wykorzystania pokoi w 2016 r. wyniósł 43,8% i zwiększył się w skali roku o 3,2 p. proc. oraz zwiększył się w relacji do 2010 r. o 6,9 p. proc. W kraju stopień wykorzystania pokoi w 2016 r. wyniósł 47,6% i był o 2,3 p. proc. wyższy niż w 2015 r. oraz o 8,5 p. proc. wyższy niż w 2010 r.

W 2016 r. w województwie śląskim nadal obserwowano duże terytorialne zróżnicowanie wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych.

Wykres 68. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2016 r.

Dane prezentujące turystykę w województwie śląskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

„Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” – publikacja dostępna co kwartał,

„Turystyka w województwie śląskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

W latach 2011-2016 w województwie śląskim odnotowano tendencję spadkową liczby przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, w tym przestępstw o charakterze kryminalnym, drogowych, przeciwko życiu i zdrowiu, jak również przeciwko mieniu. W 2016 r. odnotowano wzrost wskaźnika wykrywalności sprawców przestępstw.

W 2016 r. liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych na terenie województwa śląskiego ukształtowała się na poziomie 105,8 tys., tj. niższym niż w 2015 r. i 2010 r. odpowiednio o: 9,7% i 37,4%. W kraju odnotowano spadek liczby przestępstw stwierdzonych (o 6,4% w porównaniu z 2015 r. oraz o 34,3% w stosunku do 2010 r.). Udział przestępstw stwierdzonych na terenie województwa śląskiego w ogólnej liczbie przestępstw stwierdzonych w kraju wyniósł 14,1%. Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym

Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

wyniosła 65,4 tys. i stanowiła 61,8% ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych. Liczba tego rodzaju przestępstw zmniejszyła się zarówno w skali roku, jak i w odniesieniu do 2010 r. odpowiednio o: 9,5% i 45,9%. W kraju odnotowano spadek liczby przestępstw kryminalnych o 6,2% w porównaniu z 2015 r. i o 37,0% w stosunku do 2010 r. W województwie śląskim ponad 84,1% przestępstw o charakterze kryminalnym to przestępstwa przeciwko mieniu. Liczba tego rodzaju przestępstw ukształtowała się na poziomie 55,0 tys. i zmniejszyła się zarówno w odniesieniu do 2015 r., jak i w porównaniu z 2010 r. odpowiednio o: 15,0% i 44,1%. Liczba przestępstw o charakterze gospodarczym wyniosła 27,8 tys. (26,3 % ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych), tj. mniej niż przed rokiem o 12,1%, ale więcej niż w 2010 r. o 0,3%. W kraju odnotowano spadek liczby przestępstw o charakterze gospodarczym o 10,3% w skali roku oraz o 2,6% w porównaniu z 2010 r. W 2016 r. na terenie województwa śląskiego stwierdzono 8,4 tys. przestępstw drogowych, tj. mniej niż przed rokiem i w 2010 r. odpowiednio o: 9,0% i 42,6%. W kraju liczba przestępstw drogowych zmniejszyła się o 3,8% w odniesieniu do 2015 r. i o 53,1% w porównaniu z 2010 r.

Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny województwa, najwięcej przestępstw o charakterze kryminalnym odnotowano w Katowicach i Sosnowcu (odpowiednio: 11,7% i 6,1% ogółu tego rodzaju przestępstw w województwie), natomiast przestępstw o charakterze gospodarczym – w Bielsku-Białej (10,3%) i Katowicach (9,0%). W stolicy województwa zarejestrowano również najwięcej przestępstw drogowych (7,3%).

Tabl. 29. Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Przestępstwa ogółem	1138523	799779*	748464
Przestępstwa kryminalne	778905	522546*	490331
Przestępstwa gospodarcze	154341	167741*	150385
Przestępstwa drogowe	156744	76359*	73479
Przestępstwa inne	48533	33133*	34269

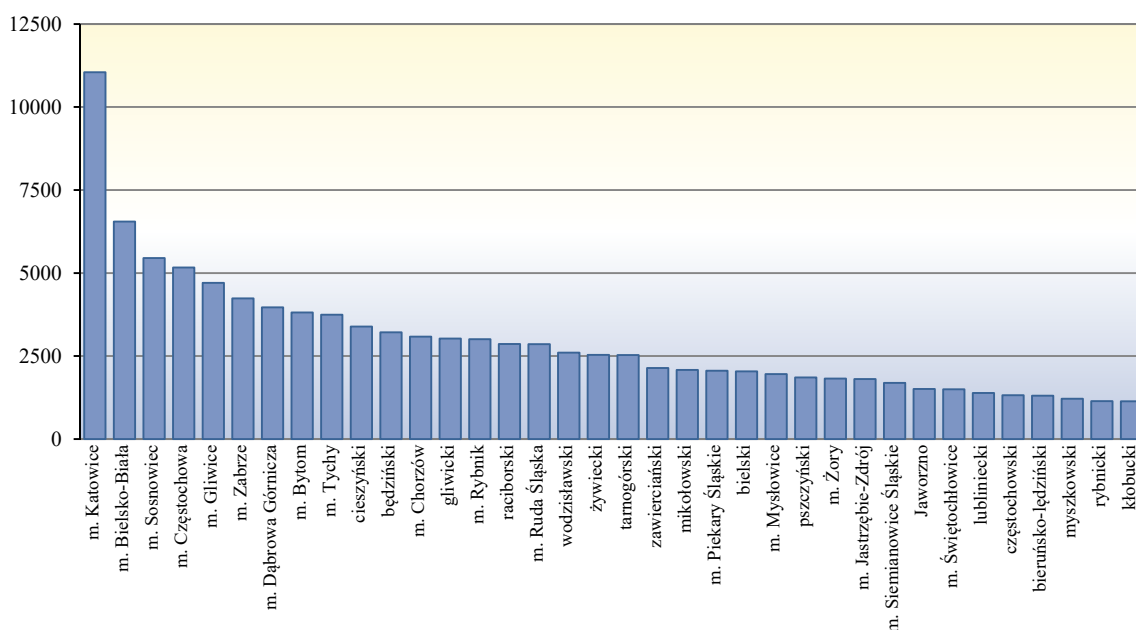
Tabl. 29. Przepięstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych^a (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
WOJ. ŚLĄSKIE			
Przepięstwa ogółem	169024	117163*	105799
Przepięstwa kryminalne	120831	72213*	65357
Przepięstwa gospodarcze	27730	31653	27812
Przepięstwa drogowe	14645	9242	8412
Przepięstwa inne	5818	4055	4218
M. KATOWICE			
Przepięstwa ogółem	19251	13099*	11046
Przepięstwa kryminalne	16045	8845*	7669
Przepięstwa gospodarcze	2236	3438	2495
Przepięstwa drogowe	601	557	611
Przepięstwa inne	369	259	271

^a Od 2014 r. dane nie zawierają informacji na temat czynów karalnych nieletnich.

Źródło: Dane Komendy Głównej Policji oraz Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach.

Wykres 69. Przepięstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w województwie śląskim według powiatów w 2016 r.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

W 2016 r. wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych ogółem wyniósł 70,6% (68,4% w 2015 r., 63,6% w 2010 r.). Wskaźnik wykrywalności przestępstw o charakterze kryminalnym ukształtował się na poziomie 57,8% (54,0% przed rokiem, 50,5% w 2010 r.), o charakterze gospodarczym – 88,8% (90,1% w 2015 r., 97,2% w 2010 r.), a drogowych – 98,7% (98,8% w 2015 r., 99,2% w 2010 r.).

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw przeciwko mieniu wyniósł 53,0% (52,4% przed rokiem, 41,8% w 2010 r.).

Wskaźnik wykrywalności sprawców kradzieży samochodu ukształtował się na poziomie 15,7% (wobec 23,1% w 2015 r. i 32,2% w 2010 r.).

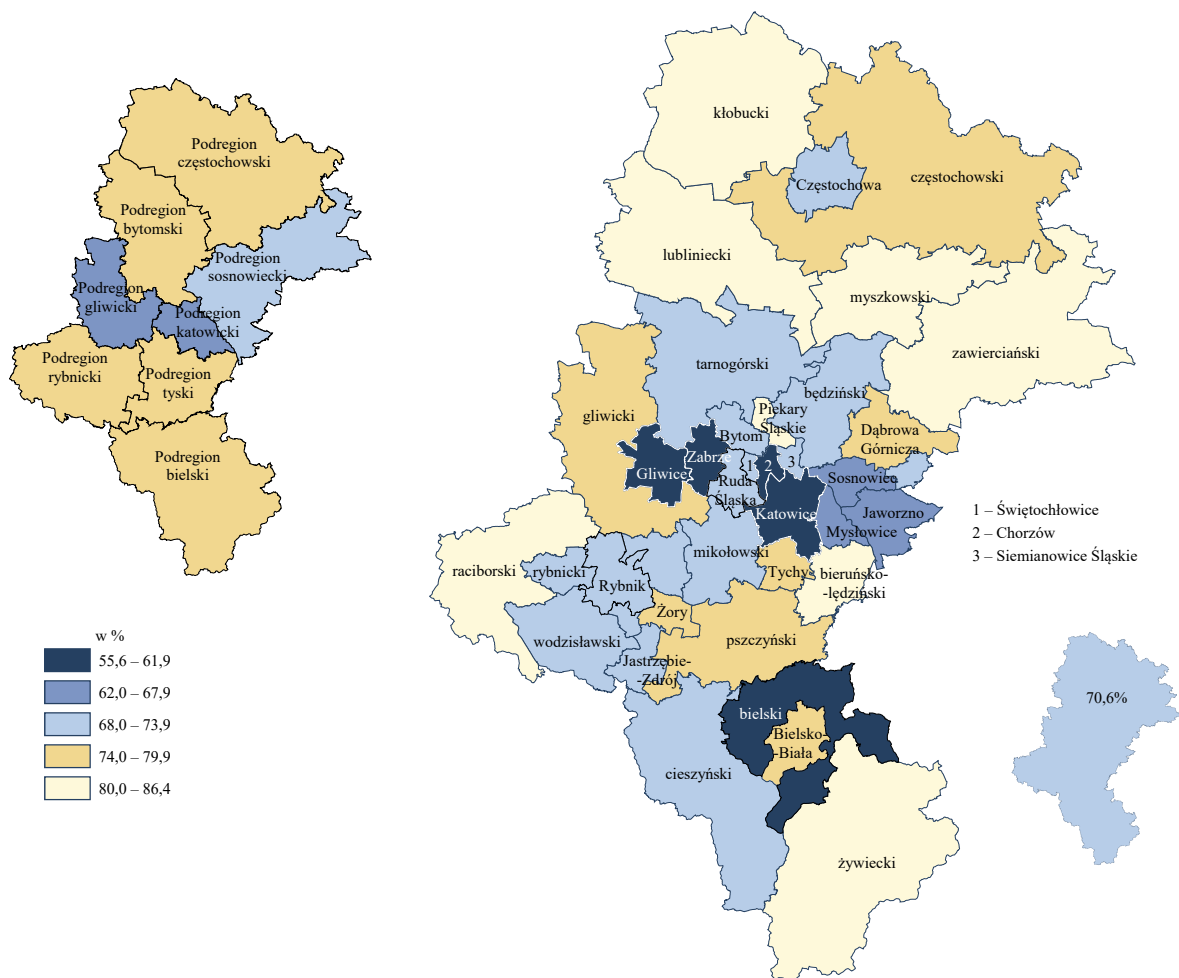
Tabl. 30. Wybrane wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	w %		
POLSKA			
Ogółem	67,9	64,7	66,5
Uszczerbek na zdrowiu	89,7	85,0	86,0
Udział w bójce lub pobiciu	80,7	75,5	77,8
Przestępstwa rozbójnicze	72,5	63,8	69,2
Kradzież rzeczy	29,0	28,1	29,6
Przestępstwa gospodarcze	96,0	84,4	82,5
Przestępstwa drogowe	99,3	98,7	98,6
WOJ. ŚLĄSKIE			
Ogółem	63,6	68,4	70,6
Uszczerbek na zdrowiu	88,1	85,3	87,3
Udział w bójce lub pobiciu	75,3	72,8	74,2
Przestępstwa rozbójnicze	69,6	63,8	69,6
Kradzież rzeczy	24,4	29,1	31,6
Przestępstwa gospodarcze	97,2	90,1	88,8
Przestępstwa drogowe	99,2	98,8	98,7
M. KATOWICE			
Ogółem	46,3	56,4	57,6
Uszczerbek na zdrowiu	85,5	67,3	74,8
Udział w bójce lub pobiciu	59,8	62,5	60,3
Przestępstwa rozbójnicze	46,2	54,1	39,2
Kradzież rzeczy	14,8	23,3	20,5
Przestępstwa gospodarcze	97,0	88,8	86,0
Przestępstwa drogowe	98,7	98,2	97,7

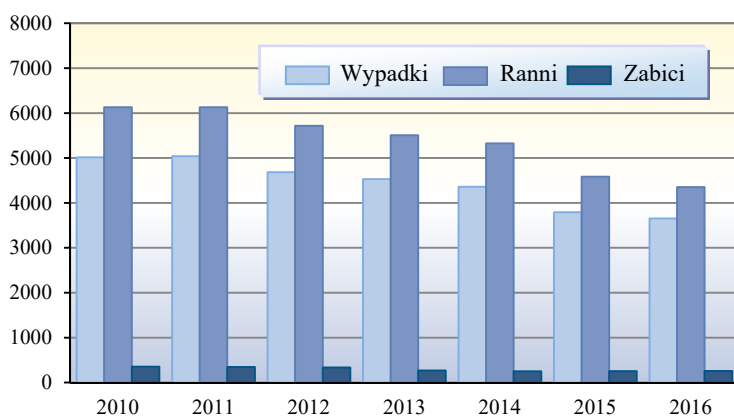
Źródło: Dane Komendy Głównej Policji.

Najwyższe wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw ogółem w 2016 r. odnotowano w: Piekarach Śląskich (86,4%), powiecie raciborskim (85,0%), powiecie żywieckim i bieruńsko-lędzińskim (po 83,5%) oraz powiecie lublinieckim (83,4%), natomiast najniższe – w Gliwicach (55,6%) i Katowicach (57,6%).

Wykres 70. **Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w województwie śląskim według podregionów i powiatów w 2016 r.**

Wykres 71. **Wypadki drogowe i ich skutki w województwie śląskim**

W 2016 r. w województwie śląskim odnotowano 3653 wypadki drogowe (10,9% ogólnej liczby wypadków w kraju), tj. o 139 mniej niż przed rokiem i o 1362 mniej niż w 2010 r. W wyniku wypadków drogowych 257 osób poniosło śmierć (255 osób przed rokiem, 352 osoby w 2010 r.), a 4352 osoby odniosły obrażenia ciała (4584 osoby w 2015 r., 6132 osoby w 2010 r.). W kraju odnotowano 33659 wypadków drogowych (więcej niż w roku poprzednim o 692, natomiast mniej niż w 2010 r. o 5173), w których zginęło 3026 osób (2938 w 2015 r., 3907 w 2010 r.). Obrażenia ciała odniosły 40762 osoby (39778 w 2015 r., 48952 w 2010 r.).

Dane prezentujące bezpieczeństwo publiczne w województwie śląskim znajdują się w publikacji „Biuletyn statystyczny województwa śląskiego” dostępnej co kwartał na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

ANEKS ANNEX

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Ludność ^a w tys.	4685,8	4634,9	4626,4	4615,9	4599,4	4585,9	4570,8	4559,2	Population ^a in thous.
Na 1000 ludności:									Per 1000 population:
małżeństwa zawarte	5,42	6,14	5,51	5,39	4,82	4,96	4,88	5,03	marriages contracted
urodzenia żywe	8,69	10,31	9,68	9,64	9,30	9,30	9,09	9,36	live births
zgony	9,87	10,29	10,30	10,61	10,67	10,41	11,01	10,73	deaths
przyrost naturalny	-1,18	0,02	-0,63	-0,97	-1,37	-1,11	-1,92	-1,36	natural increase
saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały	-0,66	-0,69	-0,79	-0,71	-0,84	-0,79	-0,75	-0,75	internal net migration for permanent residence
saldo migracji zagranicznych na pobyt stały	-1,20	-0,38	-0,44	-0,56	-1,18	-0,77	.	-0,25	international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys.	673,1	732,8	746,5	746,1	733,3	726,1	721,3	731,7	Average paid employment in the enterprise sector ^b in thous.
rok poprzedni = 100	.	98,9	101,9	99,9	98,3	99,0	99,3	101,5	previous year = 100
w tym górnictwo i wydobywanie	124,6	118,3	116,8	118,6	116,4	107,3	98,3	88,7	of which mining and quarrying
rok poprzedni = 100	.	98,0	98,7	101,6	98,1	92,1	91,6	90,2	previous year = 100
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	281,3	181,2	186,2	205,5	208,3	175,7	148,5	120,0	Registered unemployed persons ^a in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	15,5	10,0	10,2	11,1	11,3	9,6	8,2	6,6	Registered unemployment rate ^a in %
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a w %	88,7	84,7	85,3	84,4	86,5	87,2	86,8	86,5	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a in %
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	104	44	40	43	37	24	17	11	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^c w %	52,2	52,3	53,3	53,5	53,5	53,8	53,1	53,3	Activity rate by LFS ^c in %
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^c w %	42,3	47,5	48,4	48,4	48,3	49,2	49,3	50,5	Employment rate by LFS ^c in %
Stopa bezrobocia według BAEL ^c w %	19,0	9,1	9,2	9,4	9,7	8,6	7,2	5,4	Unemployment rate by LFS ^c in %

^a Stan w końcu roku. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^c Przeciętne w roku. Dla lat 2010-2016 dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z poprzednich lat, z powodu zmian metodologii i nowej podstawy uogólniania danych.

^a As of the end of the year. ^b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^c Average during the year. For 2010-2016 data are not fully comparable with the results of the surveys for previous years due to methodological changes and a new base for generalization of the results.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM (cd.)*SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP (cont.)*

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w zł	2711,30	3675,31	3897,26	4073,23	4151,07	4236,01	4329,71	4372,86	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^a in zł</i>
w tym górnictwo i wydobywanie	4320,71	5783,51	6368,13	6696,95	6809,92	6909,22	6938,32	6600,44	<i>of which mining and quarrying</i>
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	.	1186,5	1172,2	1160,9	1153,3	1146,7	1147,3	1149,3	<i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>
rok poprzedni = 100	x	99,5	98,8	99,0	99,3	99,4	100,1	100,2	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w zł	.	1978,16	2077,25	2173,90	2287,25	2365,90	2429,61	2477,08	<i>Average monthly gross retirement pay and pension paid by the Social Insurance Institution in zł</i>
rok poprzedni = 100	x	106,1	105,0	104,7	105,2	103,4	102,7	102,0	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	.	1204,18	1239,40	1307,80	1367,05	1383,76	1402,70	1389,86	<i>Average monthly gross retirement pay and pension for farmers in zł</i>
rok poprzedni = 100	x	104,5	102,9	105,5	104,5	101,2	101,4	99,1	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):									<i>Price indices of consumer goods and services (previous year = 100):</i>
ogółem	101,7	102,4	103,7	103,3	100,8	99,9	98,8	99,2	<i>total</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	101,7	102,6	105,1	104,2	102,2	98,6	97,4	100,6	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
odzież i obuwanie	92,9	92,4	96,5	92,0	92,5	93,1	94,2	92,8	<i>clothing and footwear</i>
mieszkanie	102,2	103,2	104,6	104,7	101,6	101,8	100,3	99,5	<i>dwelling</i>
Plony zbóż podstawowych (z mieszkankami zbożowymi) z 1 ha w dt	33,0	30,7	35,6	35,4	34,3	40,8	35,9	.	<i>Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt</i>
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych:									<i>Farm animals stock per 100 ha agricultural land:</i>
bydło ^b	26,7	32,6 ^c	29,4	32,2	31,9	32,4	34,3	33,4	<i>cattle^b</i>
trzoda chlewna ^d	87,1	89,2 ^c	72,0	72,8	64,1	68,9 ^b	70,5 ^b	67,5 ^b	<i>pigs^d</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Stan w czerwcu. *c* Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. *d* Stan w końcu lipca.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* As of June. *c* Data of Agricultural Census as of 30 June. *d* As of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM (cd.)

SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):									<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	71,1	127,2	135,6	111,6	89,3	83,9	98,9	94,6	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	112,2	100,0	117,4	119,3	97,5	94,4	102,0	100,9	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywca rzeźnego wieprzowego	95,0	86,5	118,8	112,4	101,1	91,8	87,8	111,5	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:									<i>Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	8,2	6,2	5,0	5,5	5,8	6,1	6,0	6,4	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	8,0	5,8	4,8	5,5	5,4	5,4	5,4	6,1	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe):									<i>Sold production of industry ^b (constant prices):</i>
rok poprzedni = 100	.	113,0	105,6	94,9	97,8	101,1	107,0	105,5	<i>previous year = 100</i>
w tym górnictwo i wydobywanie:									<i>of which mining and quarrying:</i>
rok poprzedni = 100	.	102,7	102,5	94,5	107,5	86,2	107,6	96,2	<i>previous year = 100</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b w tys. ...	424,8	437,8	444,6	442,6	434,1	429,1	426,8	427,9	<i>Average paid employment in industry ^b in thous.</i>
rok poprzedni = 100	.	98,7	101,5	99,6	98,1	98,9	99,4	100,3	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (ceny bieżące):									<i>Sold production of construction ^b (current prices):</i>
rok poprzedni = 100	.	105,6	117,2	105,7	92,7	103,2	96,0	94,8	<i>previous year = 100</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące):									<i>Construction and assembly production ^b (current prices):</i>
rok poprzedni = 100	.	103,9	119,4	105,3	92,0	102,7	96,2	84,9	<i>previous year = 100</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b w tys.	55,0	61,6	66,5	69,0	65,8	57,9	54,1	52,2	<i>Average paid employment in construction ^b in thous.</i>
rok poprzedni = 100	.	98,6	107,9	103,8	95,4	88,0	93,4	96,5	<i>previous year = 100</i>

^a Ceny bieżące bez VAT. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Current prices excluding VAT. ^b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM (dok.)*SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP (cont.)*

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	8534	10202	9500	9744	10381	9749	10152	11020	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	85,9	95,9	93,1	102,6	106,5	93,9	104,1	108,6	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	1,8	2,2	2,1	2,1	2,3	2,1	2,2	2,4	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	128,3	127,1	125,5	126,0	125,5	120,9	119,8	116,4	<i>average usable floor space per dwelling in m²</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące):									<i>Retail sale of goods^a</i>
rok poprzedni = 100	.	98,5	105,0	94,2	103,4	108,0	101,3	108,1	<i>(current prices): previous year = 100</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	426266	451635	443420	453496	460350	461933	465779	467090	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100	99,3	104,9	98,2	102,3	101,5	100,3	100,8	100,3	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	25674	32809	34738	37467	40760	43862	47907	51813	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	104,3	106,6	105,9	107,9	108,8	107,6	109,2	108,2	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	4511	5629	5868	6159	6428	6704	6830	7145	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100	105,3	104,4	104,2	105,0	104,4	104,3	101,9	104,6	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %	.	95,0	94,2	96,1	96,2	96,2	97,5	96,1	<i>Cost level indicator in non-financial enterprises^c in %</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %:									<i>Turnover profitability rate in non-financial enterprises^c in %:</i>
brutto	.	5,0	5,8	3,9	3,8	3,8	2,5	3,9	<i>gross</i>
netto	.	4,2	4,8	3,3	3,3	3,4	1,9	3,2	<i>net</i>
w tym górnictwo i wydobywanie:									<i>of which mining and quarrying:</i>
brutto	.	6,3	12,9	5,8	0,9	-6,7	-7,5	-2,4	<i>gross</i>
netto	.	4,9	9,9	4,6	0,1	-6,2	-8,2	-2,4	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c w mln zł (ceny bieżące)	7665,8	9872,7	13248,0	14008,7	12732,5	12931,1	14432,0	14660,2	<i>Investment outlays in enterprises^c in mln zł (current prices)</i>
rok poprzedni = 100	x	86,2	134,2	105,7	90,9	101,6	111,6	101,6	<i>previous year = 100</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM WEDŁUG MIESIĘCY

SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2015 B – 2016		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ludność ^a w tys.	A	.	.	.	.	.	4577,9	.	.	.	.	.	4570,8
Population ^a in thous.	B	.	.	.	.	.	4564,4	.	.	.	.	.	4559,2
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys.	A	721,8	721,9	720,7	720,1	720,1	720,1	719,5	718,9	718,0	718,0	716,7	716,6
Average paid employment in the enterprise sector ^b in thous.	B	722,9	727,6	727,2	727,8	726,8	727,9	729,0	728,7	729,6	729,4	729,4	731,6
poprzedni miesiąc = 100	A	100,2	100,0	99,8	99,9	100,0	100,0	99,9	99,9	99,9	100,0	99,8	100,0
previous month = 100	B	100,9	100,6	100,0	100,1	99,9	100,1	100,2	100,0	100,1	100,0	100,0	100,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	99,4	99,4	99,3	99,1	99,3	99,3	99,4	99,3	99,3	99,4	99,4	99,4
corresponding month of previous year = 100	B	100,1	100,8	100,9	101,1	100,9	101,1	101,3	101,4	101,6	101,6	101,8	102,1
w tym górnictwo i wydobywanie	A	104,0	103,7	102,7	101,4	100,7	99,3	97,7	97,0	95,1	93,8	92,8	91,6
of which mining and quarrying	B	90,4	93,1	90,5	89,8	88,1	86,8	86,4	86,1	85,7	84,9	83,8	84,2
poprzedni miesiąc = 100	A	101,2	99,7	99,0	98,7	99,2	98,6	98,4	99,3	98,1	98,6	99,0	98,6
previous month = 100	B	98,7	103,0	97,2	99,1	98,2	98,5	99,5	99,7	99,6	99,0	98,7	100,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	92,1	93,1	93,3	92,9	92,9	92,2	91,4	91,2	90,1	89,7	89,2	89,1
corresponding month of previous year = 100	B	86,9	89,8	88,2	88,5	87,5	87,5	88,4	88,8	90,1	90,5	90,3	91,9
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	A	184,1	184,3	180,6	173,6	167,2	159,6	155,2	151,8	149,2	146,4	146,8	148,5
Registered unemployed persons ^a in thous.	B	155,6	155,9	151,2	145,1	138,1	130,7	126,1	124,0	122,0	119,9	119,8	120,0
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	A	10,0	10,0	9,8	9,5	9,2	8,8	8,5	8,4	8,2	8,1	8,1	8,2
Registered unemployment rate ^a in %	B	8,5	8,5	8,2	7,9	7,6	7,2	6,9	6,8	6,7	6,6	6,6	6,6
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	8781	10089	12018	11496	13764	13521	14310	14259	12891	11549	9841	8432
Job offers declared during a month	B	10033	13544	14754	16062	13385	16926	15950	15129	16454	14719	11707	11367
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	28	23	19	17	15	12	10	10	11	12	13	17
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	18	16	14	11	11	8	9	8	8	9	10	11

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2015 B – 2016		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto													
w sektorze przedsiębiorstw ^a w zł	A	4005,58	4305,66	4387,84	4142,59	4081,10	4330,91	4241,72	4126,52	4185,82	4234,06	4427,07	5347,33
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^a in zł</i>	B	4112,79	4304,43	4343,04	4273,63	4157,53	4475,02	4368,02	4251,12	4278,22	4218,30	4495,25	5043,64
poprzedni miesiąc = 100	A	74,2	107,5	101,9	94,4	98,5	106,1	97,9	97,3	101,4	101,2	104,6	120,8
<i>previous month = 100</i>	B	76,9	104,7	100,9	98,4	97,3	107,6	97,6	97,3	100,6	98,6	106,6	112,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	102,7	99,2	107,7	98,9	102,5	105,8	102,4	101,9	101,6	102,2	104,2	99,1
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	102,7	100,0	99,0	103,2	101,9	103,3	103,0	103,0	102,2	99,6	101,5	94,3
w tym górnictwo i wydobywanie	A	5575,35	7674,49	6366,13	5699,92	5700,64	6711,74	6162,71	5781,60	6009,33	6591,80	7496,86	13504,20
<i>of which mining and quarrying</i>	B	5857,02	6979,27	5845,56	5865,36	5560,12	6937,82	6826,77	5909,04	5888,17	5782,52	7487,80	10705,73
poprzedni miesiąc = 100	A	41,0	137,7	83,0	89,5	100,0	117,7	91,8	93,8	103,9	109,7	113,7	180,1
<i>previous month = 100</i>	B	43,4	119,2	83,8	100,3	94,8	124,8	98,4	86,6	99,6	98,2	129,5	143,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	100,6	89,0	113,9	86,9	104,1	115,1	100,0	100,7	97,1	104,1	105,4	99,3
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	105,1	90,9	91,8	102,9	97,5	103,4	110,8	102,2	98,0	87,7	99,9	79,3
Wskaźnik cen: <i>Price indices of:</i>													
towarów i usług konsumpcyjnych ^b : <i>consumer goods and services^b:</i>													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	98,2	.	.	98,8	.	.	99,0	.	.	99,1
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	.	.	98,9	.	.	98,9	.	.	99,0	.	.	100,0
skupu ziarna zbóż: <i>procurement of cereal grain:</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	98,3	105,4	92,9	101,8	92,2	103,3	102,5	100,3	102,2	99,7	101,9	101,0
<i>previous month = 100</i>	B	96,8	98,5	97,4	101,4	97,7	100,9	97,6	91,7	110,2	99,0	100,7	103,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	88,3	93,4	86,6	86,1	79,5	85,0	105,1	105,7	109,3	106,8	107,4	100,6
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	99,1	92,6	97,2	96,8	102,5	100,1	95,3	87,1	94,0	93,4	92,3	94,6

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W kwartale.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the quarter.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2015 B – 2016	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźnik cen (dok.): Price indices of (cont.):												
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):												
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	101,2	103,6	104,7	99,0	100,9	86,6	106,0	102,4	98,3	101,7	103,2	102,9
previous month = 100 B	101,3	102,0	95,4	101,9	100,1	101,8	97,0	104,9	92,8	105,4	97,4	100,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	96,9	99,2	105,6	101,3	107,6	93,1	100,7	102,8	100,0	102,2	109,6	109,3
corresponding month of previous year = 100 B	109,4	107,7	98,2	101,0	100,3	117,9	107,8	110,5	104,3	108,1	102,0	99,7
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:												
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	97,1	106,3	100,7	102,4	94,7	102,3	100,6	102,2	102,5	95,5	90,7	98,3
previous month = 100 B	101,7	105,9	100,5	97,8	109,1	110,8	109,4	99,2	104,2	92,5	97,3	100,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	77,5	92,7	91,3	90,5	84,2	81,5	83,2	84,1	92,1	91,8	85,9	92,4
corresponding month of previous year = 100 B	96,7	96,4	96,2	91,9	105,9	114,7	124,7	121,1	123,1	119,2	127,9	131,3
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta ..... A	5,8	6,1	6,5	6,5	6,2	6,2	6,2	6,4	5,8	5,7	5,4	5,4
Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye B	5,1	5,7	5,7	5,4	6,0	6,6	7,0	7,1	7,5	6,9	6,9	7,3
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): Sold production of industry ^b (constant prices):												
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	101,1	100,2	118,4	91,5	100,1	103,8	98,6	84,5	120,6	102,3	95,6	91,8
previous month = 100 B	101,9	108,7	107,3	96,9	94,7	110,5	86,3	94,2	126,2	91,2	101,1	97,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	100,9	103,8	113,9	107,2	106,9	111,5	107,7	107,2	103,7	106,5	108,7	102,8
corresponding month of previous year = 100 B	103,6	112,4	101,8	107,8	102,0	108,6	95,0	106,0	111,0	98,9	104,6	111,4

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2015 B – 2016	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Produkcja sprzedana przemysłu ^a (ceny stałe) [dok.]: <i>Sold production of industry^a (constant prices) [cont.]:</i>												
w tym górnictwo i wydobywanie: <i>of which mining and quarrying:</i>												
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	85,5	83,8	139,1	94,0	106,2	92,9	93,8	104,2	108,1	106,9	93,0	94,6
<i>previous month = 100</i> B	94,4	92,7	107,4	95,4	88,9	105,6	100,2	105,3	144,2	78,1	98,1	101,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	92,6	83,5	117,1	119,3	125,6	123,4	102,3	105,6	97,4	102,1	103,5	91,7
<i>corresponding month of previous year = 100</i> B	101,3	112,1	86,6	87,8	73,5	83,6	89,3	90,2	120,4	88,0	92,9	100,0
Produkcja budowlano-montażowa ^a (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^a (current prices):</i>												
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	35,3	119,1	140,9	78,2	132,8	104,2	97,2	100,8	118,4	99,6	100,0	125,8
<i>previous month = 100</i> B	28,2	128,4	137,6	106,5	88,9	132,0	93,6	90,2	121,4	95,1	108,7	141,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	95,4	97,9	112,9	84,3	100,7	92,4	96,6	91,4	96,6	97,9	98,8	93,2
<i>corresponding month of previous year = 100</i> B	74,5	80,3	78,4	106,8	71,5	90,5	87,1	78,0	80,0	76,4	82,9	93,5
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku) ..... A	863	1509	2343	2997	4242	4899	5754	6429	7275	8016	9121	10152
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i> B	688	1813	2575	3410	4124	4938	5789	6560	7397	8449	9499	11020
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 ..... A	82,0	91,1	90,1	79,2	97,0	94,5	96,9	97,4	99,3	98,3	103,8	104,1
<i>corresponding period of previous year = 100</i> B	79,7	120,1	109,9	113,8	97,2	100,8	100,6	102,0	101,7	105,4	104,1	108,6
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods^a (current prices):</i>												
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	86,1	97,1	113,3	96,8	98,2	100,8	101,6	98,1	104,0	104,7	96,7	114,1
<i>previous month = 100</i> B	78,7	104,0	110,4	98,9	98,3	106,7	95,2	105,2	100,6	100,5	99,1	114,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	103,0	100,7	103,2	99,9	101,0	102,7	101,8	102,7	101,3	101,9	107,6	108,8
<i>corresponding month of previous year = 100</i> B	99,4	106,5	103,7	105,9	106,0	112,2	105,1	112,8	109,0	104,6	107,2	107,6

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2015 B – 2016		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Podmioty gospodarki narodowej ^a	A	461940	462181	461790	462288	462809	463609	464534	465383	466407	467409	466407	465779
<i>Entities of the national economy^a</i>	B	465375	465969	466184	466337	467292	465048	465185	465399	466191	466611	466836	467090
w tym spółki handlowe	A	44199	44490	44830	45195	45491	45823	46140	46396	46761	47108	47488	47907
<i>of which commercial companies</i>	B	48217	48594	48959	49286	49631	49934	50196	50423	50763	51083	51450	51813
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	6722	6722	6734	6759	6769	6778	6782	6791	6820	6817	6833	6830
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	6893	6908	6924	6940	6970	7005	7025	7036	7074	7104	7126	7145
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^b w %:													
<i>Profitability rate of turnover in non-financial enterprises^b in %:</i>													
brutto	A	.	.	3,5	.	.	4,6	.	.	4,2	.	.	2,5
<i>gross</i>	B	.	.	4,0	.	.	5,3	.	.	4,3	.	.	3,9
netto	A	.	.	2,9	.	.	4,0	.	.	3,7	.	.	1,9
<i>net</i>	B	.	.	3,6	.	.	4,7	.	.	3,7	.	.	3,2
w tym górnictwo i wydobywanie:													
<i>of which mining and quarrying:</i>													
brutto	A	.	.	-13,5	.	.	-12,9	.	.	-9,5	.	.	-7,5
<i>gross</i>	B	.	.	-8,4	.	.	-7,9	.	.	-7,4	.	.	-2,4
netto	A	.	.	-12,5	.	.	-13,1	.	.	-9,1	.	.	-8,2
<i>net</i>	B	.	.	-6,9	.	.	-6,8	.	.	-6,2	.	.	-2,4
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^b													
w mln zł (ceny bieżące)	A	.	.	2635,7	.	.	5805,0	.	.	9553,6	.	.	14432,0
<i>Investment outlays in enterprises^b in mln zł</i>	B	.	.	2566,2	.	.	5977,5	.	.	9901,4	.	.	14660,2
<i>(current prices)</i>													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	104,3	.	.	109,4	.	.	116,2	.	.	111,6
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	.	.	97,4	.	.	103,0	.	.	103,6	.	.	101,6

a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.

NOTATKI